

MASTER PLAN πεντελικού όρους

MAGNISALI BILIS
Architecture Office

MASTER PLAN πεντελικού όρους

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ
ΤΟΠΙΟΥ ΚΑΙ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΠΕΝΤΕΛΙΚΟΥ ΟΡΟΥΣ

ΔΗΜΟΣ ΠΕΝΤΕΛΗΣ

Μ. ΜΑΓΝΗΣΑΛΗ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π. Μ.Sc.
6974323174

Σύμβουλος Μελέτης
Δρ. Θ. ΜΠΙΛΗΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π.
6974324095

www.magnisali-bilis.com

ΑΘΗΝΑ 2021

Αντί προλόγου

Η ιδέα της ανάπτυξης ενός περιαστικού πάρκου στην περιοχή του λατομείου της Σπηλιάς γεννήθηκε το 1991 από τους υπογράφοντες, στο πλαίσιο της πρωτοποριακής διπλωματικής εργασίας τους στο τμήμα Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ, που συνδύαζε προστασία μνημείων, σύγχρονη αρχιτεκτονική δημιουργία και αποκατάσταση τοπίου. Η μελέτη κατατέθηκε στην βιβλιοθήκη του ΤΕΕ και απεστάλλει στο ΥΠΠΟΑ ως υποδειγματική, για την δρομολόγηση ενός αντίστοιχου έργου από τον καθηγητή μας Χ. Μπούρα.

Τον χώρο, τις ιδιαιτερότητές του, τα προβλήματά του αλλά και τις δυνατότητές του τα γνωρίζουμε σε βάθος, με βάση πάντα το συνεχές ενδιαφέρον μας για το βουνό και τους ανθρώπους του, και την συνεργασία μας με τους αρμόδιους φορείς προστασίας του Πεντελικού (ΣΠΑΠ), τους ενδιαφερόμενους ΟΤΑ αλλά και τις διευθύνσεις του ΥΠΠΟΑ (ΔΑΒΜΜ). Για τον λόγο αυτό κατόπιν προσκλήσεως συμμετείχαμε ως διδάσκοντες σε επιμορφωτικό σεμινάριο του ΣΠΑΠ με αντικείμενο την Πεντέλη καθώς και ξεναγήσεις στο χώρο της Σπηλιάς. Δεν είναι τυχαίο ότι το έργο του ΥΠΠΟΑ που εκτελέστηκε με απόλυτη επιτυχία, δηλαδή, η συντήρηση των εκκλησιδίων της Σπηλιάς, το ΥΠΠΟΑ το εμπιστεύτηκε στον Θ. Μπιλή, ως τεχνικό σύμβουλο.

Τα χρόνια που έχουν μεσολαβήσει από τις πρώτες προτάσεις μας, το έργο συντήρησης των εκκλησιδίων, αλλά και από τις εγκεκριμένες προδιαγραφές του ΥΠΠΟΑ ή και το ΤΑΠΠΟ είναι πολλά και οι εξελίξεις είναι μεγάλες στα θέματα αρχιτεκτονικής τοπίου αλλά και **στο ζήτημα της ενσωμάτωσης των αρχαιολογικών χώρων στη ζωή των πολιτών.**

Η εμπειρία της καταστροφής της περίφραξης του χώρου και του βανδαλισμού των εκκλησιδίων αναδεικνύει το *πρόβλημα της παραβατικότητας* και δηλώνει εμφατικά την επιτακτική ανάγκη για την ενσωμάτωση του χώρου στη ζωή των πολιτών της Αθήνας με δράσεις φιλικές στην οικογένεια, όλο το χρόνο.

Οι συγκεκριμένες δράσεις οφείλουν να μην περιορίζονται στο αρχαιολογικό προσανατολισμό όχι μόνο επειδή για τους πολίτες το λατομείο της Σπηλιάς έχει εγγραφεί ως τόπος προορισμού για αναψυχή και αθλητισμό (ορειβασία), αλλά κυρίως γιατί **αυτό το πολυδιάστατο βίωμα είναι συνεπές με το πνεύμα του χώρου**, που περιγράφεται με τον διεθνή όρο μνημείο-τόπος (Site). Με το σκεπτικό αυτό οι δράσεις οφείλουν να περιλαμβάνουν δράσεις τόσο σε κλίμακα μνημείου, όσο και σε κλίμακα τοπίου, με οικολογικό χαρακτήρα.

Οι πληγές που έχουν αφήσει πίσω τους οι αυθαίρετες εργασίες στην αναχαίτιση των οποίων πρωτοστάτησε το ΥΠΠΟΑ είναι μεγάλης κλίμακας και η επούλωσή τους απαιτεί μεγάλες και τολμηρές, διορθωτικές παρεμβάσεις. Το παρόν Master plan, που αποτελεί το απόσπασμα της πολύχρονης εμπειρίας μας πάνω σε θέματα τοπίου και μνημείων (Αρχαιολογικός χώρος ναού Δήμητρας, Νάξος) ή μνημείων μεγάλης κλίμακας (Στάδιο στο Γυμνάσιο Αρχαίας Μεσσήνης, Υδραγωγείο Νάξου) ευχόμαστε να αποτελέσει το όχημα για ένα Πεντελικό γεμάτο ζωή, πράσινο και **προσβάσιμο στους πολίτες των Αθηνών.**

Ευχαριστίες οφείλουμε στις Διευθύνσεις του ΥΠΕΝ και του ΥΠΠΟΑ και ειδικά τον Μανώλη Γραφάκο και την Δήμαρχο Πεντέλης Δήμητρα Κεχαγιά.

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή
2. Στόχοι του Master Plan
3. Κύρια προβλήματα Πεντελικού
4. Άξονες δράσεων και στόχοι
5. Αρχές σχεδιασμού
6. Ενότητα: Πολιτισμός / Ιστορική εξέλιξη
Υπάρχουσα κατάσταση / Προτάσεις
7. Ενότητα: Τοπίο
Υπάρχουσα κατάσταση / Προτάσεις
8. Ενότητα: Λατομεία νότιας πλαγιάς
Υπάρχουσα κατάσταση / Προτάσεις

Πηγή: E. Kurtius & J. A. Kaupert, Karten von Attika, Berlin 1904
Επανέκδοση Μ. Κορρές (Κείμενα, μεταφράσεις, σχόλια), Αθήνα 2008

1. Εισαγωγή

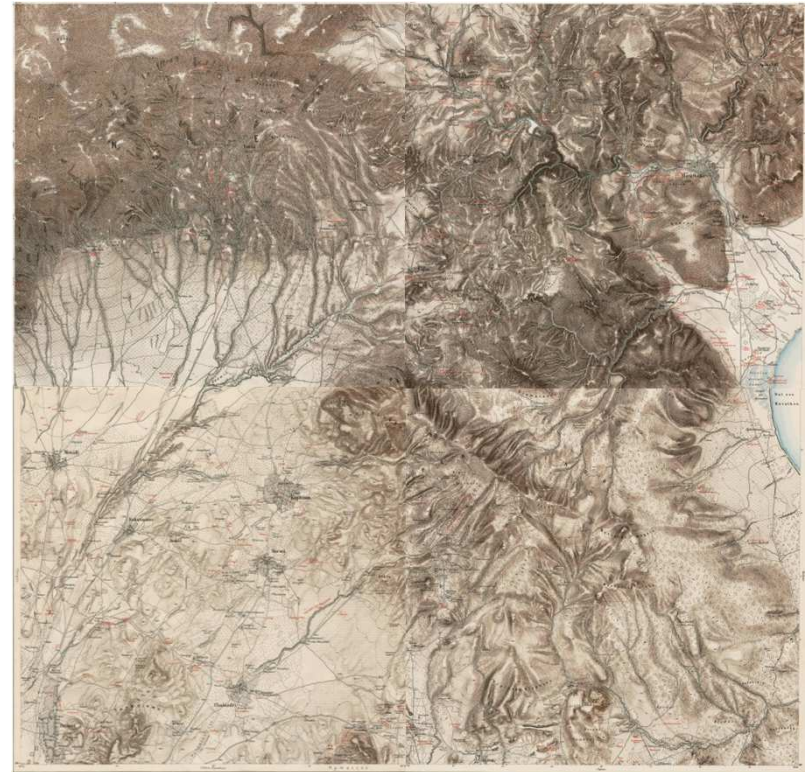
Αυτό το γενικό σχέδιο (Master Plan) παρουσιάζει τις στρατηγικές κατευθύνσεις για τον προγραμματισμό ρεαλιστικών δράσεων με σκοπό **την επίλυση μακροχρόνιων προβλημάτων στο Πεντελικό όρος.**

Γενικός στόχος είναι η διαμόρφωση ενός φυσικού αναγεννημένου τόπου που θα λειτουργήσει ως ένα περιαστικό πάρκο μεγάλης κλίμακας με βασική κατεύθυνση **την αιεφορία.**

Το νερό ως πηγή ζωής αποτελεί για το Master Plan βασικό στοιχείο για την αναγέννηση της φύσης και για την αισθητική αναβάθμιση του κατεστραμμένου τοπίου.

Με αυτόν τον τρόπο, το γενικό σχέδιο καθιερώνει **ένα κοινό όραμα** και ένα αντικείμενο διαλόγου φορέων, οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, δημόσιων υπηρεσιών για **το μέλλον του Πεντελικού όρους και την ένταξή του στη ζωή της πόλης της Αθήνας.**

Αυτό το σχέδιο θα επιτρέψει στο Υπουργείο Ενέργειας και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα να διαθέσει αποτελεσματικά πόρους, να προγραμματίσει λειτουργίες, να διαχειριστεί τις όποιες απαραίτητες αλλαγές και στο τέλος να προχωρήσει στις απαραίτητες διαδικασίες με στόχο την υλοποίησή του.

Πηγή: E. Kurtius & J. A. Kaupert, Karten von Attika, Berlin 1904
Επανεκδόση Μ. Κορρές (Κείμενα, μεταφράσεις, σχόλια), Αθήνα 2008

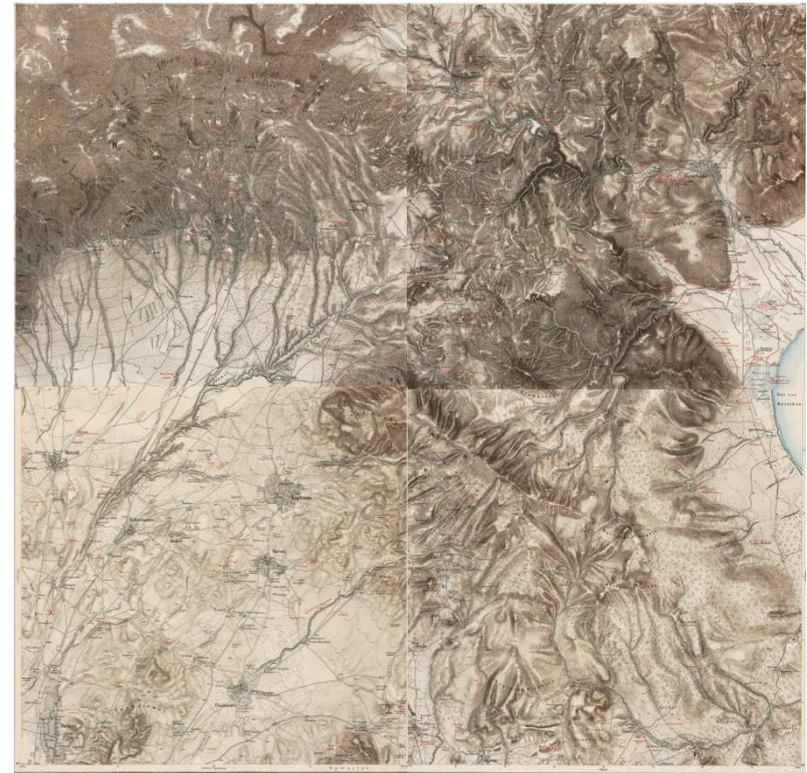
2. Στόχοι του Master Plan

Είναι ένα σχέδιο που θεωρεί το Πεντελικό ως ένα τόπο πολύπλοκο, που συνεχώς εξελίσσεται στο πέρασμα των ετών ή μεταμορφώνεται συνεχώς μέσω των πυρκαγιών, της φυσικής αναγέννησης της βλάστησης, και άλλων γεγονότων. Τα προβλήματα τα οποία έχει κληρονομήσει το όρος από μια ανευ προηγούμενου ληστρική εκμετάλλευση των φυσικών του πόρων αποτελούν για το σχέδιο αφορμές για δημιουργικές προτάσεις και καινοτομία. Επίσης, θεωρεί το Πεντελικό ως ένα τόπο στον οποίο **ο πολιτισμός και το φυσικό περιβάλλον αποτελούν μια αδιαίρετη ενότητα.**

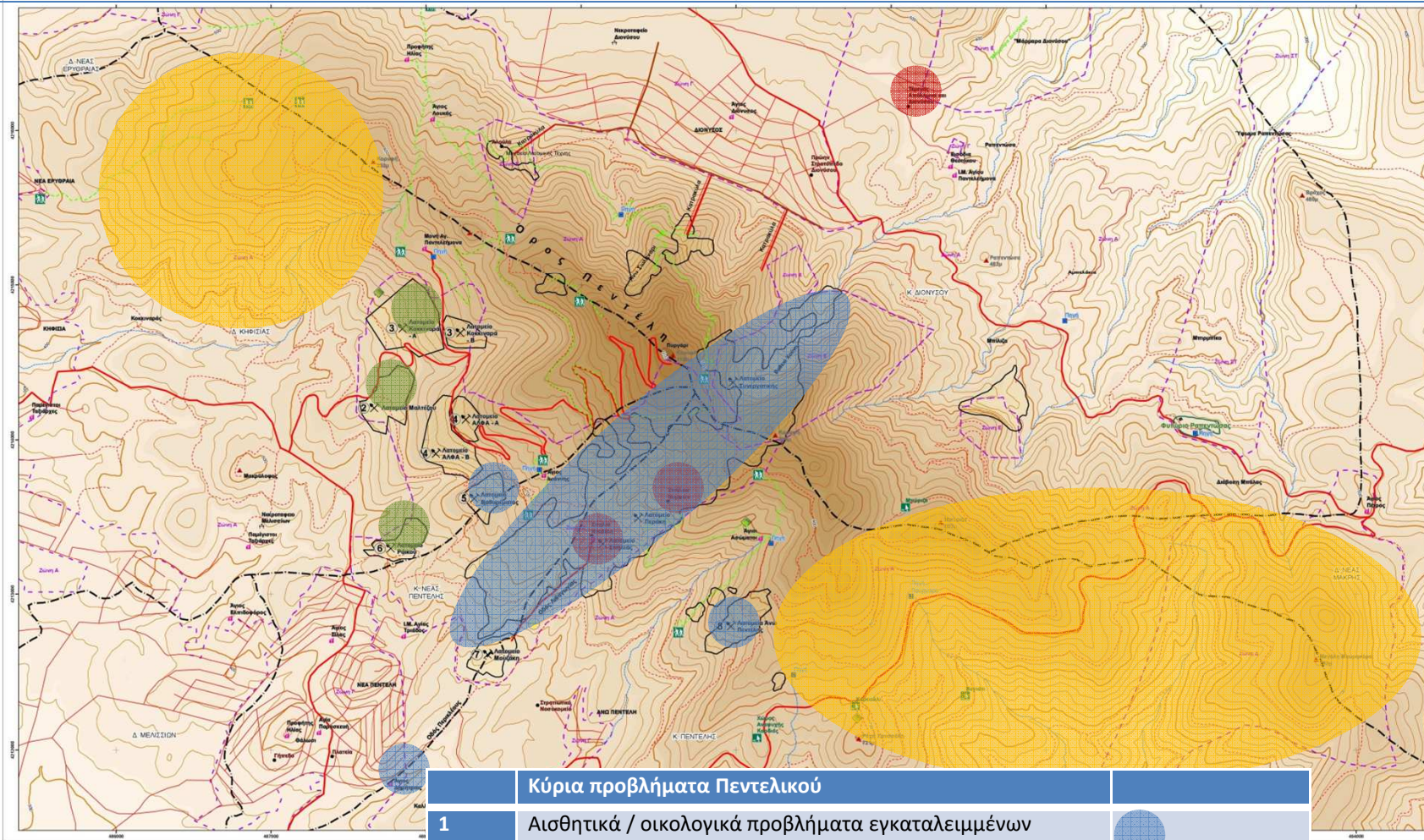
Τα αρχαιολογικά κατάλοιπα, η αρχιτεκτονική και η βιομηχανική κληρονομιά του Πεντελικού με το φυσικό περιβάλλον και την εγγύτητα με την Αθήνα αποτελούν για το σχέδιο τις βάσεις πάνω στις οποίες θα δρομολογηθούν οι παρεμβάσεις.

Εξ ορισμού ένα Master Plan είναι ένα ζωντανό σχέδιο που διατυπώνει μια μακροπρόθεσμη στρατηγική. Ως εκ τούτου, αναμένεται να τροποποιείται στο μέλλον όταν αλλάζουν οι προτεραιότητες, ίσως όταν παρουσιάζονται νέες ευκαιρίες, νέα προβλήματα ή σημειώνεται πρόοδος στις παρεμβάσεις. Από την άλλη το προγραμματικό αυτό σχέδιο παρουσιάζει ένα λεπτομερές όραμα και καθορίζει τις κατευθυντήριες αρχές μέσω παρεμβάσεων που σχετίζονται ποιοτικά ή ποσοτικά από το ίδιο το όρος. Συσχετισμοί υπάρχουν από άλλες παρόμοιες μεγάλης κλίμακας επεμβάσεις που έχουν εκτελεστεί κυρίως στο εξωτερικό.

Οι λεπτομέρειες που σχετίζονται με την εφαρμογή του σχεδίου θα αποτελέσουν αντικείμενα συγκεκριμένων εξειδικευμένων μελετών.

Πηγή: E. Kurtious & J. A. Kaupert, Karten von Attika, Berlin 1904
Επανεκδοση Μ. Κορρές (Κείμενα, μεταφράσεις, σχόλια), Αθήνα 2008

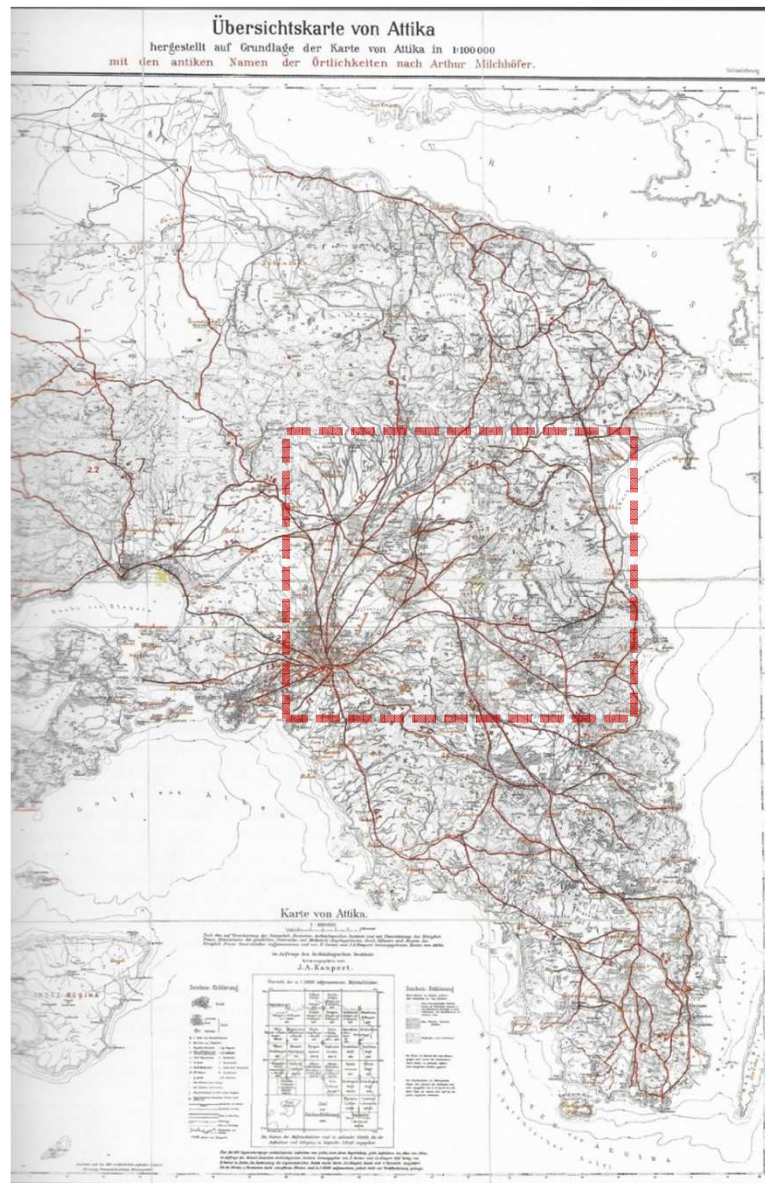

Υπόβαθρο: χάρτης ΤΑΠΠΟ

Κύρια προβλήματα Πεντελικού		
1	Αισθητικά / οικολογικά προβλήματα εγκαταλειμμένων λατομικών χώρων και λατομικών αποθέσεων	
2	Λατομεία επιχωσμένα χωρίς χρήση	
3	Μνημεία με ανάγκη προστασίας και ανάδειξης	
4	Πυρόπληκτες εκτάσεις / αποδασωμένες περιοχές	

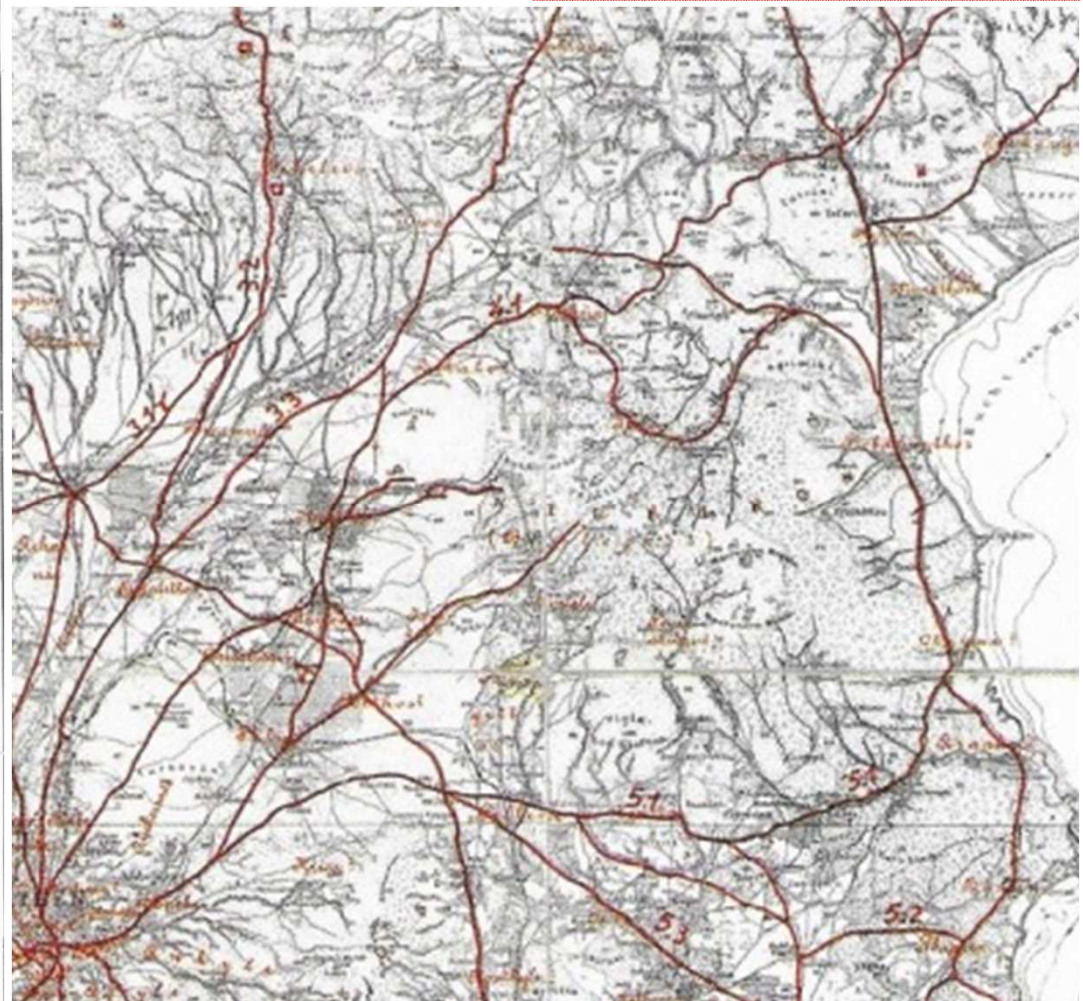
	ΑΞΟΝΕΣ ΔΡΑΣΕΩΝ & ΣΤΟΧΟΙ			
	ΑΞΟΝΕΣ ΔΡΑΣΕΩΝ στα λατομεία της Πεντέλης			
1	Πολιτισμός	Χρήσεις πολιτιστικές, αρχαιολογικού, αρχιτεκτονικού, ιστορικού ενδιαφέροντος		
2	Αναψυχή / Αθλητισμός	Χρήσεις αθλητικές και αναψυχής		
3	Τοπίο / Φυσιολατρία	Χρήσεις και δράσεις ήπιου χαρακτήρα		
	ΣΤΟΧΟΙ			Μακροχρόνιος στόχος
	Στόχος η ισόρροπη διασπορά των δράσεων με βάση τα χωροτακτικά δεδομένα των θέσεων (την κατανομή στον χώρο)	Εισαγωγή κατάλληλων υποδομών έτσι ώστε το Πεντελικό να συνδεθεί με την πόλη ως ένα πάρκο μητροπολιτικής σημασίας	Εισαγωγή των χρήσεων με κατάλληλο τρόπο ώστε να μην διαταραχθεί ο χαρακτήρας του τόπου.	Θεραπεία όλων των προβλημάτων που παρουσιάζει το Πεντελικό ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΣΥΝΔΕΣΗΣ και με άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα

	ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
1	Πλήρης εναρμόνιση παρεμβάσεων με το φυσικό περιβάλλον
2	Κύριο βάρος δραστηριοτήτων ανάλογα με την εγγύτητα στην πόλη
3	Όπου είναι εφικτό συνδυασμός δράσεων σε κάθε θέση επεμβάσεων έτσι ώστε οι επεμβάσεις μετά το έργο να απευθύνονται σε μεγάλο εύρος κοινού με ποικίλα ενδιαφέροντα / Πολυλειτουργικοί χώροι
4	Ολικός σχεδιασμός / ενσωμάτωση της έννοιας του δικτύου
5	Σεβασμός στις αναγεννημένες περιοχές στα αποκατεστημένα λατομεία, αναδιατύπωση υφιστάμενων προγραμμάτων

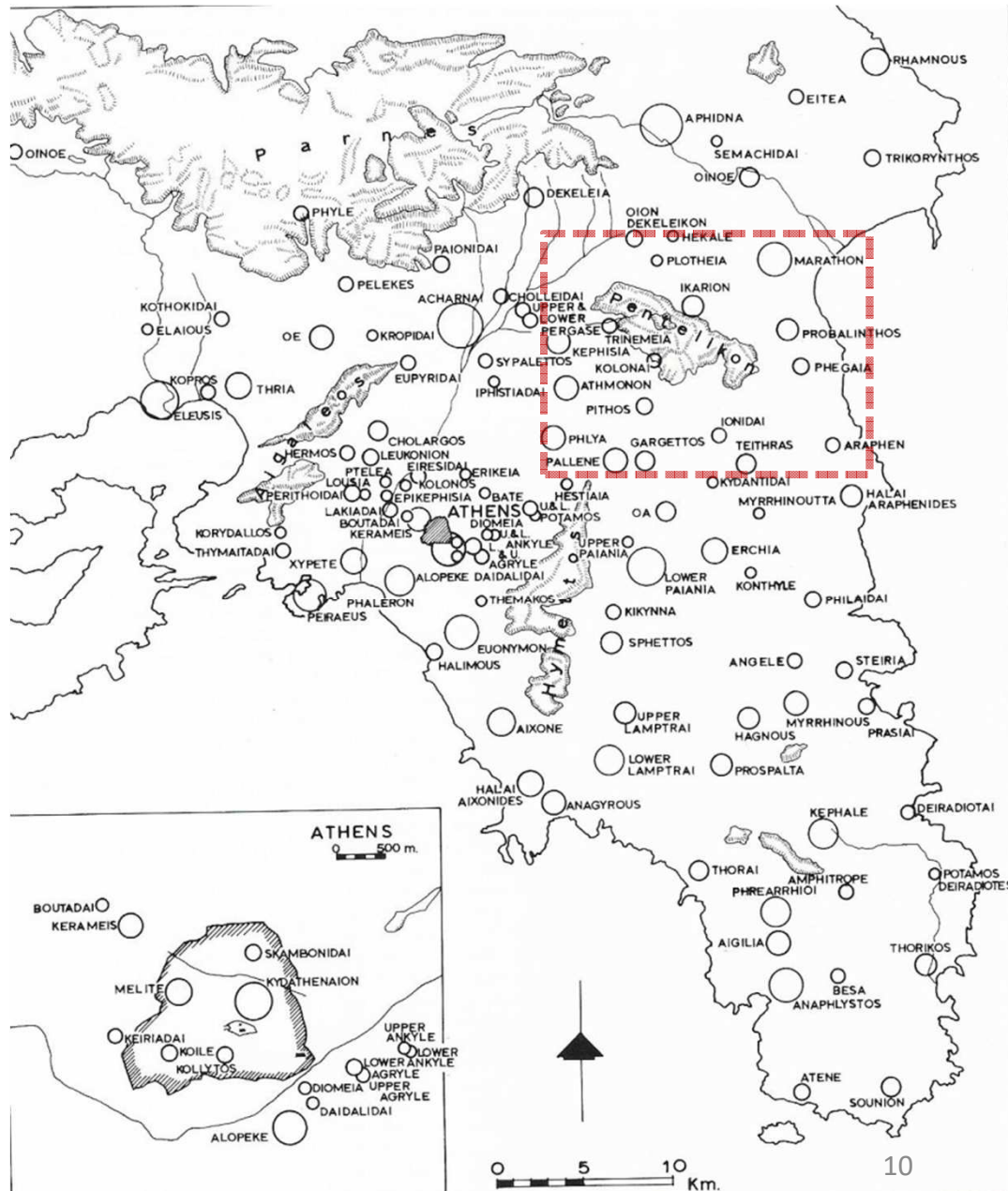

Ιστορική εξέλιξη
Αρχαίο οδικό δίκτυο
στον Βριλησσό

Ενότητα:
Πολιτισμός / Ιστορική εξέλιξη
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

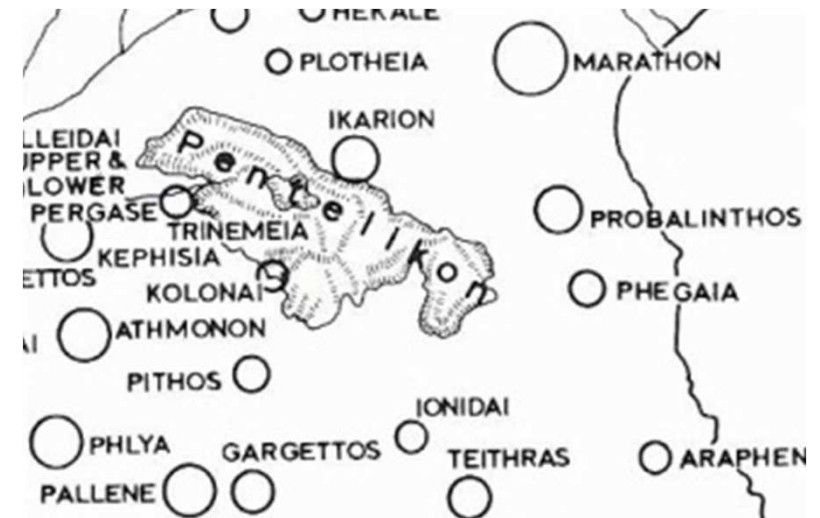
Μ. Κορρές, Αττικής Οδοί, Αρχαίοι Δρόμοι της Αττικής, Αθήνα
2009, 35, εικ.3.1, υπόβαθρο Α. Milchhoefer (1881-1904)

Ιστορική εξέλιξη

Αρχαίοι Δήμοι
πéριξ του
Βριλησσού

Ενότητα:
Πολιτισμός / Ιστορική εξέλιξη
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

J. Travlos, Bildlexikon zur Topographie des Antiken Attika,
Tübingen 1988, XVI

Σπήλαιο Νυμφών
1952 Ανασκαφή
Παπαδημητρίου
1975 Ανασκαφή
Π. Ζορίδη

Ανάγλυφο του Αγαθήμερου

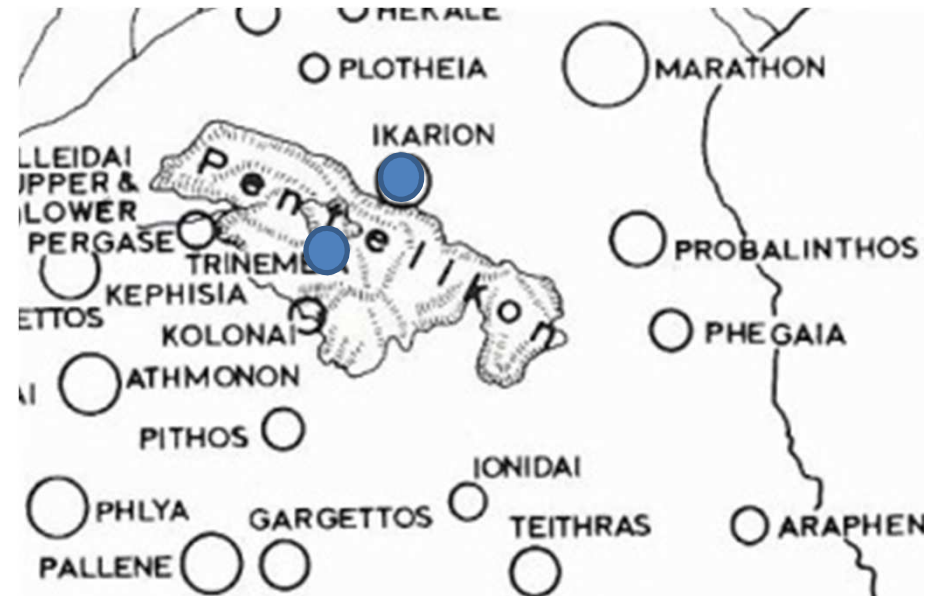
Ανάγλυφο των τριών δωρητών

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Τομέας: Θέσεις αρχαιολογικού
ενδιαφέροντος

Σπουδαιότερες θέσεις

Κύριες δράσεις του προγράμματος

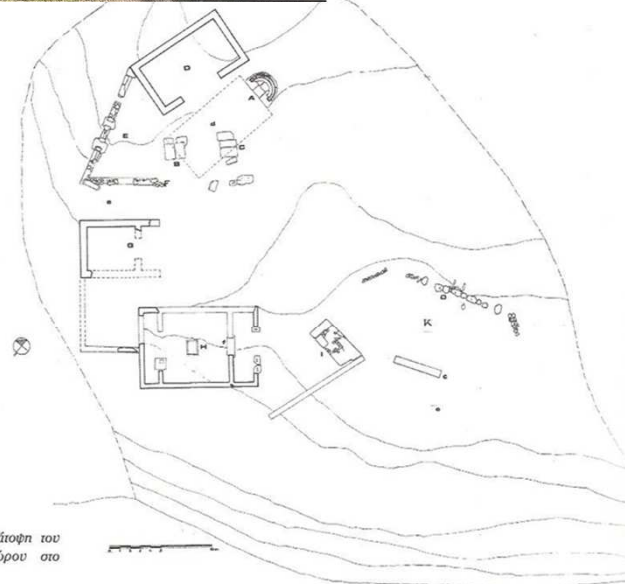
1. Αρχαία Λατομεία Σπηλιάς /
Σπήλαιο Νυμφών

Ένταξη στο ευρύτερο πρόγραμμα
διαμόρφωσης των λατομείων της
νότιας πλευράς

2. Ιερό Διονύσου στο Ικάριον

Έρευνα / ανάδειξη

J. Travlos, Bildlexikon zur Topographie des Antiken Attika,
Tübingen 1988, XVI

Εικ. 1. Γενική κάτοψη του
αρχαιολογικού χώρου στο
Ικάριον Αττικής.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

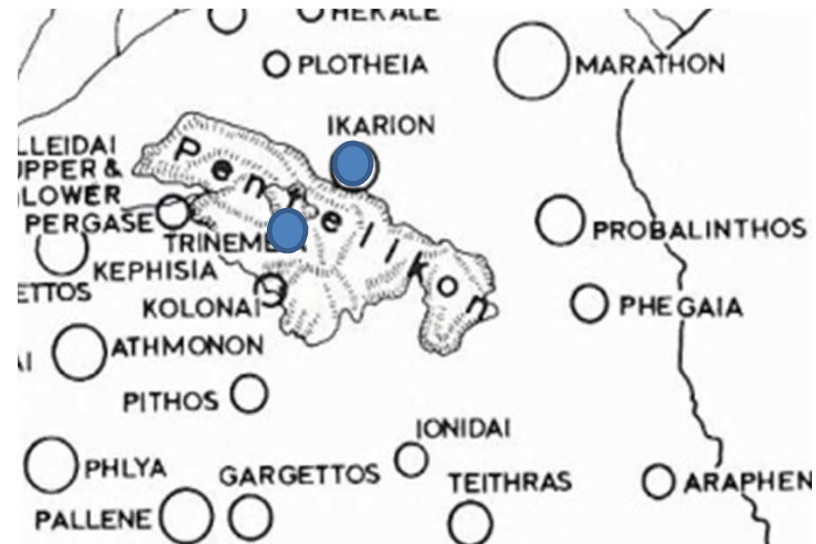
A: Χορηγικό Μνημείο Αγνία
B, C: Βάσεις.
D: Στόα ή ναϊκό κτίσμα.
E: Περιβόλος.
G: Ναϊκό κτίσμα ή οικία ιερών.
H: Πύθιον.
I: Βωμός.
K: Θεατρικός χώρος.
O: Σκηνή.

a: Πιθανή πορεία πομπικής οδού
c: Πιθανή θέση καθισμάτων.
d: Θέση Βυζαντινής Εκκλησίας.
f: Ενεπίγραφο κατώφλι στο Πύθιον.
e: Χώρος συνάθροισης θεατών.

Φ. Καρασάββα-Τσιλιγγίρη, Το θέατρο του Ικαρίου Αττικής στο
ιερό του Απόλλωνα και του Διονύσου, στο: Β. Λαμπρινουδάκης
(επιμ.) Αρχαία Θέατρα της Αττικής. Τα θέατρα των Δήμων, Αθήνα
2018, 160, εικ.1 και 169, εικ.7

Ιστορική
εξέλιξη

Ενότητα:
Πολιτισμός / Ιστορική εξέλιξη
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

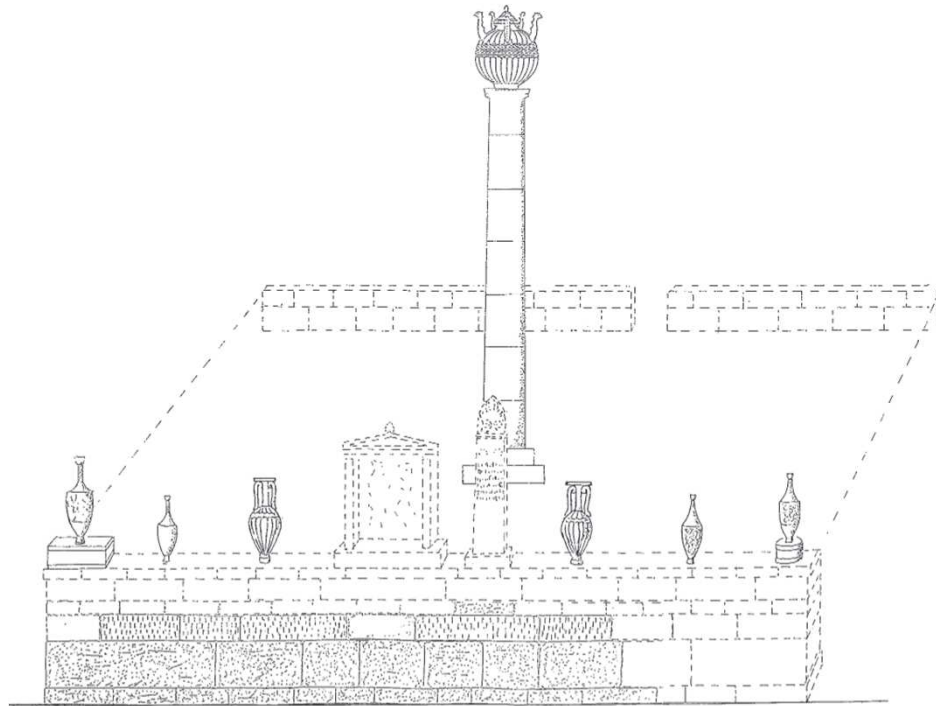
1. Αρχαία Λατομεία Σπηλιάς / Σπήλαιο Νυμφών
Ένταξη στο ευρύτερο πρόγραμμα διαμόρφωσης των
λατομείων της νότιας πλευράς

2. Ιερό Διονύσου και Κιονωτό επιτύμβιο μνημείο στο
Ικάριον

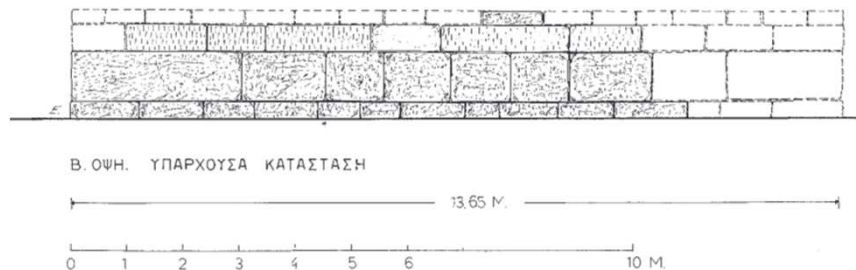
Έρευνα / ανάδειξη

J. Travlos, Bildlexikon zur Topographie des Antiken Attika,
Tübingen 1988, XVI

Ενότητα:
Πολιτισμός / Ιστορική εξέλιξη
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

Εικ. 8. Πρόταση σχεδιαστικής αποκατάστασης του περιβόλου στο Ικάριον (σχέδ. Κ. Καζαμιάκη).

Εικ. 7. Σχέδιο της υπάρχουσας κατάστασης της πρόσοψης του ταφικού περιβόλου (σχέδ. Κ. Καζαμιάκη).

Κιονωτό Επιτύμβιο Μνημείο στο Ικάριον Αττικής

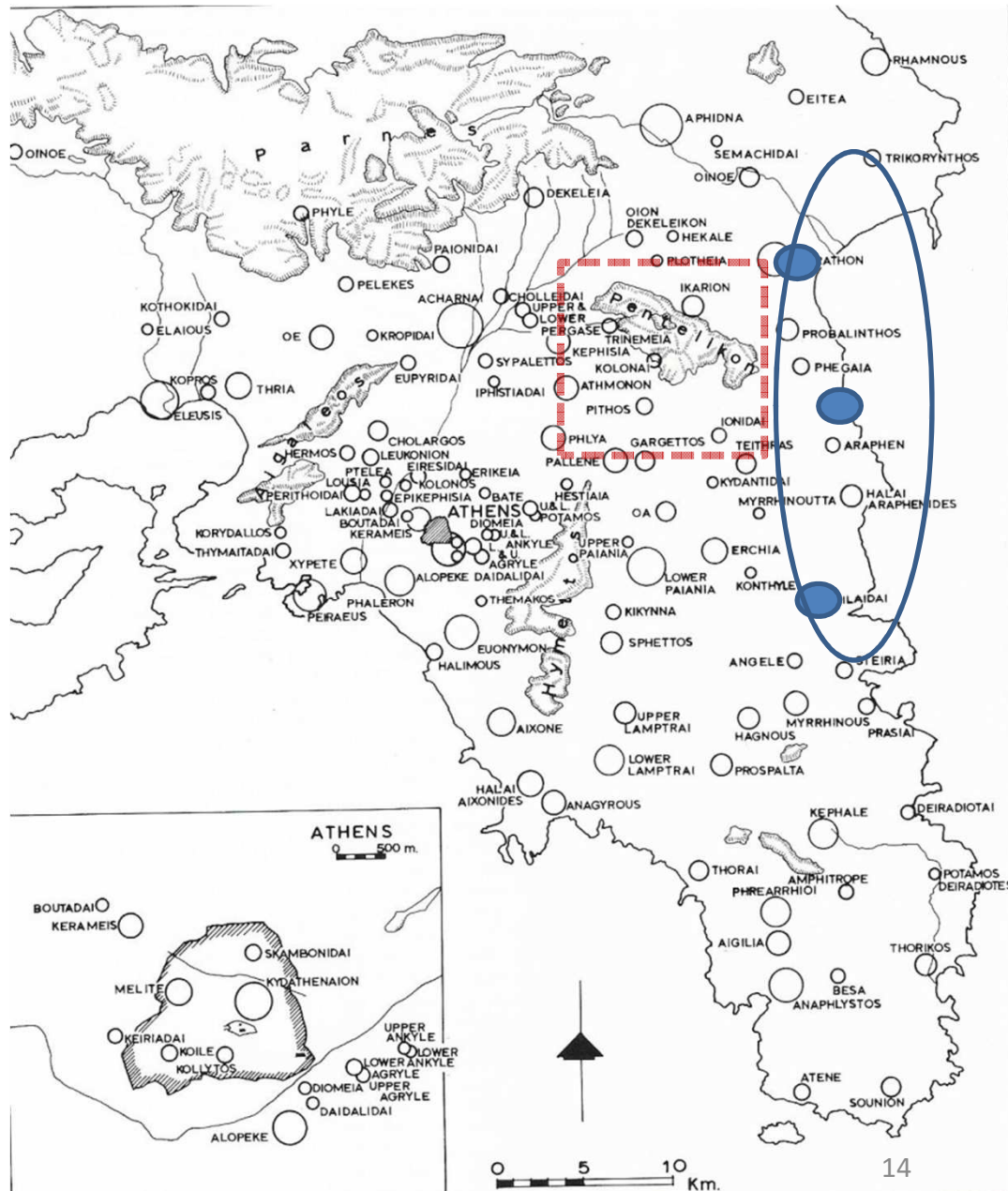
Π. Βαλαβάνης, Κιονωτό Επιτύμβιο Μνημείο στο Ικάριον Αττικής, στο: Ε. Σημαντώνη –Μουρνιά, Α.Α. Λαιμού, Λ.Γ. Μενδώνη, Ν. Κούρου (επιμ.) *αμύμονα έργα*. Τιμητικός τόμος για τον καθ. Βασ. Λαμπρινουδάκη, Αθήνα 2007, 281-296

Ενότητα:
Πολιτισμός / Ιστορική εξέλιξη
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

Μεσαιωνική
Πεντέλη

6 ος αι.μ.Χ

12 ος /
μεταβυζαντινή εποχή

Υπόβαθρο:
J. Travlos, Bildlexikon zur Topographie des Antiken Attika,
Tübingen 1988, XVI

Βυζαντινά μνημεία

- 1 Μιχαήλ, Άγιος (του Κηπουλούεζη), Πεντέλη

Περιοχή: Καμάρι, Πεντέλη
Τύπος: Βασιλική
Χρονολογία: παλαιολόγειοι χρόνοι

Ο ναός βρίσκεται στην Πεντέλη, στρίβοντας δεξιά στον δρόμο που οδηγεί από τον Άγιο Πέτρο στην πλατεία Παλαιάς Πεντέλης, στην πινακίδα με την ένδειξη «Άγιοι Ασώματοι ». Δύπλα στο ναό υπάρχει ακόμα πηγή «διαυγούς ύδατος», όπως αναφέρει ο Ορλάνδος. Πρόκειται για έναν κομψό ναό στον τύπο της βασιλικής.

Ο Ορλάνδος χρονολόγησε το ναό στον 11ο-12ο αιώνα. Αυτό όμως ανασκευάστηκε από τον καθηγητή Μπούρα, ο οποίος τον ανάγει στους παλαιολόγειους χρόνους (13ο-15ο αιώνα). Στην ίδια εποχή χρονολογεί και το κτιστό – με μαρμαρίνους κιονίσκους - τέμπλο του ναού, το οποίο, ο Ορλάνδος τοποθετούσε επίσης στον 12ο αιώνα.
- 2 Ο ναός βρίσκεται στην πλατεία Παλαιάς Πεντέλης. Σήμερα είναι ασβεστωμένος και οι επεμβάσεις και προσθήκες που έχουν γίνει, δεν επιτρέπουν την εύκολη αναγνώριση των βυζαντινών στοιχείων του. Πρόκειται για έναν συνεπτυγμένο σταυροειδή ναό.

Χρονολογείται στον 14ο ή 15ο αιώνα (Ορλάνδος).

Στο ναό έχει προσαρτηθεί σύγχρονος στενός νάρθηκας και πολύ αργότερα καμαροσκέπαστος εξωνάρθηκας.

Δε σώζεται ζωγραφικός διάκοσμος.

Ο ναός ήταν ασκητήριο στο οποίο διέμενε ο ιδρυτής της μεταβυζαντινής Μονής Πεντέλης, μοναχός Τιμόθεος, κατά τη διάρκεια των εργασιών οικοδόμησης της Μονής. Εξάλλου, η απόσταση του ναού της Αγίας Τριάδας από τη Μονή Πεντέλης είναι μικρή.
- 3 Φραγκοκκλησιά στο Βαγιάτι, Πεντέλη

Περιοχή: Βαγιάτι, Πεντέλη
Τύπος: Σταυροειδής εγγεγραμμένος
Χρονολογία: 13ος-14ος αι.

Στη θέση Βαγιάτι στην Πεντέλη, σε ύψος 700 μ., στα δεξιά του δρόμου που οδηγεί από την πλατεία Παλαιάς Πεντέλης στη Νέα Μάκρη και πριν φτάσουμε στον Άγιο Πέτρο, βρίσκονται τα ερείπια της σημαντικής αυτής εκκλησίας που αναφέρεται από τον Ορλάνδο. Στην πινακίδα με την ένδειξη Βαγιάτι, χρειάζεται να κατηφορίσει κάποιος αρκετά προκειμένου να δει τα ερείπια αυτά.

Τα ερείπια αυτά ανήκουν σε ναό που - σύμφωνα με τα αρχαιολογικά δεδομένα - θα πρέπει να ήταν σταυροειδής εγγεγραμμένος, με ακανόνιστη τοιχοδομία. Ο Ορλάνδος αναφέρει ότι ο καθαρώς βυζαντινός αυτός τύπος, θα πρέπει να αποκλείει την κατασκευή του ναού από φράγκους. Προκειμένου όμως να δικαιολογηθεί η ονομασία Φραγκόκλησια, πιθανολογεί την παραχώρησή του σε δυτική μοναχική αδελφότητα, ίσως αυτή των Freres Mineurs. Τον ναό χρονολογεί στον 14ο-15ο αιώνα.

Ενότητα:
Πολιτισμός / Ιστορική εξέλιξη
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

Περιγραφές και φωτογραφικό υλικό
<http://byzantineattica.eie.gr/byzantineattica>

- 4 Σπηλιά Πεντέλης "Νταβέλη" (Νικόλαος Αγ.-Σπυρίδων Αγ.)

Περιοχή: Πεντέλη

Τύπος: Συνεπτυγμένος σταυροειδής - Σπηλαιώδης

Χρονολογία: 10ος (-) - 11ος αι.

Σε υψόμετρο 700 μ., ανατολικά της Μονής Πεντέλης και στην περιοχή όπου βρίσκονταν τα αρχαία λατομεία, βρίσκεται η σπηλιά Πεντέλης, γνωστή και με το όνομα «του Νταβέλη». Κατά την αρχαιότητα εδώ θα πρέπει να υπήρχε ιερό αφιερωμένο στον Πάνα.

Κατά τους βυζαντινούς χρόνους, μέσα στη σπηλιά κτίστηκαν δύο ναΐσκοι. Το νότιο εκκλησάκι, αφιερωμένο στον Άγιο Σπυρίδωνα, είναι λαξευμένο κυριολεκτικά μέσα στο βράχο, ενώ στην αριστερή και εξωτερική πλευρά, το βόρειο παρεκκλήσιο τιμάται στο όνομα του Αγίου Νικολάου. Οι δύο είσοδοι στη βόρεια πλευρά δείχνουν ότι επρόκειτο για πέραςμα.

Το νότιο παρεκκλήσιο, δηλ. αυτό του Αγίου Σπυρίδωνα, είναι το παλαιότερο των δύο. Στην αιψίδα του Ιερού διακρίνεται ακόμα τοιχογραφία με θέμα τον Μελισμό. Στη νότια πλευρά του Ιερού

- 5 Νικόλαος, Άγιος, Καλίσια-Πεντέλη

Περιοχή: Καλίσια, Πεντέλη

Τύπος: Βασιλική μετά τρούλου

Χρονολογία: βυζαντινή φάση

Βρίσκεται στα δυτικά της Μονής Νταού, στρίβοντας δεξιά από τον κεντρικό δρόμο που οδηγεί από τη Ραφήνα στην Παλαιά Πεντέλη, κοντά σε ρεματιά. Ο κεντρικός αυτός δρόμος, ονομάζεται οδός Καλισίων.

Το Καθολικό είναι βασιλική με τρούλο, μονόκλιτη, μεταβυζαντινής εποχής. Όμως υπάρχουν ενδείξεις - κυρίως από αδημοσίευτα ακόμα ανασκαφικά δεδομένα-, για παλαιότερη, βυζαντινή φάση. Το γεγονός έρχεται να ενδυναμώσει η αναφορά του ναού σε παπικό έγγραφο του 1218 (S. Nicolai de Kalliscia de Montepentelli).

Ορλάνδος Α., Ευρετήριο των Μεσαιωνικών Μνημείων της Ελλάδος Γ', Αθήναι 1933, σ. 186-187, Innocentii III, Romani Pontificis Regestorum sive Epistolarum libri XVI, Patrologia Latina 214-216, Lampakis S., Memoires sur les antiquites chretiennes de la Grece, Athenes 1902, σ. 39.

- 6 Νταού, Μονή, Πεντέλη

Περιοχή: Νταού Πεντέλης

Τύπος: Εξαγωνικός

Χρονολογία: μεταβυζαντινός, σε παλαιότερο, ίσως μεσοβυζαντινό κτίσμα

Η Μονή βρίσκεται στην ανατολική πλαγιά της Πεντέλης, στο δρόμο προς Πικέρμι-Ραφήνα, κοντά σε ρεματιά. Πρόκειται για ένα μοναστικό συγκρότημα, αποτελούμενο, εκτός του Καθολικού, από τα κελιά, Τράπεζα, κρήνη και αμυντικό πύργο βυζαντινών χρόνων, ο οποίος υψώνεται στην πύλη της εισόδου. Το μεταβυζαντινό Καθολικό ανήκει στον ιδιόρρυθμο εξαγωνικό τύπο, όπου ο τρούλος στηρίζεται σε έξι στηρίγματα. Ο ναϊκός αυτός τύπος απαντά στην Αρμενία και τη Γεωργία. Η ονομασία Νταού (Da hu και Hu) προήλθε από παραφθορά της αρχικής ονομασίας Ταύ. Παρά το ότι το σημερινό Καθολικό ανάγεται, όπως προαναφέρθηκε, στους μεταβυζαντινούς χρόνους, θα πρέπει να ιδρύθηκε σε παλαιότερο κτίσμα των μεσοβυζαντινών χρόνων, όπως αποδεικνύεται και από τα πολυάριθμα εντοιχισμένα γλυπτά βυζαντινής εποχής, όπως επιγραφή με το όνομα του κτήτορος: ΝΙΚΟΣ Ο ΚΑΜΑΤΗΡΟΣ +Ο ΚΤΙΣΑC ΤΗΝ ΤΑΟ ΤΑΥΤΗΝ.ΑΜΙΝ. Η επιγραφή είναι χωρισμένη σε δύο τμήματα, το πρώτο βρίσκεται στη ΒΑ εξωτερική γωνία του Καθολικού, ενώ το δεύτερο στον βόρειο εσωτερικό πεσσό. Σύμφωνα με μεταβυζαντινό θρησκευτικό έγγραφο (σιγίλιο), η Μονή ανακαινίστηκε «εκ βάθρων» κατά το δεύτερο μισό του 16ου αιώνα, και ακριβώς στην εποχή αυτή ανήκει το Καθολικό με τη σημερινή του μορφή. Στα τέλη του 17ου αιώνα, η Μονή καταστράφηκε από επιδρομή αλγερινών πειρατών, οι οποίοι κατέσφαξαν τους τότε μοναχούς, των οποίων οι τίμιες κάρες και τα οστά φυλάσσονται σε κτήριο του μοναστικού συγκροτήματος όπου και εκτίθενται σε προσκύνημα.

Ορλάνδος Α., Ευρετήριο των Μεσαιωνικών Μνημείων της Ελλάδος Γ', Αθήναι 1933, σ. 182-186, Μπούρας Χ., Η Ελλαδική Ναοδομία κατά τον 12ο αιώνα, σ. 255-256, Secchi Tarugi F., Il Monastero di Daou-Pendeli in Attica, Palladio 11 (1961) 154, illustration 17-20.

Ενότητα:
Πολιτισμός / Ιστορική εξέλιξη
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

Μαγνήσαλη - Μπιλές

Περιγραφές και φωτογραφικό υλικό
<http://byzantineattica.eie.gr/byzantineattica>

Μεταβυζαντινά μνημεία Πεντέλης

1	Ιωάννης Λατόμων Νότια Πεντέλη Μεταβυζαντινό κτίσμα	Κεντρική Πεντέλη
2	Ιωάννης, Βιδιστής	Διονυσοβούνι βόρεια Πεντέλη
3	Γεώργιος, Κοκκινάρας	Δυτική Πεντέλη
4	Λουκάς, Άγιος	Βόρεια Πεντέλη
5	Νικήτας, Άγιος	Βόρεια Πεντέλη
6	Παντελεήμων, Άγιος	Κεντρική Πεντέλη
7	Πέτρος, Άγιος	Ανατολική Πεντέλη
8	Προφήτης Ηλίας	Βόρεια Πεντέλη
9	Προφήτης Ηλίας Πεντέλης	Κεντρική Πεντέλη
10	Τρύφων, Άγιος	Νότια Πεντέλη
11	Σεραφείμ, Άγιος	Νότια Πεντέλη
12	Ανάληψη Σωτήρος Ντράφι	Νότια Πεντέλη
13	Προφήτης Ηλίας Αιολίς	Νότια Πεντέλη
14	Αντώνιος, Άγιος	Νότια Πεντέλη
15	Παρθένιος, Άγιος	Νότια Πεντέλη
16	Αθανάσιος, Άγιος Βρανά	Βόρεια Πεντέλη
17	Δημήτριος, Άγιος Βρανά	Βόρεια Πεντέλη
18	Παναγίτσα Ραπεντώσας	Βόρεια Πεντέλη
19	Προφήτης Ηλίας Σκάρπας	Βόρεια Πεντέλη
20	Σίλας, Άγιος Πηγαδάς	Νότια Πεντέλη
21	Νικόδημος, Άγιος (Κοκκινάρας)	Κεντρική Πεντέλη
22	Μεταμόρφωση του Σωτήρα (Κοκκινάρας)	Κεντρική Πεντέλη
23	Ημιτελής εκκλησία στο Αγριλίκι	Βόρεια Πεντέλη
24	Γερμανικό Στρατιωτικό νεκροταφείο	Βόρεια Πεντέλη
25	Αγία Τριάδα	Βόρεια Πεντέλη
26	Νεκροταφείο Ροδόπολης	Βόρεια Πεντέλη
27	Νεκροταφείο Σταμάτας	Βόρεια Πεντέλη

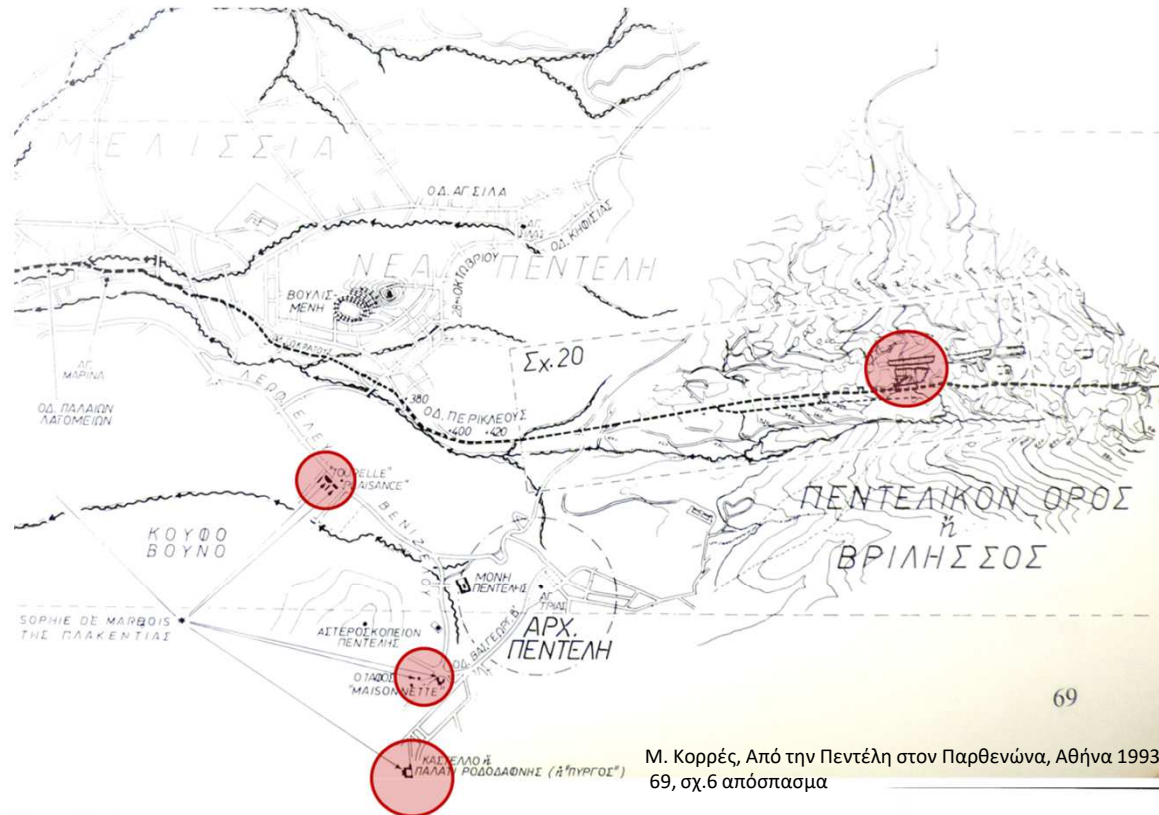
Ενότητα:
Πολιτισμός / Ιστορική εξέλιξη
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

Βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία

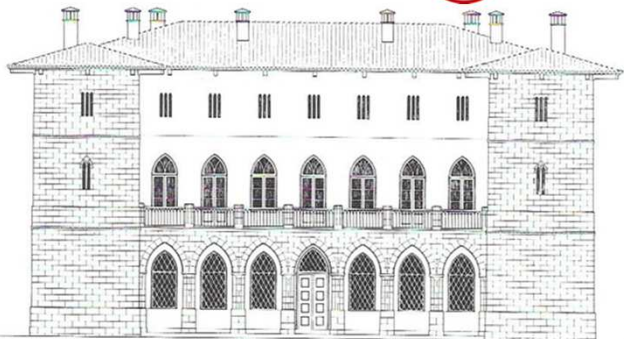
Κύριες δράσεις του προγράμματος

1. Εκκλησίδια στα Λατομεία
Σπηλιά
 - Αποκατάσταση βανδαλισμών
 - Πρόταση για τοποθέτηση
αντιγράφων τοιχογραφικού
διακόσμου
 - Φωτισμός
2. Φωτογραφική έκθεση
ανάδειξης του αρχιτεκτονικού
μεσαιωνικού πλούτου στον
χώρο Έκθεσης Ιστορίας
Πεντελικού
2. Τοποθέτηση σε χάρτη των
μνημείων πρόταση για
θεματικές περιπατητικές
διαδρομές

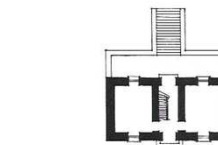
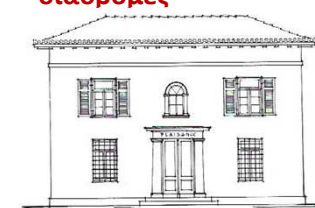
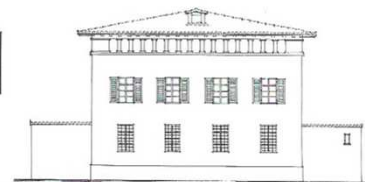
Μνημεία 19^{ου} αι. Πεντέλης (κτήρια Δούκισας Πλακεντίας)

Μ. Κορρές, Από την Πεντέλη στον Παρθενώνα, Αθήνα 1993, 69, σχ.6 απόσπασμα

*H Maisonnette της Πεντέλης. Κάτοπος (1:400), και πρόσοπος (1:200).

*H Plaisance. Πρόσοπος (1:200), Κάτοπος (1:400).

Ενότητα:
Πολιτισμός / Ιστορική εξέλιξη
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

**Βυζαντινά και μεταβυζαντινά
μνημεία**

**Κύριες δράσεις του
προγράμματος**

1. Φωτογραφική έκθεση ανάδειξης του αρχιτεκτονικού πλούτου του 19^{ου} αι. στον χώρο Έκθεσης Ιστορίας Πεντελικού
2. Τοποθέτηση σε χάρτη των μνημείων πρόταση για θεματικές περιπατητικές διαδρομές

Ενότητα:
Τοπίο
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

Επίδραση των λατομείων και των πυρκαγιών στο τοπίο της Πεντέλης

1975 απαγόρευση λατομείων στη
νότια πλευρά μεταφορά
δραστηριότητας στην βόρεια

1950

2007-2009

Υπόβαθρα: ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΕΩΣ

Ματαιωθείσης, έλλειψει πλειοδο-
τών, τής κατά την 4ην Ὀκτωβρίου
1931 ένεργηθείσης πλειοδοτικῆς δη-
μοπρασίας περί μονοετοῦς μισθώ-
σεως τῆς χορτονομῆς τοῦ κτήματος
Χεροτσακούλι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς
Πεντέλης ἐπαναλαμβάνεται αὕτη
βάσει τῶν ὄρων τῆς ὑπ' ἀριθ. 6893
διακηρύξεως τοῦ Τοπικοῦ Συμβου-
λίου Ο. Δ. Ε. Π. τῆς Ἱερᾶς Μητρο-
πόλεως Ἀθηνῶν καί συγγραφῆς ὑ-
ποχρεώσεων.

Ἡ δημοπρασία ἐπαναληφθήσεται
ἐν Ἀθήναις εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ Μο-
ναστηριακοῦ Συμβουλίου, τὴν 18ην
Ὀκτωβρίου ἐ. ἐ., ἡμέραν Κυρια-
κὴν καί ὥραν 10—12 π.μ. ἐνώπιον
τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς.

Τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων
καί λοιπῶν ὄρων δύνανται νὰ λά-
βουν γνώσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι πα-
ρὰ τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι τῆς
Ἐθνικῆς Τραπεζῆς.

Ὁ ἐντεταλμένος σύμ-
βουλος τοῦ Ο. Δ. Ε. Π.
Σ. Γρηγορίου

ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΑΠΟ
www.iranon.gr

ΜΙΣΘΩΣΙΣ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Πεντέλης ἐκτίθησιν :
1) εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν τὴν 5ετὴ
μισθώσιν δέκα (16) λατομεῖων μαρμάρου
εἰς θέσιν «Σπηλιά» Πεντέλης, 6) τεσσά-
ρων (4) λατομεῖων μαρμάρου εἰς θέσιν
«Μανιάτι» Πεντέλης καί γ) δύο (2) λα-
τομεῖων μαρμάρου εἰς θέσιν «Βαθύρεμα»
Πεντέλης καί 2) εἰς ἐπαναληπτικὴν πλει-
οδοτικὴν δημοπρασίαν τὴν 5ετὴ μισθώσιν
α) δύο (2) λατομεῖων κοινῆς πέτρας εἰς
θέσιν «Βαθύρεμα» Πεντέλης, 6) ἑνὸς (1)
λατομεῖου κοινῆς πέτρας εἰς θέσιν «Ἁ-
γιοὶ Ἀσώματα» Πεντέλης καί γ) ἑνὸς
(1) λατομεῖου μαρμάρου εἰς θέσιν «Μα-
νιάτι» Πεντέλης.

Αἱ δημοπρασίαι διενεργηθήσονται τὴν
24ην Μαΐου 1957 καί ὥραν 10—12 π.μ.
εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις καί ἐπὶ τῆς ὁδοῦ
Πεντέλης ἀριθ. 4 γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μο-
νῆς, ἐνθα οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ
λάβουν γνώσιν τῶν ὄρων συγγραφῆς ὑπο-
χρεώσεων καθ' ἑκάστην πλὴν Κυριακῶν
καί ἑορτῶν ἀπὸ 9—12 π.μ.

ΤΟ ΗΓΟΥΜΕΝΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΑΠΟ
www.iranon.gr

Ενότητα:
Τοπίο
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

Εκμετάλλευση ὄρους
ἀπὸ μονὴ Πεντέλης
1900-1975

J. A. Hammerton, Peoples of all nations :
their life today
and the story of their past, 1900

"Το Βῆμα", φύλλο 16/05/1957, 3

"Το Βῆμα", φύλλο 08/04/1960, 6

Πηγή: <https://iranon.gr/PENTELI/PENTELI6eaddendum.htm>

Ενότητα:
Τοπίο
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

Νέα καταστροφή τῆς Πεντέλης γιά τήν ανέγερση ἀποθηκῶν!

ΝΑ ΑΛΛΗ μία αἰτία γιά νά τραυματισθεῖ ἀκόμα περισσότερο ἡ πευκόφυτη, ἄλλοτε, Πεντέλη. Πρόκειται γιά τήν ἀπόφαση ἀριθ. Ε. 17.213)7.936 πού πάσθηκε στίς 14 Μαρτίου 1978 ἀπό τοὺς ὑπουργοὺς Ἀμύνης κ. Ε. Ἀβέρωφ καί Οἰκονομικῶν κ. Ι. Μπούτο (ΦΕΚ Δ' 142)1.4.78) ἡ ὁποία ὀρίζει τήν «ἀναγκαστική ἀπαλλοτρίωση κτημάτων στήν περιοχή Πεντέλης Ἀττικῆς γιά τήν ανέγερση ἀποθηκῶν ἐφεδρικών ὑλικῶν τηλεπικοινωνιών».

Συγκεκριμένα μία ἐκταση ἀπό 110 στρέμματα στήν περιοχή Πεντέλης κηρύσσεται ὑπό ἀναγκαστική ἀπαλλοτρίωση, ὑπέρ τοῦ Δημοσίου καί μέ δαπάνη του, λόγω δημόσιας ὠφέλειας καί εἰδικότερα γιά τήν ανέγερση ἀποθηκῶν. Στά κτίσματα αὐτά θά ἀποθηκευτοῦν ἐφεδρικά ὑλικά τηλεπικοινωνιών γιά λογαριασμό τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων.

Ἡ ἐκταση αὕτη πού ἀπαλλοτριώνεται καί γιά τήν ὁποία προβάλλει δικαιώματα κυριότητος ἡ Μονή Πεντέλης φαίνεται στό ἀριθ. 48 - 310 κτηματολογικό διάγραμμα καί τόν κτηματολογικό πίνακα τῆς Διεύθυνσης Στρατιωτικῶν Ἔργων.

Ἔτσι λατομεῖα, ἐκτός σχεδίου νόμιμες καί παράνομες οἰκοδομές, στρατιωτικές ἀποθήκες, καταστροφή σπηλαίου, περιφράξεως, κ.λπ. θά ὀλοκληρώσουν τόν ἀφανισμό τῆς ἄλλοτε ὁμορφῆς Πεντέλης πρὸς δόξαν τῆς ἀναληθίας καί τῆς στενοκεφαλιάς μερικῶν Ἑλλήνων ἄρμοδιων, πού φυσικά δέν χάνουν εὐκαιρία νά ἐκδηλώσουν τό θεωρητικό ἐνδιαφέρον τους γιά τό φυσικό περιβάλλον καί τήν ἐθνική μας κληρονομιά. Ἀλλά καί ἡ Πεντέλη εἶναι στοιχεῖο τῆς ἐθνικῆς αὐτῆς κληρονομιάς, πού ὅμως μέ τόση ἐπιπολαιότητα καί ἀνευθυνότητα ὄλοι μας —καί προπάντων οἱ Ἕλληνες πολιτικοί, ἡ Μονή Πεντέλης καί κάποιοι ἐπιχειρηματίες— τήν καταστρέφουμε ὀριστικά καί ἀνεπανόρθωτα.

Ἔργα στρατοῦ στο
Λατομεῖο τῆς Σπηλιάς

1978 ἀπαλλοτρίωση γιά
στρατιωτικά ἔργα
1981 Εγκατάσταση
εργοταξίου
1983 Διακοπή με
παρέμβαση ΥΠΠΟ
1990 Ανασύσταση
εργοταξίου
1990 Διακοπή με
παρέμβαση ΥΠΠΟ

<https://www.sytatticabank.gr/5600-ta-xronika-tis-pentelis>

Εφημερίδα "Οικονομικός Ταχυδρόμος", φύλλο 25/05/1978, 16.

ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΑΠΟ
www.iranon.gr

Ενότητα:
Τοπίο
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

Έργα στρατού στο
Λατομείο της Σπηλιάς

1981 Εγκατάσταση
εργοταξίου
1983 Διακοπή με
παρέμβαση ΥΠΠΟ
1990 Ανασύσταση
εργοταξίου
1990 Διακοπή με
παρέμβαση ΥΠΠΟ

Ενότητα:
Τοπίο
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

Πυρκαγιές 1980/2020

Έτος	Περιοχές όρους
1981	Νότια πλευρά
1982	Νότια πλευρά
1995	Νότια πλευρά
1998	Νότια πλευρά
2005	Καλλιτεχνούπολη
2007	Νότια πλευρά
2009	Διόνυσος, Νότια πλευρά
2018	Νταού Πεντέλης

Εικόνα 3: Αναδασώσεις Χαλεπίου πεύκης, οι οποίες ακολούθησαν της πυρκαγιά του 1998 και επλήγησαν από τις πρόσφατες πυρκαγιές (© WWF Ελλάς / Κωνσταντίνος Λιαρικός)

Πυρκαγιές 1980/2020

Έτος	Περιοχές όρους
1981	Νότια πλευρά
1982	Νότια πλευρά
1995	Νότια πλευρά
1998	Νότια πλευρά
2005	Καλλιτεχνούπολη
2007	Νότια πλευρά
2009	Διόνυσος, Νότια πλευρά
2018	Νταού Πεντέλης

Πηγή: Πυρκαγιά ΒΑ Αττικής
Αύγουστος 2009 Αλλαγές
στην κάλυψη γης του Νομού
& οικολογικός απολογισμός
της φωτιάς, WWF Ελλάς,
Αθήνα 2009, Χ.6

Μαύρο περίγραμμα : Πυρκαγιά 2009

Μπλέ περίγραμμα: Πυρκαγιά 1998

Ενότητα:
Τοπίο
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

Πυρκαγιές
1980/2020

Όταν το δάσος γίνεται οικόπεδα

Οι αεροφωτογραφίες της Πεντέλης από το 1945 έως το 1995 καταδεικνύουν πώς μια μεγάλη έκταση δάσους και καλλιεργούμενης γης μετατράπηκε σε πυκνοκατοικημένους οικισμούς. Επιπλέον, τα σημεία απ' όπου ξεκίνησαν οι πυρκαγιές, δείχνουν ότι η θέση των οικισμών κάθε άλλο παρά τυχαία είναι.

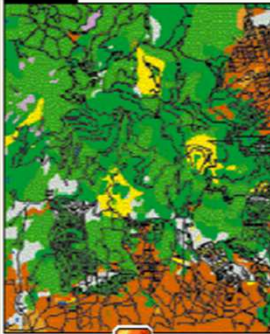

Απεκονισμένη περιοχή Πεντέλης

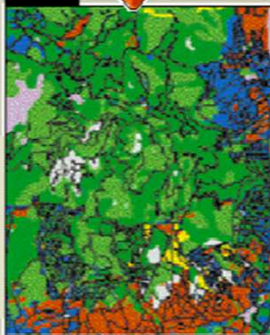
- Κατοικημένη περιοχή
- Πευκόδασος
- Χαμηλά πεύκα
- Βάμνοι
- Ξόφωτα βάμνων
- Καλλιεργούμενα δέντρων
- Χαμηλές καλλιεργούμενες
- Άλλο

Χρήσεις γης στην Πεντέλη

Το 1945

Το 1995

Τα σημεία όπου ξέσπασαν πυρκαγιές από το 1970 έως το 1995

- Σημεία εκδήλωσης πυρκαγιών
- Κοινοτικές
- Πυκνό πευκόδασος
- Αραιό πευκόδασος
- Θαμνώδης έκταση
- Καλλιεργούμενη έκταση
- Άλλο
- Δεν υπάρχουν στοιχεία

Πηγή: Μ. Αρναούτσου, Σ. Κούσης, Τσιτσάνης, Τσ. Σαλγιάνης, Πεν. Αθηνών, Σ. Σαράνδης, Αρναούτσου Α.Ε. Τ.Α. ΜΕΑ

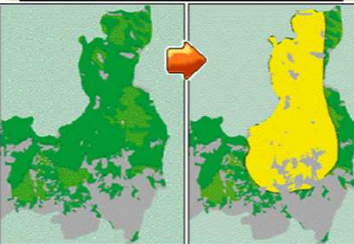
Πώς οι πυρκαγιές αφάνισαν οριστικά το δάσος της Πεντέλης

Τρία χρόνια αργότερα και ύστερα από δύο πυρκαγιές στην ίδια περιοχή, το δάσος της Πεντέλης δεν μπορεί πλέον να αναγεννηθεί

Κίνδυνος να χαθεί η φυσιογνωμία του δάσους*

Μετά την πυρκαγιά του '95, στην Πεντέλη, το δάσος είχε ακόμη σημαντικές δυνατότητες για να αναγεννηθεί. Μετά τη φωτιά του '98, μια μεγάλη έκταση (καλύπτεται με κόκκινο) έχασε για πάντα την ευκαιρία να αναγεννηθεί δάσος.

Χαράκις ■ Μίστρως ■ Υψηλός ■ Μη δασική περιοχή

Μετά την πυρκαγιά του 1995

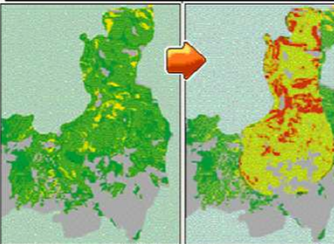
Μετά την πυρκαγιά του 1998

* Για τον προσδιορισμό του κινδύνου ελήφθησαν υπ' όψη α. αλλαγές στις χρήσεις γης, η πυκνότητα των πεύκων και το σύνολο της καμένης έκτασης.

Κίνδυνος διάβρωσης

Ελάχιστα σημεία της Πεντέλης κινδυνεύουν από διάβρωση που εδάφους μετά τη φωτιά του '95. Όταν όμως ξανακάιγε η ίδια περιοχή, ο κίνδυνος έγινε ορατός στα ίδια μέρη στα σημεία όπου το δάσος χάθηκε οριστικά.

Θεός ■ Χαράκις ■ Μίστρως ■ Υψηλός ■ Μη δασική περιοχή

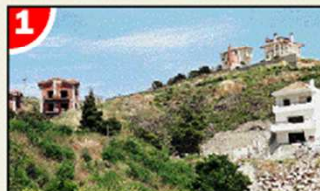
Μετά την πυρκαγιά του 1995

Μετά την πυρκαγιά του 1998

Πηγή: Μ. Αρναούτσου, Σ. Κούσης, Τσιτσάνης, Τσ. Σαλγιάνης, Πεν. Αθηνών, Σ. Σαράνδης, Αρναούτσου Α.Ε. Τ.Α. ΜΕΑ

Τα λάθη μετά τις πυρκαγιές

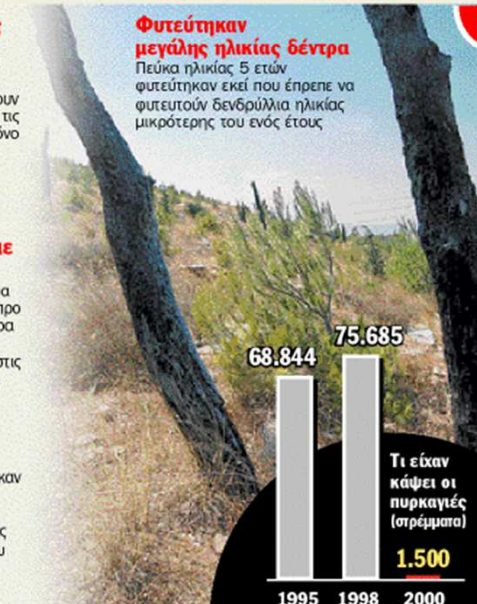
Τέσσερα λάθη έγιναν μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές που έκαψαν την Πεντέλη.

1 Καταπατήσεις
Οικοδομικοί συνεταιρισμοί και μεμονωμένοι καταπατητές χτίζουν και περιφράσσουν τις καμένες και όχι μόνο εκτάσεις

2 Τεχνητή αναδάσωση με λάθος τρόπο
Φυτεύονται δέντρα που δεν υπήρχαν προ της φωτιάς. Δέντρα που δύσκολα προσαρμόζονται στις τοπικές συνθήκες

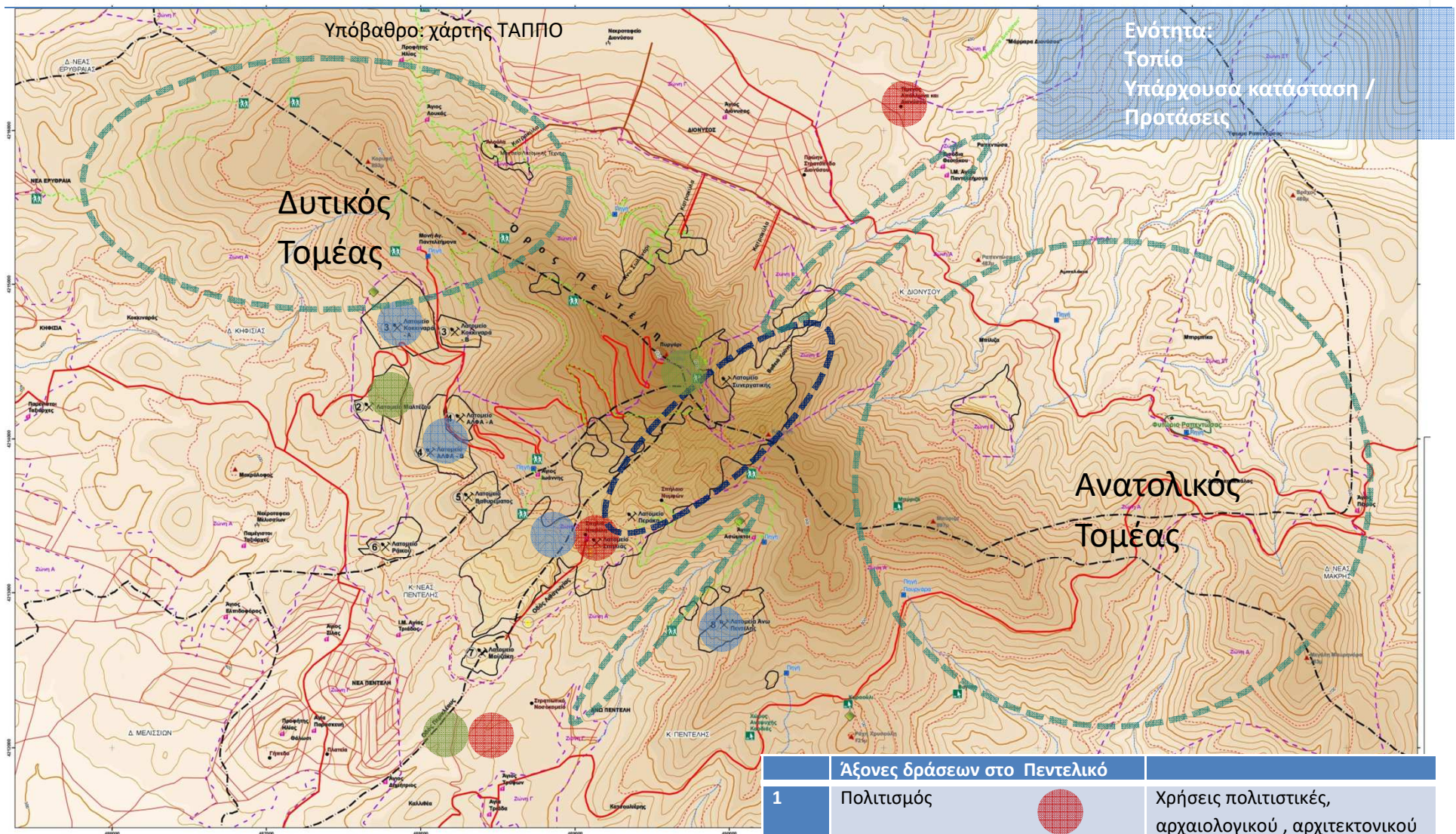
3 Βαμβακίαση και κάμποις
Δεν προστατεύτηκαν τα νέα δάση, με αποτέλεσμα να εισβάλουν κάμποις και το έντομο που προκαλεί βαμβακίαση

Ερευνητικό πρόγραμμα

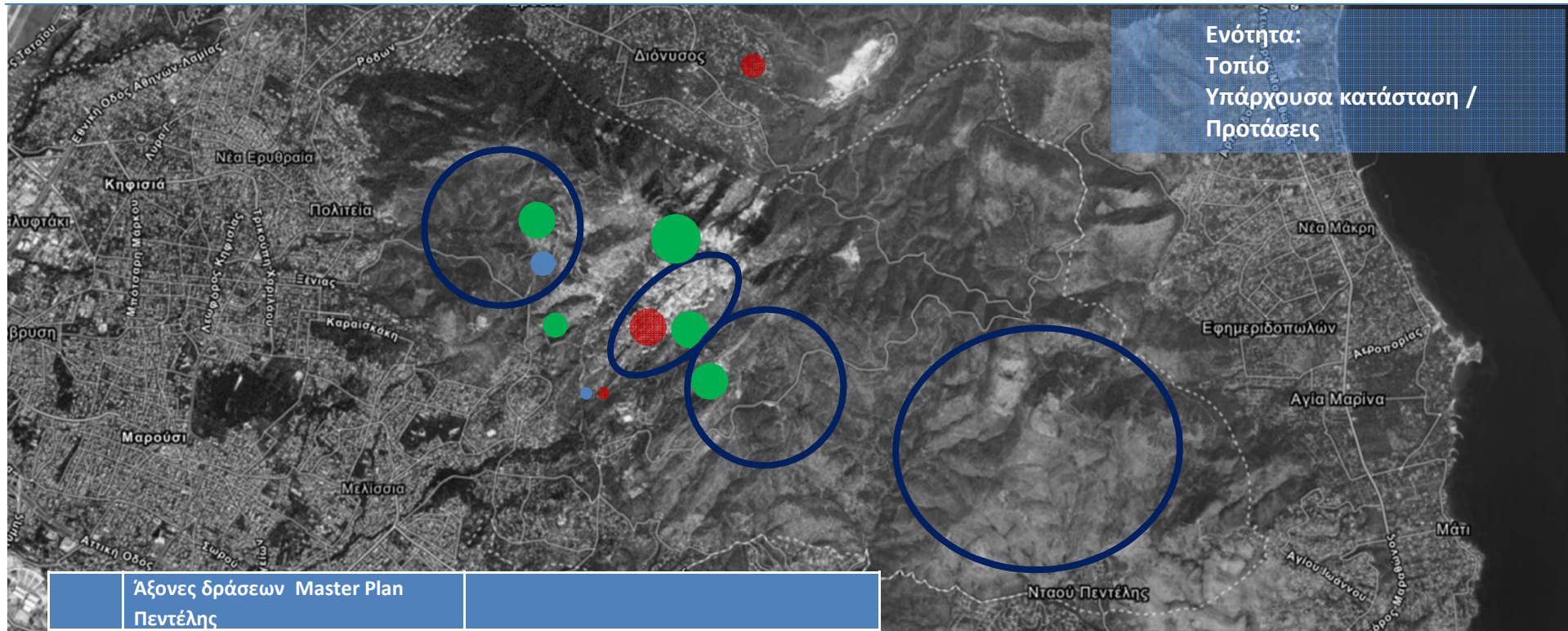
Μαργαρίτα Αριανούτσου, αναπληρώτρια καθηγήτρια στον Τομέα Οικολογίας του Βιολογικού Τμήματος του Πανεπιστημίου

Πηγή:
ΤΑ ΝΕΑ,
Σταμάτη Λαμπρινή,
21 Οκτωβρίου 2000 |
Η Πεντέλη χτίστηκε γύρω από τις εστίες της μεγάλης πυρκαγιάς

- Δράσεις σε λατομεία.** Θύλακες υποδοχής χώματος από μεγάλης κλίμακας έργα (Ελληνικό κα), Υδατοσυλλέκτες
- Δράσεις στις πλαγιές.** Υποστηρικτικά έργα για αναγέννησης της φύσης
- Μικροφράγματα λίθινα, Υδατοσυλλέκτες**

Άξονες δράσεων στο Πεντελικό		
1	Πολιτισμός	Χρήσεις πολιτιστικές, αρχαιολογικού, αρχιτεκτονικού και ιστορικού ενδιαφέροντος
2	Αναψυχή / Αθλητισμός	Χρήσεις αθλητικές και αναψυχής
3	Τοπίο / Φυσιολατρία	Χρήσεις και δράσεις ήπιου χαρακτήρα

Υπόβαθρο: Google earth

Άξονες δράσεων Master Plan Πεντέλης		
1	Πολιτισμός	Χρήσεις πολιτιστικές σε θέσεις αρχαιολογικού αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος
2	Αναψυχή / Αθλητισμός	Χρήσεις αθλητικές και αναψυχής
3	Τοπίο / Φυσιολατρία	Χρήσεις και δράσεις ήπιου χαρακτήρα
4	Τοπίο/ Αποκατάσταση	Δράσεις σε λατομεία. Δράσεις στις πλαγιές. Υποστηρικτικά έργα για αναγέννηση της φύσης. Μικροφράγματα, Αναβαθμοί λίθινοι, Υδατοσυλλέκτες. Θύλακες υποδοχής χώματος από μεγάλης κλίμακας έργα (Ελληνικό κα)

Μακροπρόθεσμος σχεδιασμός

Ενότητα:
Τοπίο
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

Η αναγέννηση της φύσης πρέπει να σχετίζεται με την διαχείριση του νερού στο Πεντελικό.

Μετά την καταστροφική πυρκαγιά του 2018 θα πρέπει να αναθεωρηθεί ριζικά ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζονται τα περιβαλλοντικά θέματα του όρους.

Λύσεις που στο παρελθόν θεωρούνταν ιδανικές (π.χ. κορμοδέματα) φάνηκε ότι μπορεί να έχουν δυσμενείς συνέπειες στην πράξη (πυρκαγιά 2007) ή ακριβέστερα να επιλύουν μόνο μια πτυχή ενός πολυδιάστατου προβλήματος.

Τα θέματα αυτά απαιτούν εξειδικευμένες μελέτες και συνεργασία πολλών ειδικοτήτων.

Σύμφωνα με το Master Plan πρέπει η αναγέννηση της φύσης να σχετιστεί με το ζήτημα της διαχείρισης των υδάτων στο όρος.

Στο όρος από πλευράς μορφής εδάφους έχουμε πέντε διαφορετικές περιπτώσεις.

Γενική στρατηγική διαχείρισης των ανενεργών λατομείων της νότιας πλαγιάς.

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΦΕΚ 265, 1.10.1957 (κήρυξη αρχαιολογικού χώρου σπηλαίου έως Νυμφαίου)

ΦΕΚ 669, 30.11.1968 (ΥΑ 22 323/23.11.1968, περί φυσικού κάλλους Πεντελικού)

ΦΕΚ 3432, 13.11.1974 (Π.Δ. 758, 8.11.1974. περί απαγορεύσεως της εκμεταλλεύσεως λατομείων εις περιοχήν «Σπηλιά Νταβέλη» δια λόγους αρχαιολογικούς)

ΦΕΚ 188/Α/21.7.1976 (Περί εκμεταλλεύσεως λατομείων και απαγορεύσεως εκμεταλλεύσεως λατομείων μαρμάρων εις περιοχή του Πεντελικού όρους»)

ΦΕΚ 289/Α/29.12.1979 (Ν.998/79. Περί προστασίας δασικών εκτάσεων και δασών)

ΦΕΚ 678/Β/25.10.1990 (ΚΥΑ 69269/5387)

ΦΕΚ 18/Α/1985 (Ν.1515/85. Περί ανάδειξης και θέσπισης της ανάδειξης και προστασίας των ορεινών όγκων με παράλληλη ανασυγκρότηση του τοπίου και αρμοδιότητας ΟΡΣΑ. Στην παρ.22δ αρ.15 Πεντελικό ως υπερτοπικός πόλος αναψυχής με παράλληλη ανασυγκρότηση του τοπίου)

ΦΕΚ 755/Δ/21.10.1988 (Περί ζωνών Προστασίας του όρους Πεντέλης, χρήσεων και όρων δόμησης αυτών, οριοθέτηση ζωνών λατομικής χρήσης (ζώνη Ε). Η περιοχή των αρχαίων λατομείων ορίζεται ως χώρος πολιτιστικής χρήσης και αθλητισμού.)

ΦΕΚ 673/Β'/23.10.1990

ΦΕΚ 810/ Β', 28.12.1990

ΦΕΚ 78/ Β', 21.02.1991

ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/ Α1/ΦΟ2/11 669/ 626 (ανακοίνωση περί επέκτασης αρχαιολογικού χώρου)

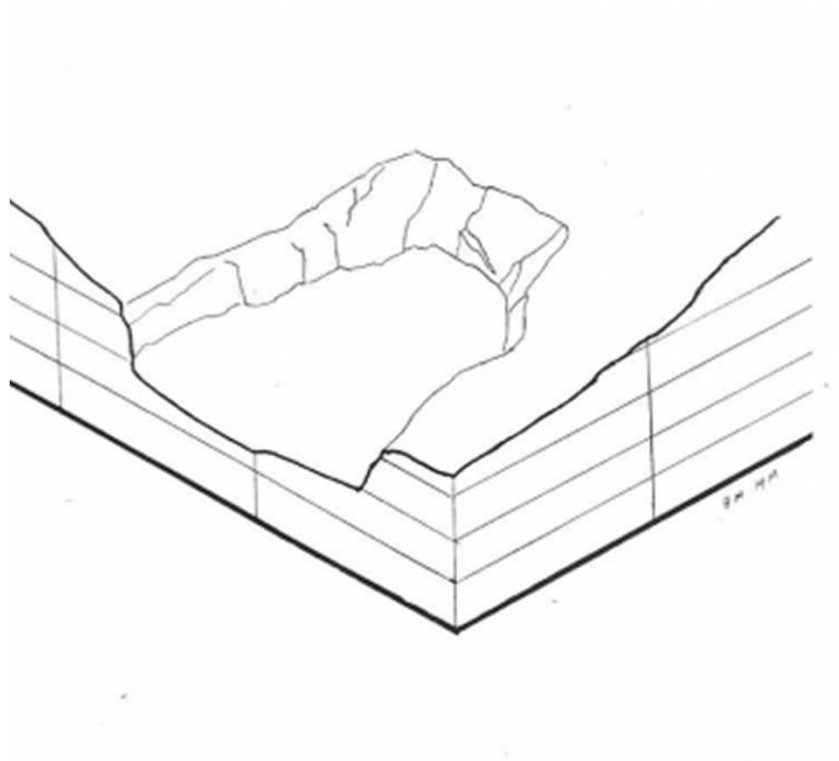
1. Ανενεργές κοιλότητες λατομείων
2. Αμαξωτές οδούς που περιτρέχουν τις πλαγιές σε μορφή ενός πυκνού κατά τόπους δικτύου
3. Μεγάλες αποθέσεις λατύπης σε μορφές σύμφωνα με την γωνία τριβής αυτών των υλικών
4. Φυσικές πτυχώσεις του εδάφους στις οποίες ρέουν εποχιακά ρέματα
5. Πλαγιές φυσικές σχεδόν απογυμνωμένες από την βλάστηση λόγω των συχνών πυρκαγιών

Ενότητα:
Τοπίο
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

You Tube, SamAir77, Πεντέλη & Σπηλιά Νταβέλη με DJI Phantom 4 Drone View of Mountain Penteli Davelis Cave

Ενότητα:
Τοπίο
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

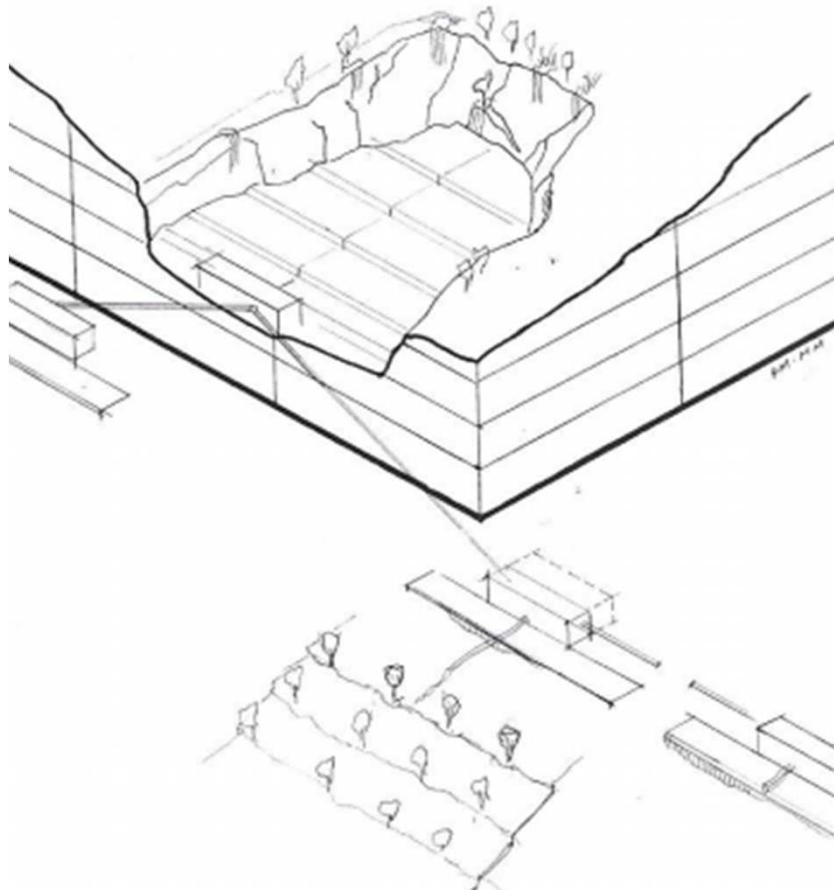

1. Γενική στρατηγική διαχείρισης των ανενεργών λατομείων της νότιας πλαγιάς.

Οι χώροι αυτοί είναι κοιλότητες στην πλαγιά του όρους με εκατομμύρια κυβικά λίθων και λατύπης. Τα σχήματά τους είναι κατά κανόνα ακανόνιστα και τα βάθη τους μεγάλα.

Προτείνεται να καταρτιστεί ένα ευρύτερο σχέδιο υδρομάστευσης μέσα στα ανενεργά σύγχρονα λατομεία.

1. Κύρια αρχή υδρομάστευσης λατομικών χώρων

Ενότητα:
Τοπίο
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

Γενική στρατηγική διαχείρισης των ανενεργών λατομείων της νότιας πλαγιάς.

Τα απαραίτητα τεχνικά έργα θα είναι

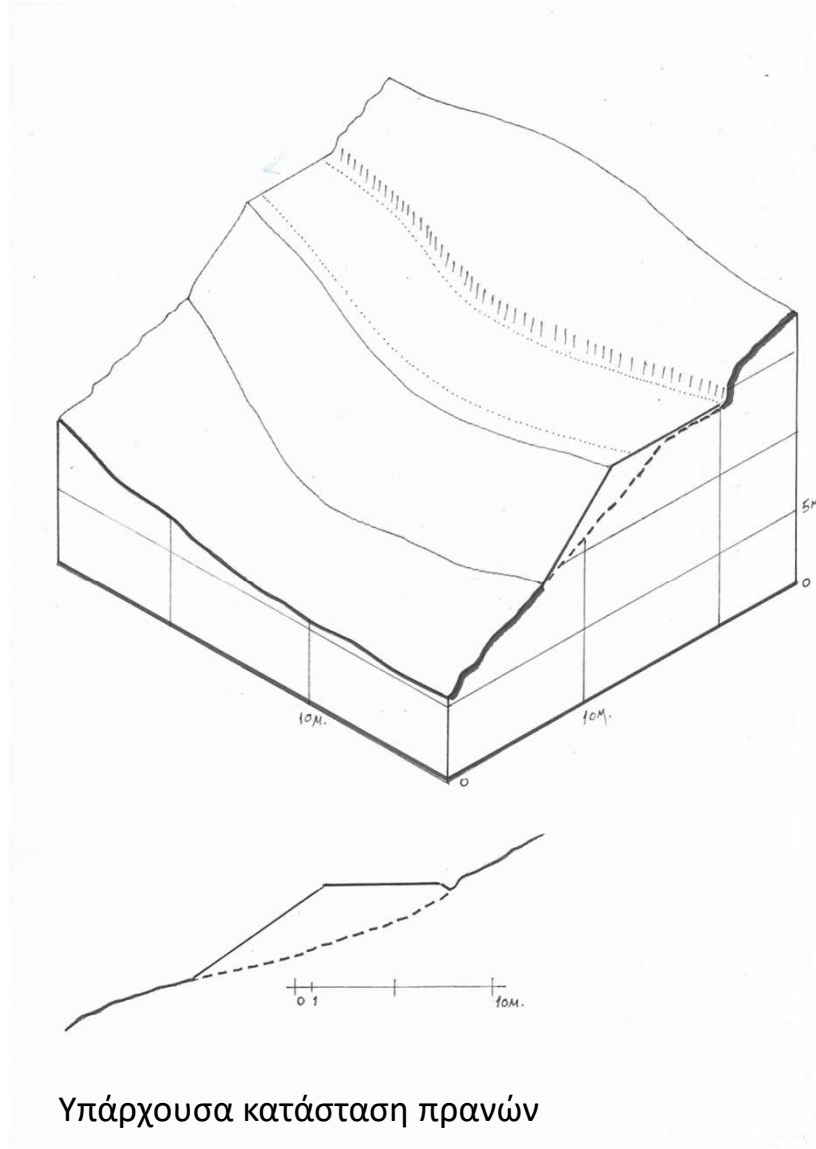
- Κατάλληλη διαμόρφωση των βαθύτερων τμημάτων των λατομείων με βαθμιδωτές δατάξεις ή με ομαλές κλίσεις,
- Τοποθέτηση κατάλληλης υδατοστεγούς μεμβράνης ή με διαμόρφωση πλακόστρωτων επιφανειών.
- Κατασκευή δεξαμενών από οπλισμένο σκυρόδεμα στα βαθύτερα τμήματα των λατομείων.

Το νερό θα χρησιμοποιείται για πότισμα των γειτονικών εκτάσεων και για πυρόσβεση.

Οι εκτάσεις των λατομείων είναι μεγάλες (π.χ. Συνεργατική 360 στρέμματα) και με την κατάλληλη διαχείριση θα μπορούσαν να αποδώσουν μεγάλες ποσότητες νερού.

Οι δεξαμενές θα είναι συνδεδεμένες τόσο με το δίκτυο της ΕΥΔΑΠ όσο και με ένα αριθμό γεωτρήσεων για ασφάλεια και συμπλήρωση των αποθεμάτων κατά το θέρος.

Ενότητα:
Τοπίο
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

Υπάρχουσα κατάσταση πρανών

2. Αμαξωτές οδούς που περιτρέχουν τις πλαγιές σε μορφή ενός πυκνού κατά τόπους δικτύου

3. Μεγάλες αποθέσεις λατύπης σε μορφές σύμφωνα με την γωνία τριβής αυτών των υλικών

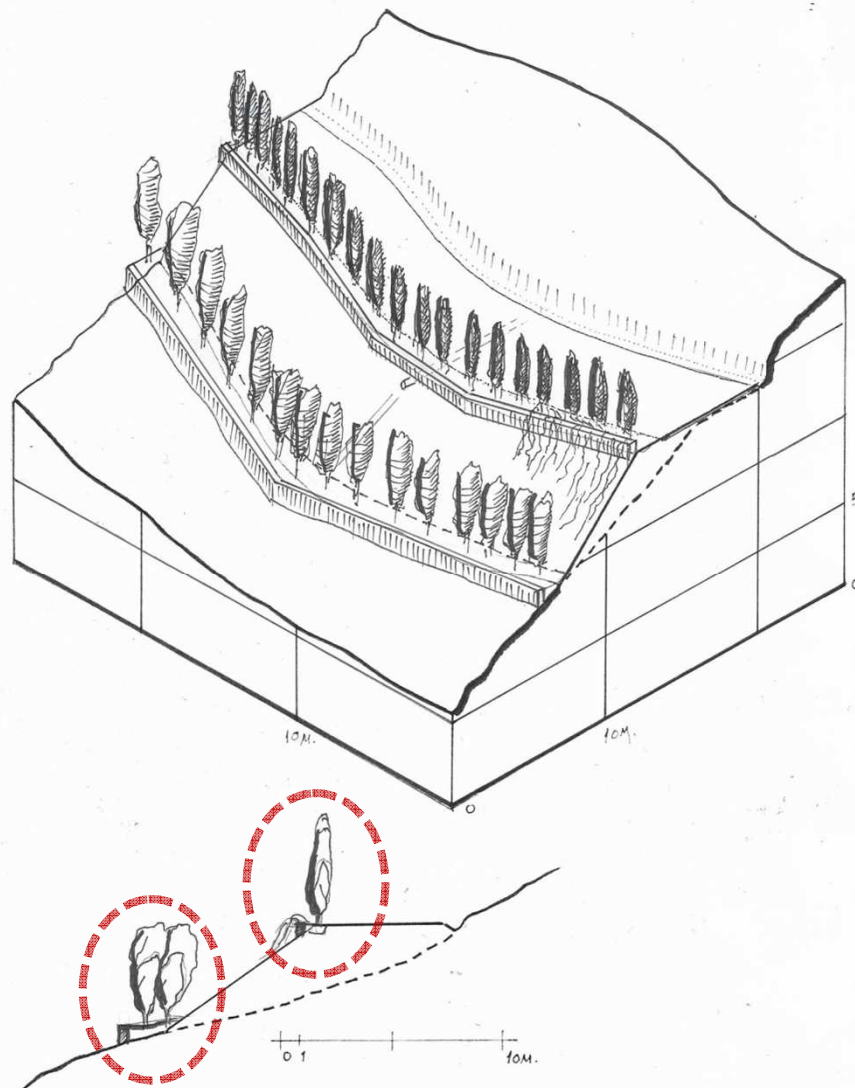
Τα πρανή των οδών ή οι μεγάλες αποθέσεις λατύπης για την εξυπηρέτηση των λατομείων προκαλούν μεγάλη αισθητική όχληση.

Τα υλικά είναι στείρα (λιθάρια διαφόρων μεγεθών) και λόγω μορφής δεν ευνοούν την συγκέντρωση εδαφικού υλικού με αποτέλεσμα να μην αναπτύσσεται βλάστηση.

Προτείνεται να καταρτιστεί ένα ευρύτερο σχέδιο αισθητικής αποκατάστασης των πρανών.

Το υλικό κάποιων πρανών θα χρησιμοποιηθούν στα τεχνικά έργα των λίθινων αναλημμάτων και των επιχώσεων του προγράμματος (π.χ. εσωτερικό σπηλιάς Νταβέλη)

Ενότητα:
Τοπίο
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

2. Αμαξωτές οδούς που περιτρέχουν τις πλαγιές σε μορφή ενός πυκνού κατά τόπους δικτύου

3. Μεγάλες αποθέσεις λατύπης σε μορφές σύμφωνα με την γωνία τριβής αυτών των υλικών

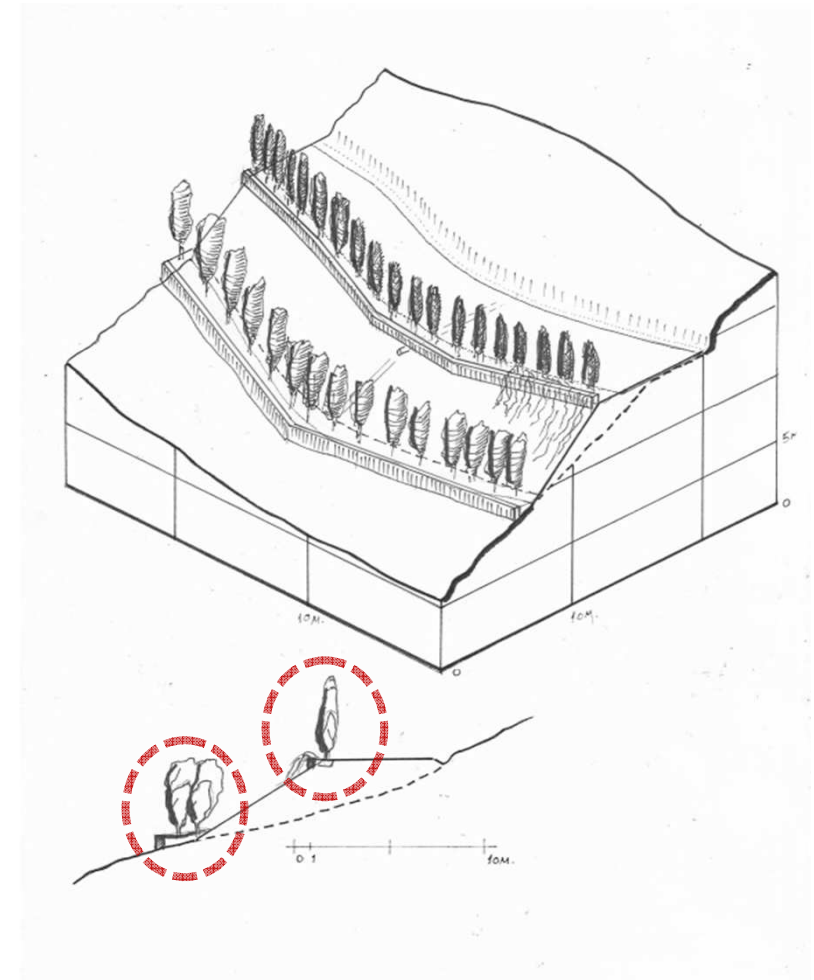
Πιλοτική πρόταση1

Τα απαραίτητα τεχνικά έργα θα είναι

- Κατασκευή λιθόκτιστων αναλημμάτων στον πόδα και την κατάληξη του πρανούς
- Αποχετευτικό έργο οδού, συλλογή και διοχέτευση νερού στη ζώνη φύτευσης του πόδα του πρανούς
- Φύτευση
- Απομάκρυνση καλωδίων ΔΕΗ από το όρος
- Επισκευή ασφαλτοτάπητα

MASTER PLAN ΠΕΝΤΕΛΙΚΟΥ ΟΡΟΥΣ

Ενότητα:
Τοπίο
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

Ενότητα:
Τοπίο
Υπάρχουσα κατάσταση /
Προτάσεις

4. Ρέματα

Ρέματα

Στην Πεντέλη σε πτυχώσεις του εδάφους ρέουν πολλά εποχικά ρέματα τα οποία συνιστούν ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του φυσικού περιβάλλοντος του όρους.

Στην Πεντέλη υπάρχουν τα ρέματα ή ρεματιές Χαλανδρίου, βαθιά Χούνη, Ραπεντώσα, Βάγια, Σφαλακτό, Λυκόρεμα, Κοκκιναρά και Ραφήνας. Τα περισσότερα παραλαμβάνουν τα όμβρια ύδατα που καταλήγουν στις πλαγιές.

Κάποια από τα ρέματα τροφοδοτούνται και από πηγές και έτσι έχουν σχεδόν μόνιμη ροή όλο το έτος. Οι πολλές σε αριθμό πηγές του όρους οφείλονται στην καρστικότητα του ασβεστολιθικού πετρώματος, το οποίο αν και είναι για το νερό κατά τόπους αδιαπέραστο λόγω του πυκνού δικτύου των ασυνεχειών του επιτρέπει, τελικά, την είσοδο των ομβρίων σε υπόγειες κοιλότητες. Οι πηγές Αγ. Λουκά, Μπίλιζα, Καρακαντά, Αγ. Ασωμάτων, Κομματά, Ζήνωνα, Παντοκράτορα, Σωληνάρι, Βρύση Κομματά, Βαλανάρη (Τ. Αδαμακόπουλος, Πηγές και κρήνες της Πεντέλης, http://www.topoguide.gr/mountains/attiki/advs_pendeli/pendeli_water.php)

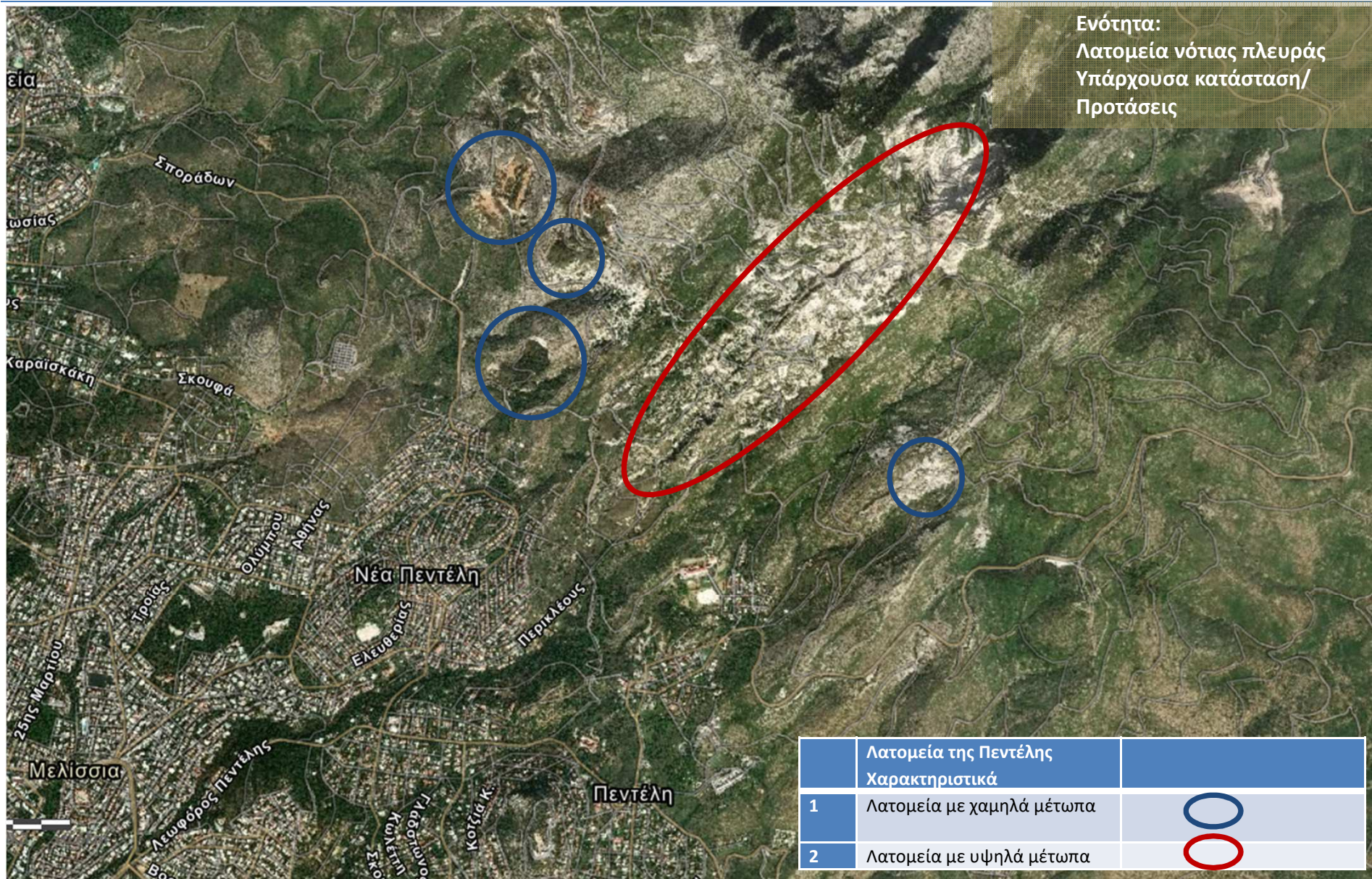
διαμορφώνουν ένα αξιοπρόσεκτο δίκτυο σημείων ενδιαφέροντος στο όρος. Ακόμα πιο εντυπωσιακές θέσεις είναι τα σημεία όπου τα ρέοντα ύδατα των ρεμάτων σχηματίζουν καταρράκτες όπως οι καταρράκτες στο Ντράφι, στη σπηλιά Διονύσου, στο ρέμα Βαλανάρη.

Προτείνεται η κατασκευή μικροφραγμάτων τα οποία έχει αποδειχθεί ότι έχουν ευεργετικές συνέπειες στην αύξηση των υπόγειων υδάτινων πόρων (Απεύρανθος Νάξου κα) και βελτιώνουν την ροή των πηγών. Η τοποθέτησή τους δεν θα επηρεάζει την φυσική ροή των ρεμάτων που σχηματίζουν καταρράκτες. Επίσης στην περιοχή των μικρών φραγμάτων θα αναπτυχθεί με γοργούς ρυθμούς η τοπική χλωρίδα. Για την κατασκευή των φραγμάτων θα χρησιμοποιηθεί το διάσπαρτο υλικό από τις αποθέσεις γύρω από τα λατομεία.

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

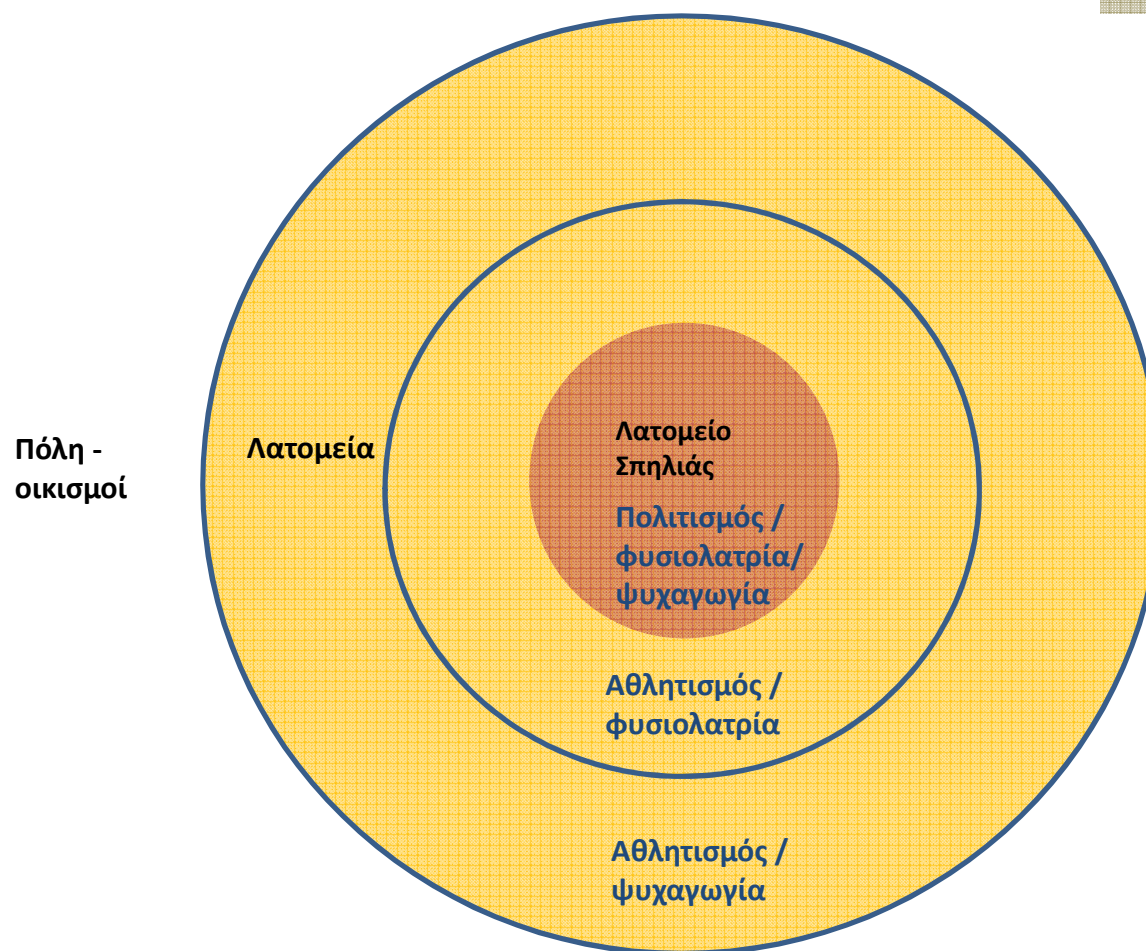
Πίνακας Χαρακτηριστικών Λατομείων

α/α	Θέσεις	ΤΑΠΠΟ	Κλίση εδάφους ομαλή	Κλίση εδάφους έντονη	Εγγύτητα στο οδικό δίκτυο	Εγγύτητα σε οικισμό	Ενδιαφέρον αρχαιολογικό, βιομηχανικής αρχαιολογίας κα	Υπάρχουσα βλάστηση αξιόλογη	Επιχωσμένο λατομείο	Ανάγκη αποκατάστασης τοπίου
1	Λατομεία Πεντέλης Άνω	8								
2	Λατομείο Α1 ή Α – Α κατά ΤΑΠΠΟ	4								
3	Λατομείο Α2 ή Α – Β κατά ΤΑΠΠΟ	4								
4	Λατομείο Βαθυρέματος	5;								
5	Λατομείο Κοκκινάρα Α	3								
6	Λατομείο Κοκκινάρα Β	3								
7	Λατομείο Μαλτέζου	2								
8	Λατομείο Μουζάκη	7								
9	Λατομείο Ράικου	6								
10	Λατομείο Σπηλιάς – Ιερό Νυμφών – σπηλιά Νταβέλη	1								

Διάγραμμα χωροθέτησης και λειτουργιών

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Πρόταση

ΠΡΟΤΑΣΗ

- Κέντρο βάρους της πρότασης είναι η **περιοχή της Σπηλιάς**. Η συγκεκριμένη θέση είναι εμβληματική για το όρος και οι υπόλοιπες παρεμβάσεις την αγκαλιάζουν λειτουργώντας δορυφορικά. Η προσβασιμότητα βελτιώνεται και ταυτόχρονα δεν θα χάνεται η αίσθηση αποκάλυψης και κυρίως δεν θα θίγεται το περιβάλλον με νέα έργα οδοποιίας. Στο λατομείο της Σπηλιάς προτείνεται μια διαμόρφωση **με κύριο βάρος την ανάδειξη του αρχαιογνωστικού περιεχομένου και την φυσιολατρία**. Στον ευρύτερο χώρο σε κατάλληλη θέση εμπλουτίζεται ένα τεράστιο λατομείο (Λατομείο Περάκη) με μια τεχνητή λίμνη, ένα οικοσύστημα που θα μπορεί να παραλάβει και κολυμβητική δραστηριότητα. Προτείνεται η κατασκευή ενός κτηρίου εκθέσης της διαχρονίας του Πεντελικού όρους καθώς και υποδομών όπως αναψυκτήριο, φυλάκια σε επίκαιρες θέσεις, δίκτυο περιπάτων κ.α.
- Στο **Λατομείο Α**, το οποίο έχει αποκαταστασθεί σε μεγάλο βαθμό, προτείνεται να διαμορφωθεί η **υποδοχή των επισκεπτών** του όρους με οργανωμένο χώρο στάθμευσης και δυνατότητα στάσης

και αναστροφής λεωφορείων επισκεπτών. Η θέση του υπηρετεί την κίνηση προς τα μονοπάτια της Πεντέλης, προς τα άλλα λατομεία και κυρίως προς το λατομείο της Σπηλιάς. Ένα θέατρο χωρητικότητας 2000 θεατών θα τοποθετηθεί σε ένα ανενεργό λατομείο χωρίς πολλές επεμβάσεις στο τοπίο και σε μια αμφιθεατρική θέση που προσφέρει απεριόριστη θέα προς το λεκανοπέδιο.

- Στο **Λατομείο Μουζάκη**, το οποίο βρίσκεται κοντά στην πόλη γίνεται χώρος πολυλειτουργικός με κύρια ιδέα της διαμόρφωσης **την αναψυχή και τα παιδιά**. Μικρό στέγαστρο μπορεί να λειτουργήσει ως open air εκθεσιακός χώρος με αντικείμενο την οδό λιθαγωγίας. Σε υποστήριξη των δραστηριοτήτων των παιδιών προτείνεται η κατασκευή ενός αμφιθεατρικού χώρου για σχολικές και άλλες εκδηλώσεις χωρητικότητας 200 θεατών.
- Στο **Λατομείο Μαλτέζου**, το οποίο βρίσκεται κοντά στην πόλη προτείνεται ένας χώρος πολυλειτουργικός με κύρια προοπτική τον **αθλητισμό**. Ο χώρος του λατομείου είναι σχετικά επίπεδος, ιδανικός για την τοποθέτηση γηπέδων για διάφορα αθλήματα. Σε υποστήριξη των δραστηριοτήτων των παιδιών προτείνεται η κατασκευή ενός αμφιθεατρικού χώρου για σχολεία και άλλες σχετικές εκδηλώσεις 200 θεατών.

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

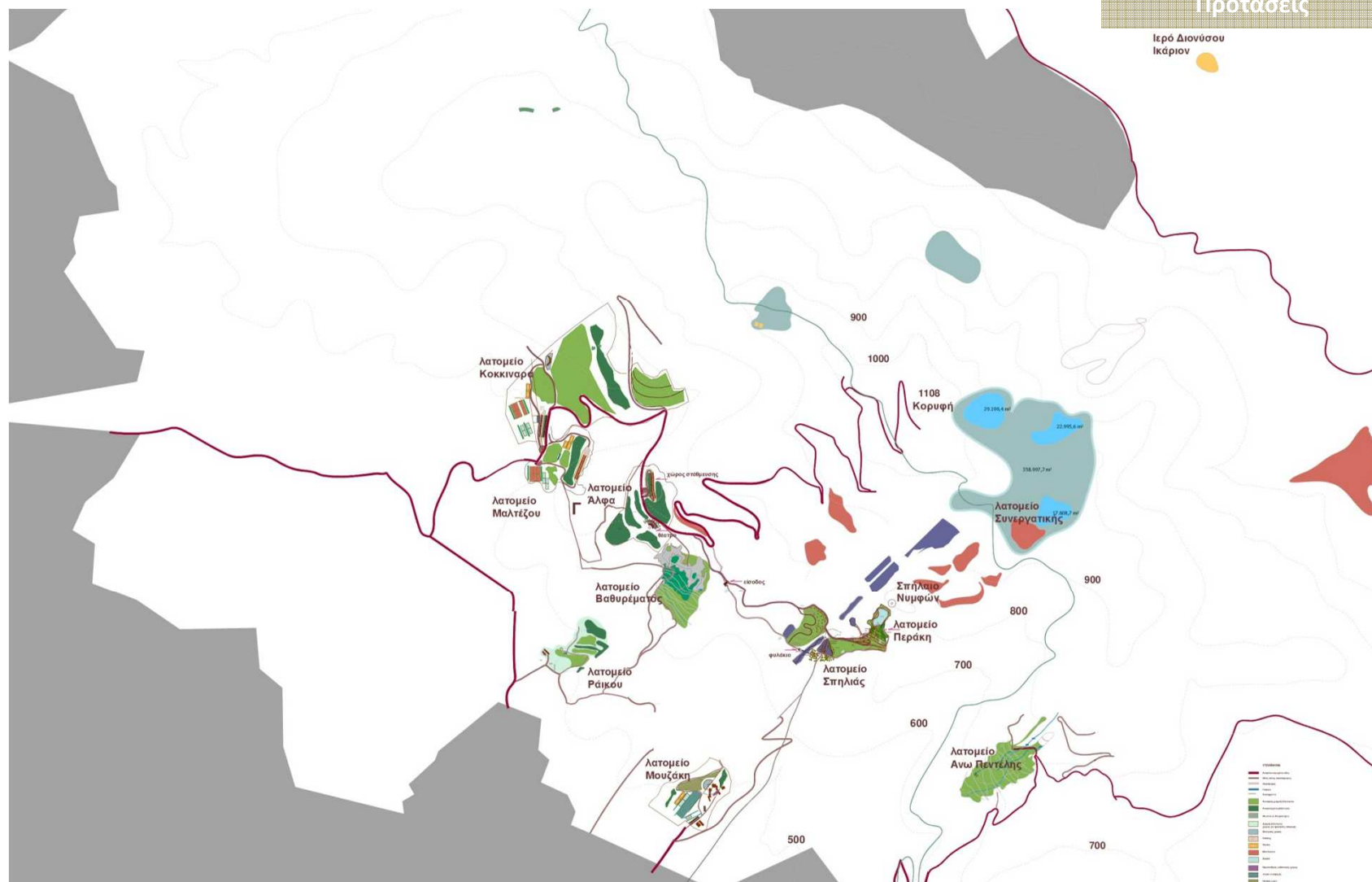
- Στο **λατομείο Κοκκιναρά**, στο οποίο η βλάστηση έχει σε μεγάλο βαθμό αναγεννηθεί προτείνεται διαμόρφωση σε ένα μικρό ποσοστό της επιφάνειάς του. Προτείνεται ένας χώρος πολυλειτουργικός, με έμφαση **στον αθλητισμό**. Σε υποστήριξη αυτής της ιδέας προτείνεται η κατασκευή ενός θεατρικού χώρου 200 θέσεων και αθλητικές δραστηριότητες με γήπεδα tennis, basket, mini soccer και ενός υποστηρικτικού κτηρίου με αναψυκτήριο και αποδυτήρια. Οι αθλητικές εγκαταστάσεις θα περιβάλλονται από ζώνες φύτευσης. Προτείνεται η τοποθέτηση ενός Parking 100 θέσεων.
- Στο **λατομείο Ράϊκου**, στο οποίο η βλάστηση έχει σε μεγάλο βαθμό αναγεννηθεί προτείνεται μόνο ένα μικρό ποσοστό της επιφάνειάς του να διαμορφωθεί κατάλληλα για την παραλαβή των χρήσεων του προγράμματος. Το κύριο βάρος της διαμόρφωσης του είναι αφιερωμένο **στη βιωματική επαφή με τη φύση**. Το λατομείο θα διαμορφωθεί ως ένα περιαστικό πάρκο με ανοικτούς χώρους για ημερήσιες εκδρομές (χώροι pick up, κα) με βασικές υποδομές από ξύλινα κτήρια (WC, αναψυκτήριο κα). Προτείνεται η κατασκευή ενός κέντρου εθελοντισμού για την Πεντέλη στο οποίο θα

οργανώνονται οι σχετικές δράσεις με αντικείμενα την πυροπροστασία, την καθαριότητα, την κατασκευή και την συντήρηση των λίθινων κατασκευών του όρους. Στο πρόγραμμα περιλαμβάνεται η αναβάθμιση και ανάδειξη του υπάρχοντος κεντρικού πετρόχτιστου κτιρίου για τη δημιουργία εκθεσιακού –πολιτιστικού χώρου που θα εκθέτει εργαλεία, διαδικασίες και προϊόντα λατόμησης και χρήση μιας υπάρχουσας υδατοδεξαμενής για πυροπροστασία.

- Στο **λατομείο Βαθύρεμα**, το οποίο δεν έχει επιχωσθεί και έτσι μεταφέρει με σαφήνεια την εικόνα της λατομικής διαδικασίας προτείνεται ένας χώρος αφιερωμένος στην **σύγχρονη Τέχνη** και στους σύγχρονους καλλιτέχνες του μαρμάρου. Προτείνεται η κατασκευή ενός ανοικτού εκθεσιακού χώρου γλυπτικής η δυναμική του οποίου θα καθορίζεται από τα εκθέματα και το λατομικό περιβάλλον. Ένα μικρό ξύλινο κτήριο προτείνεται να παραλάβει τους απαραίτητους χώρους υγιεινής και ένα μικρό εκθετήριο για συμπληρωματικές εικαστικές ή άλλες εκθέσεις.

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Ιερό Διονύσου
Ικάριον

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

ΛΑΤΟΜΕΙΟ/ ΧΡΗΣΕΙΣ	γήπεδα τέννις	γηπεδα μπάσκετ	mini soccer	μονοπάτια	φύτευση	χώρος στάθμευσης	βοηθ. δρόμοι πλάτους 3μ	κτήρια	θέατρο	αναλήμματα ύψους 1,5μ
ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΜΑΛΤΕΖΟΥ	3	2	3			Ι.Χ. 60 & 5 λεωφορεία		αναψυκτήριο 70μ2 wc & αποδυτήρια 70μ2	0	0
πληθυσμός τουλάχιστον:	6 άτομα	20 άτομα	30άτομα							
ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΚΟΚΚΙΝΑΡΑ	2	2	4			Ι.Χ. 100 5 λεωφορεία	1000μ	αναψυκτήριο 70μ2 wc & αποδυτήρια 70μ2	200θέσεων 1500μ2	
πληθυσμός τουλάχιστον:	4 άτομα	20 άτομα	40άτομα							
ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΑΛΦΑ	0	0	0	0	2000μ2	Ι.Χ. 120 5 λεωφορεία	400μ	0	2000 θέσεων	0
πληθυσμός τουλάχιστον:										
ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΡΑΪΚΟΥ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
πληθυσμός τουλάχιστον:										
ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΜΟΥΖΑΚΗ	0	παιδική χαρά			8000μ2	Ι.Χ. 100	800μ	αναψυκτήριο 70μ2 wc & αποδυτήρια 70μ2	ημιωπαίθριος χώρος 300μ2	500μ
πληθυσμός τουλάχιστον:		50 άτομα								
ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΑΝΩ ΠΕΝΤΕΛΗΣ		αναψυχή				0				
πληθυσμός τουλάχιστον:										

- ΥΠΟΜΝΗΜΑ**
- Ασφαλτοστρωμένη οδός
 - Οδός ήπιας κυκλοφορίας
 - Πεζόδρομος
 - Γέφυρα
 - Αναλήμματα
 - Αυτοφύης χαμηλή βλάστηση
 - Αναγεννημένη βλάστηση
 - Μουσείο & Αναψυκτήριο
 - Χαμηλή βλάστηση χώρος για ημερήσιες εκδρομές
 - Θεατρικός χώρος
 - Parking
 - Tennis
 - Mini Soccer
 - Basket
 - Ημιυπαίθριος εκθεσιακός χώρος
 - πάρκο αναψυχής
 - Παιδική χαρά
 - Περιβ. εκπαίδευση
 - Νέες φυτεύσεις
 - Γραμμή συλλογής & διανομής νερού
 - Ανάδειξη Περιβάλλοντος Λατομείου
 - Καθαίρεση παλιών σαθρών κατασκευών
 - Επισκευή παλαιάς λίθινης κατασκευής

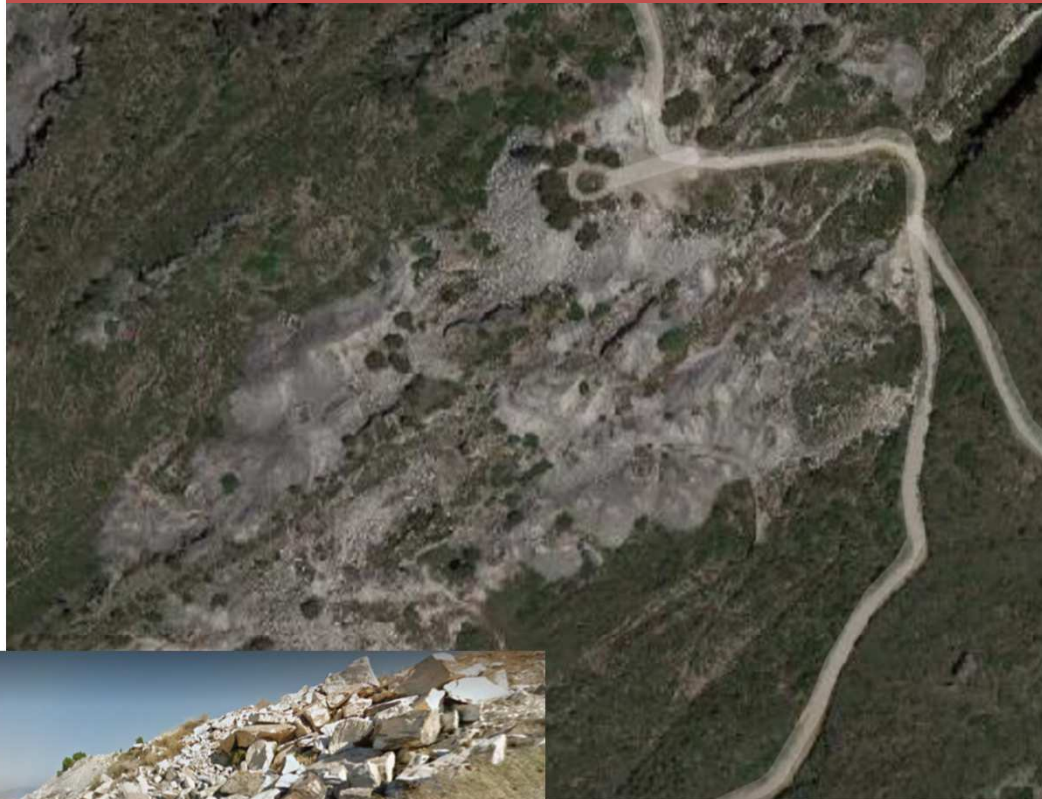

Πρόγραμμα σύμφωνα με
ΤΑΠΠΟ

Τοίχοι αντιστήριξης	3
από ξερολιθοδομή	
Διαμόρφωση χώρων	
Λίθινα παγκάκια	
Πλακοστρώσεις	
Αποκατάσταση	3
κατοικιών λατόμων	
Ξύλινα στέγαστρα	

Λατομεία Ανω Πεντέλης Υπάρχουσα Κατάσταση

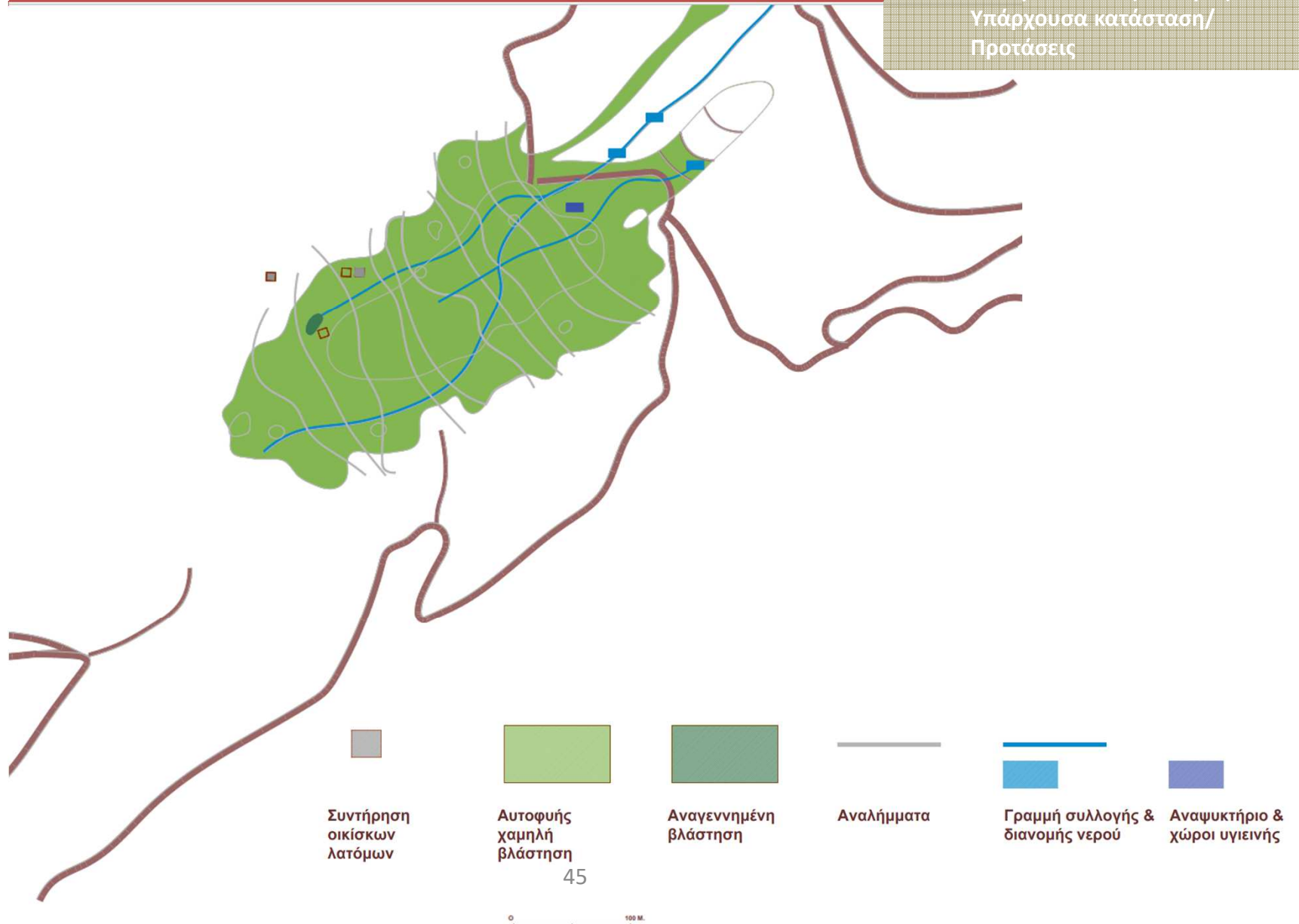

Υπόβαθρο: Google earth

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

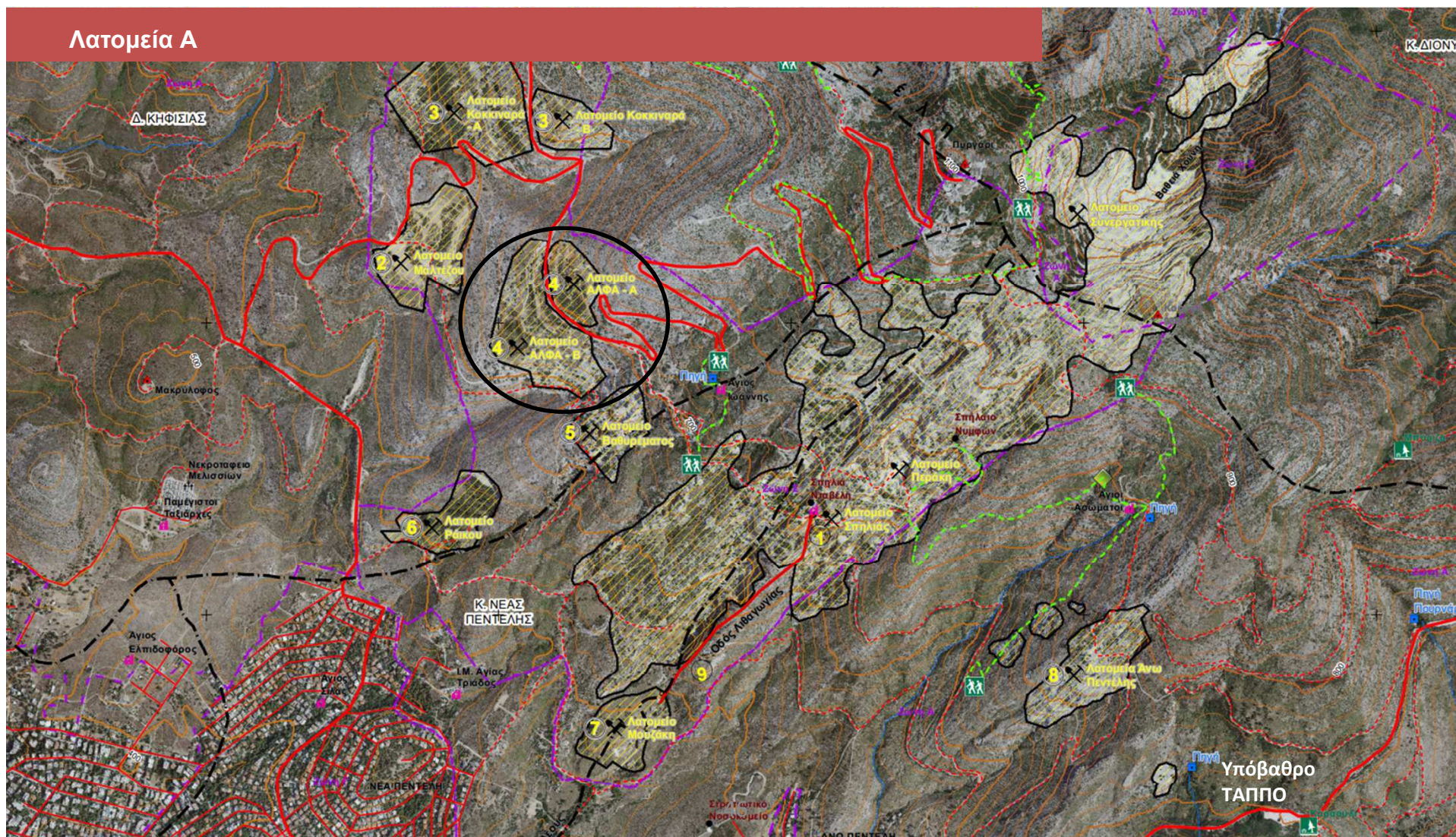
Λατομεία Ανω Πεντέλης

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

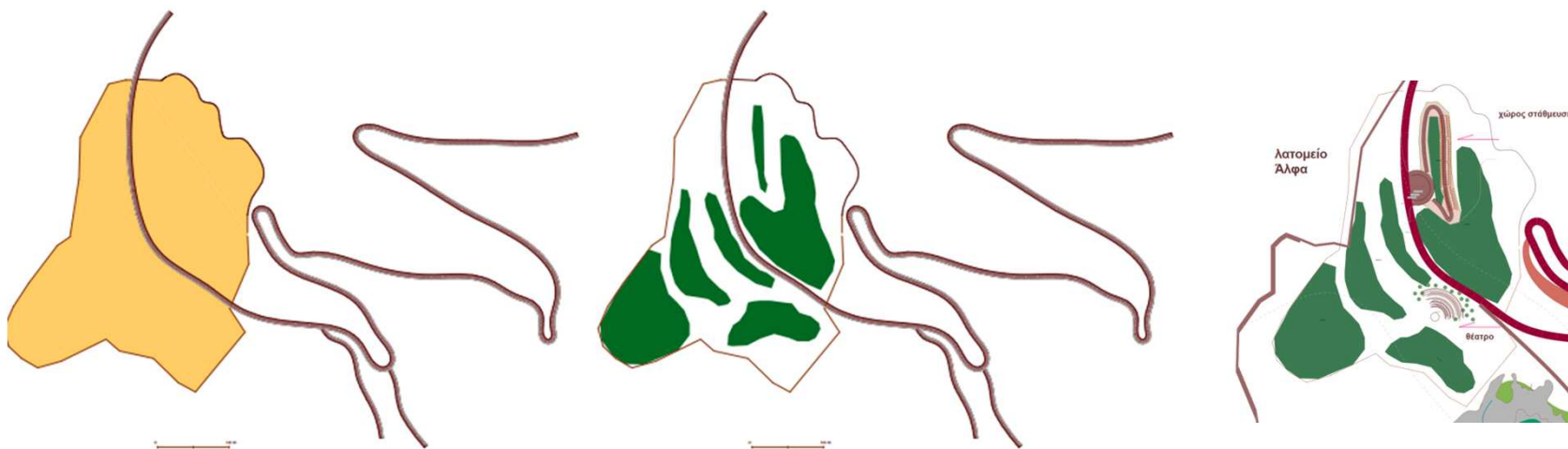
Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομεία Α

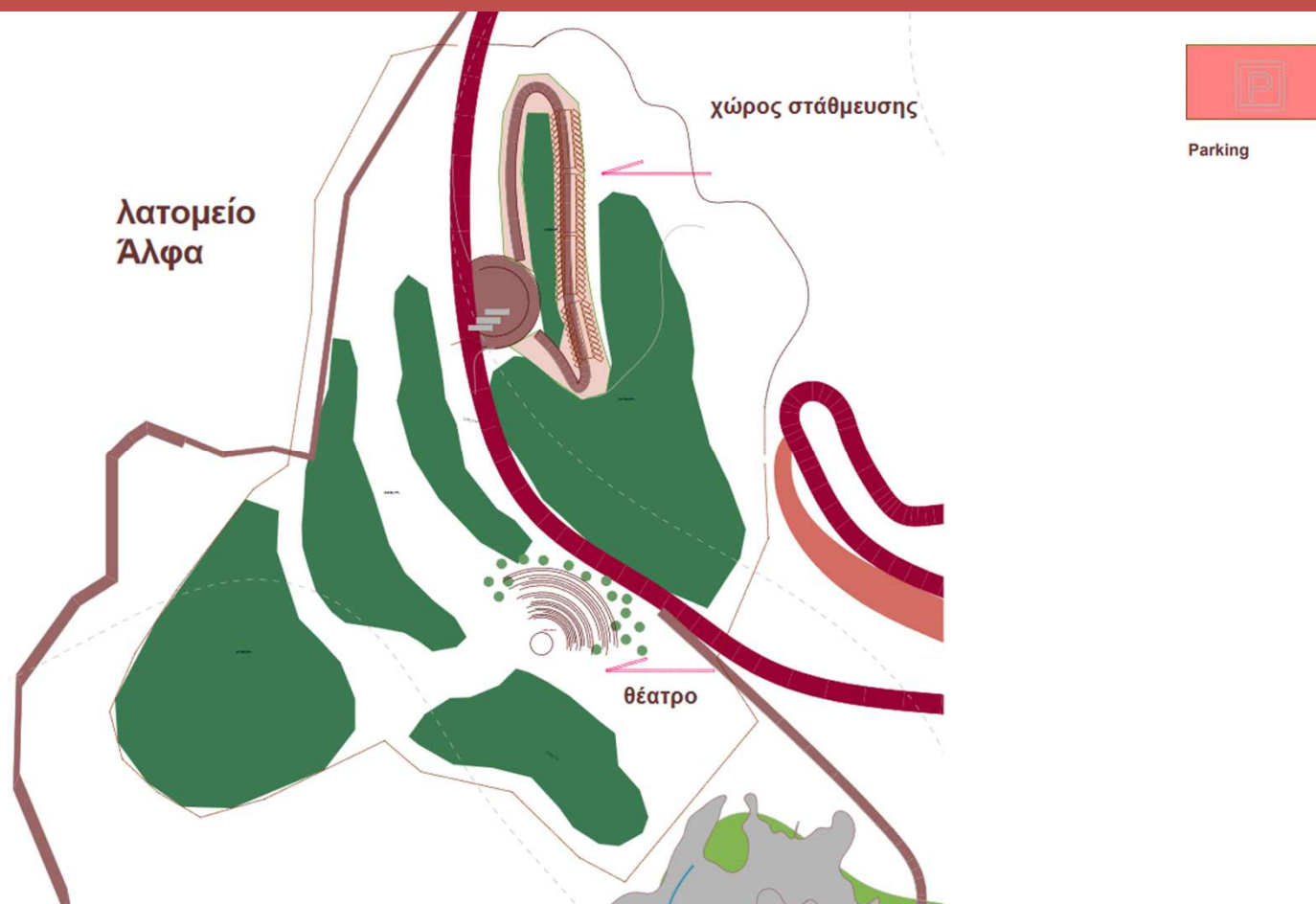
Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

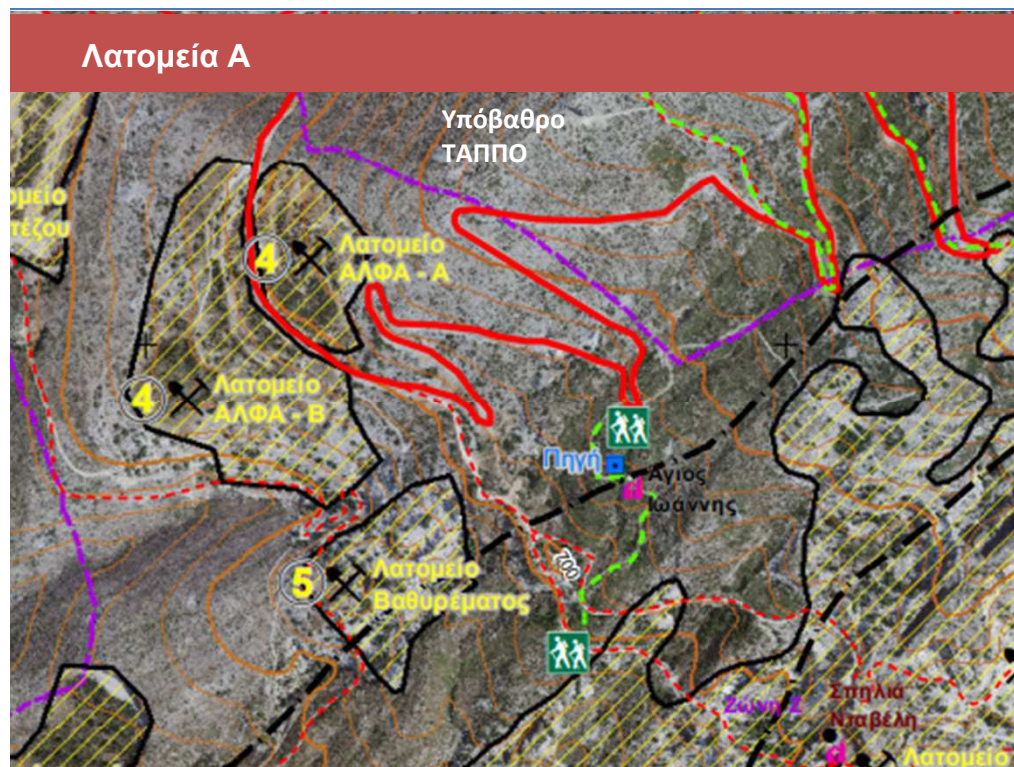
Λατομεία Α

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

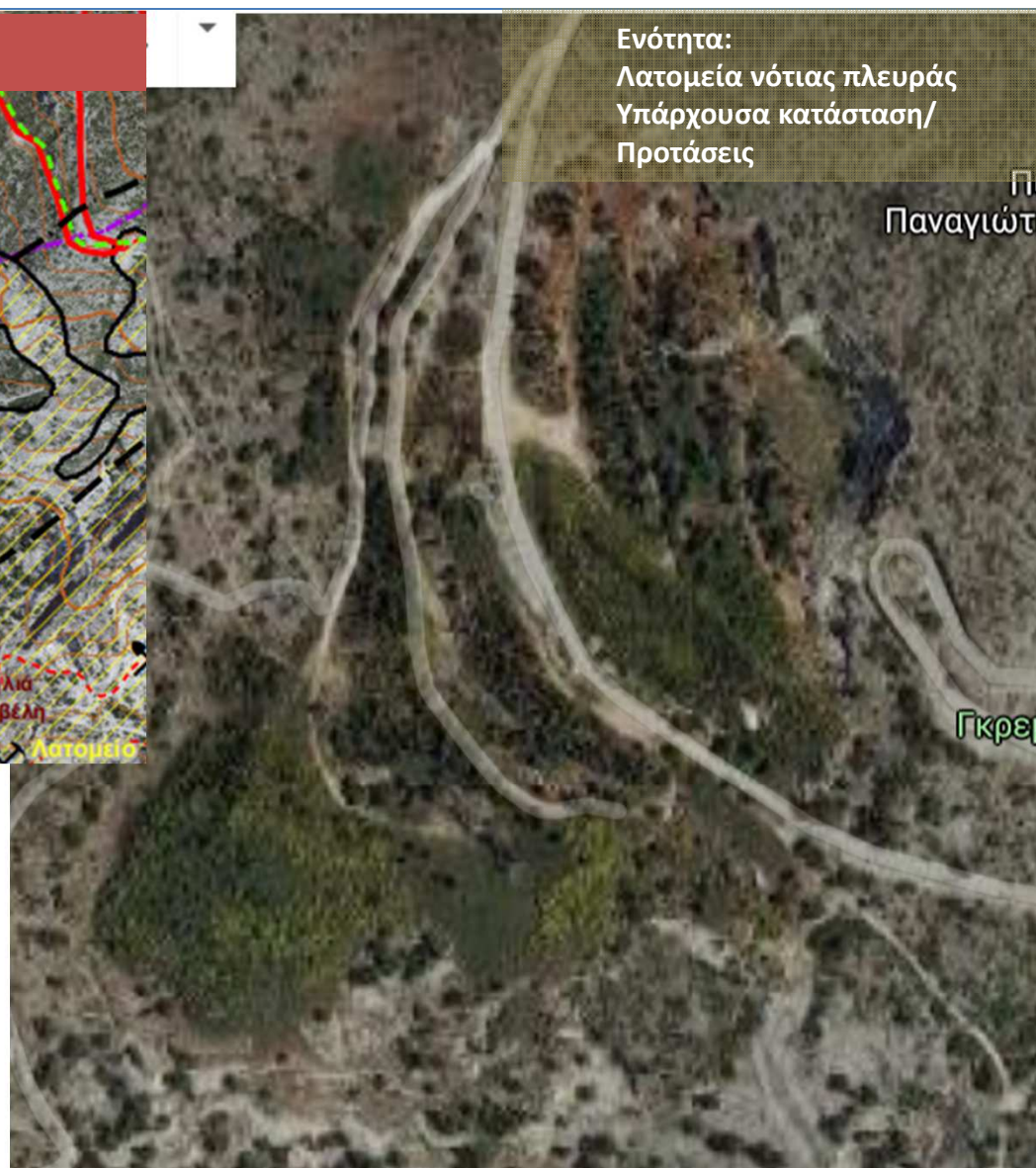
Λατομεία Α

Σύμφωνα με
ΤΑΠΠΟ

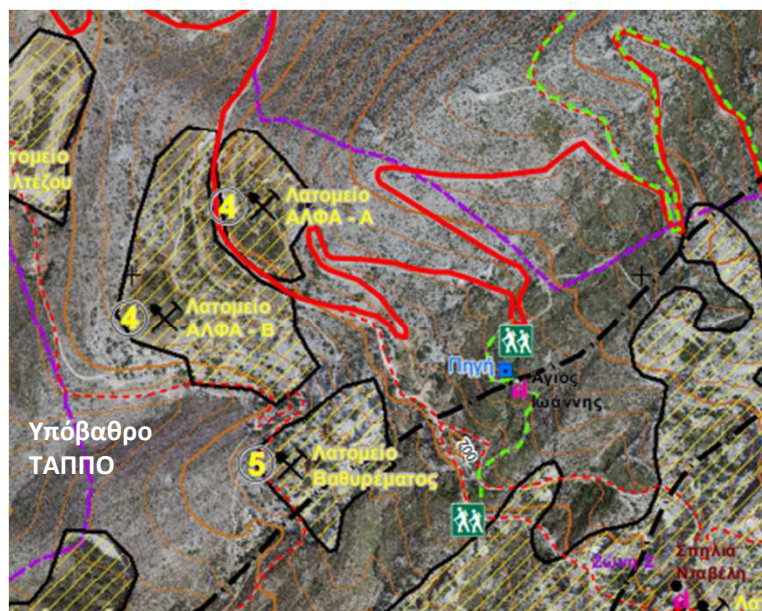
Διαμόρφωση των χώρων	στρ.	80
Λίθινα παγκάκια	τεμ.	20
Φυτεύσεις	τεμ.	2.000
Αποχωρητήριο διπλό	τεμ.	4
Γήπεδο ποδοσφαίρου	τεμ.	1
Γήπεδο καλαθο-πετό-σφαιρας	τεμ.	2
Αναψυκτήριο ξύλινο	τεμ.	1

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

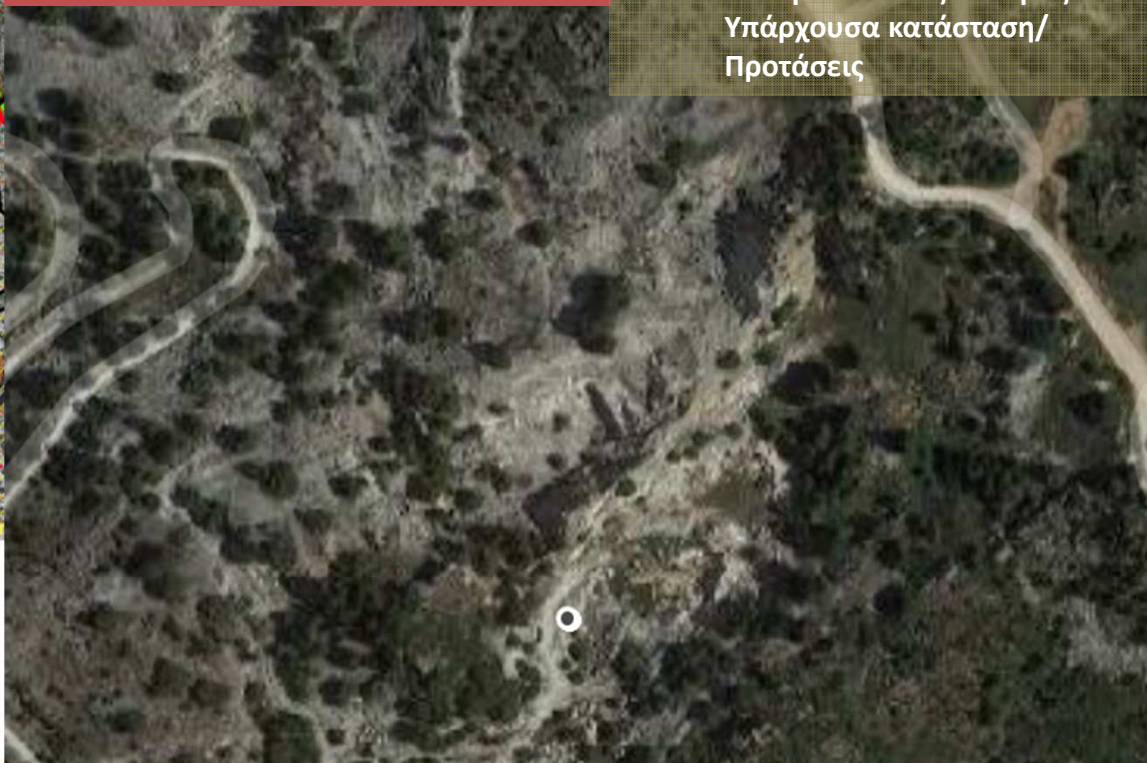
Πα
Παναγιώτ

Γκρεμ

Λατομείο Βαθυρέματος

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Τοίχοι αντιστήριξης από ξερολιθοδομή	κ.μ.	100
Λίθινα παγκάκια	τεμ.	10
Διάστρωση εδαφικού υλικού	κ.μ.	80
Φυτεύσεις	τεμ.	500
Πλακοστρώσεις- διαμορφώσεις (διάδρομοι, μονοπάτια)	τ.μ.	500
Ανακατασκευή πέτρινου κτηρίου	τεμ.	2

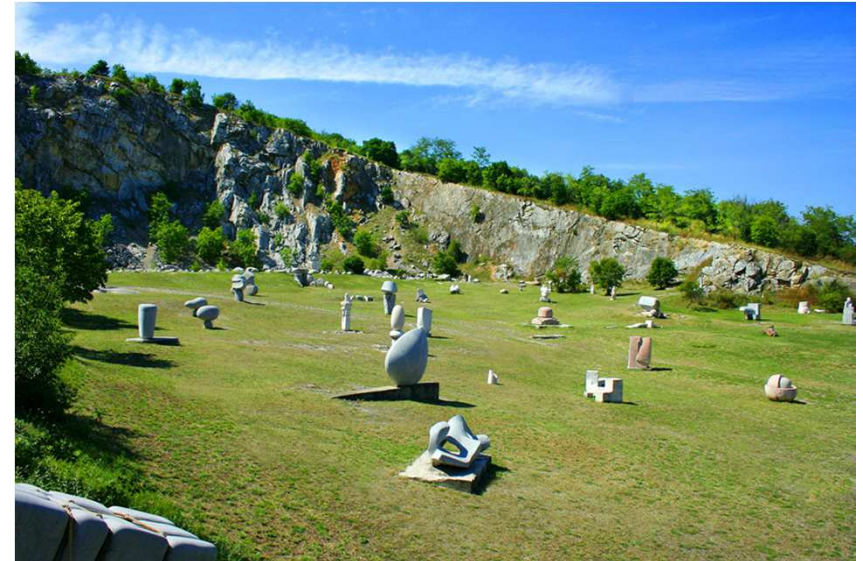
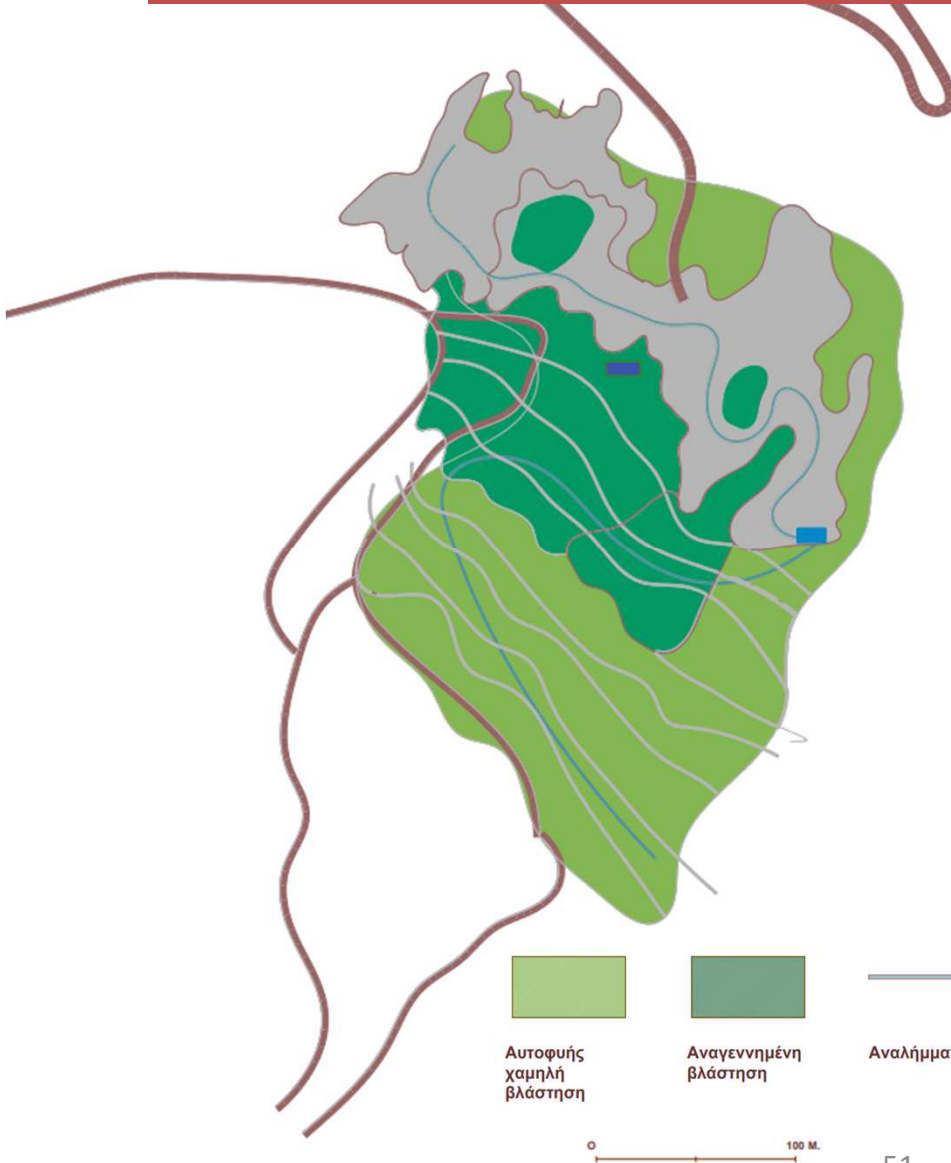
Σύμφωνα με
ΤΑΠΠΟ

Υπόβαθρο: Google earth

Λατομείο Βαθυρέματος

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Υπαίθρια Έκθεση γλυπτών σε φυσικό περιβάλλον στο εξωτερικό

Πηγή:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Nagyarsanyi_szoborpark.jpg

Αυτοφυής
χαμηλή
βλάστηση

Αναγεννημένη
βλάστηση

Αναλήμματα

Γραμμή συλλογής &
διανομής νερού

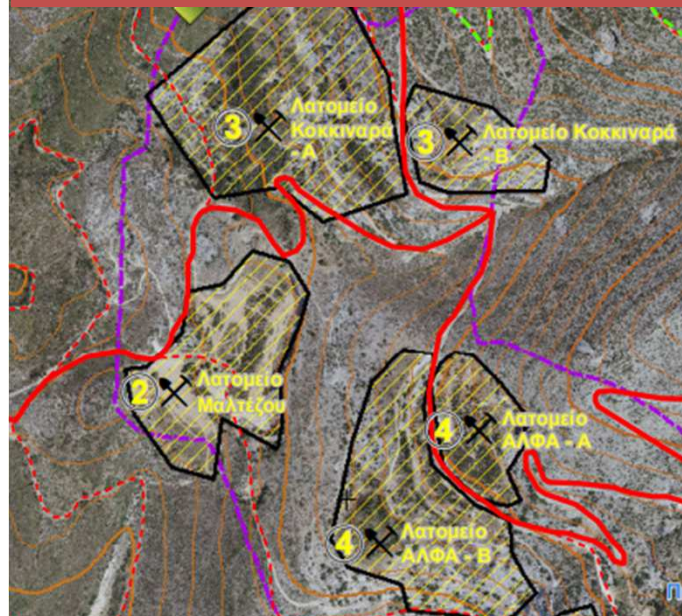
Περιβάλλον
λατομείου-
Μάρμαρο

Αναψυκτήριο & χώροι
υγιεινής
εκθετήριο καλλιτεχνών

0 100 M.

Λατομεία Κοκκινάρια

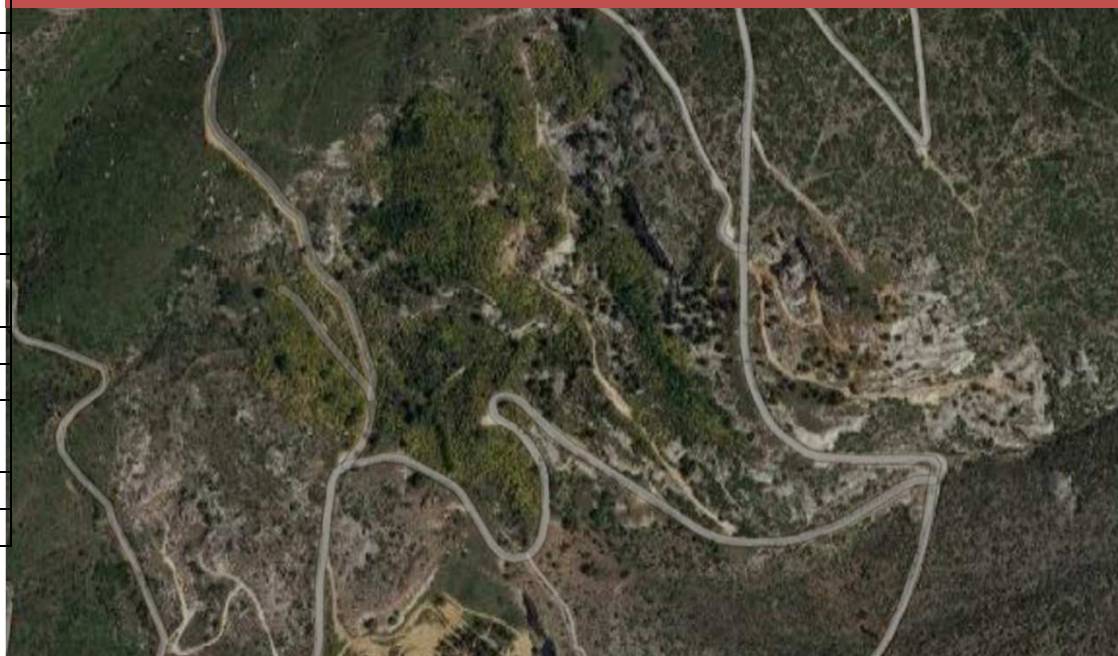

**Σύμφωνα με
ΤΑΠΠΟ**

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

ΕΡΓΑ-ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΜΟΝΑΔΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ
Τοίχοι αντιστήριξης	κ.μ.	400
Διαμόρφωση των χώρων	στρ.	80
Πλακοστρώσεις	τ.μ.	2.500
Λίθινα παγκάκια	τεμ.	50
Φυτεύσεις	τεμ.	3.000
Αποχωρητήριο διπλό	τεμ.	4
Γήπεδο ποδοσφαίρου	τεμ.	2
Γήπεδο καλαθο-πετό-σφαιρας	τεμ.	4
Γήπεδο αντισφαίρισης	τεμ.	2
Αναψυκτήριο ξύλινο	τεμ.	4
Κατασκευή μικρού θεάτρου	τεμ.	1
Ξύλινο στέγαστρο	τεμ.	6
Παιδικές χαρές	τεμ.	3

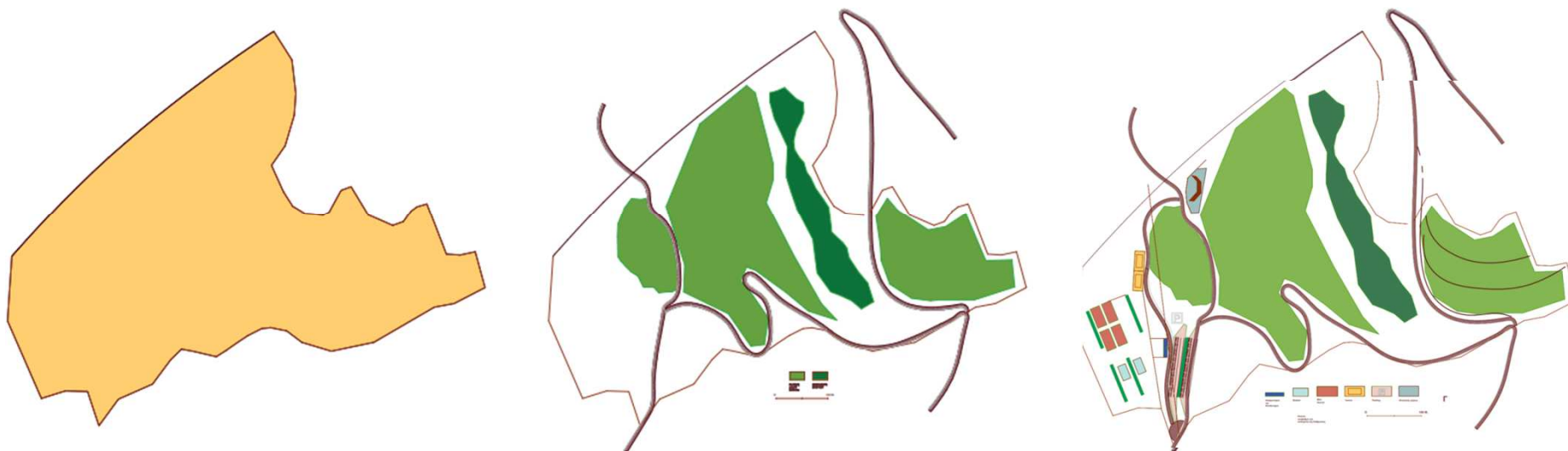
Λατομεία Κοκκιναρά

Υπόβαθρο: Google earth

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομεία Κοκκινάρια

Λατομεία Κοκκινάρá

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

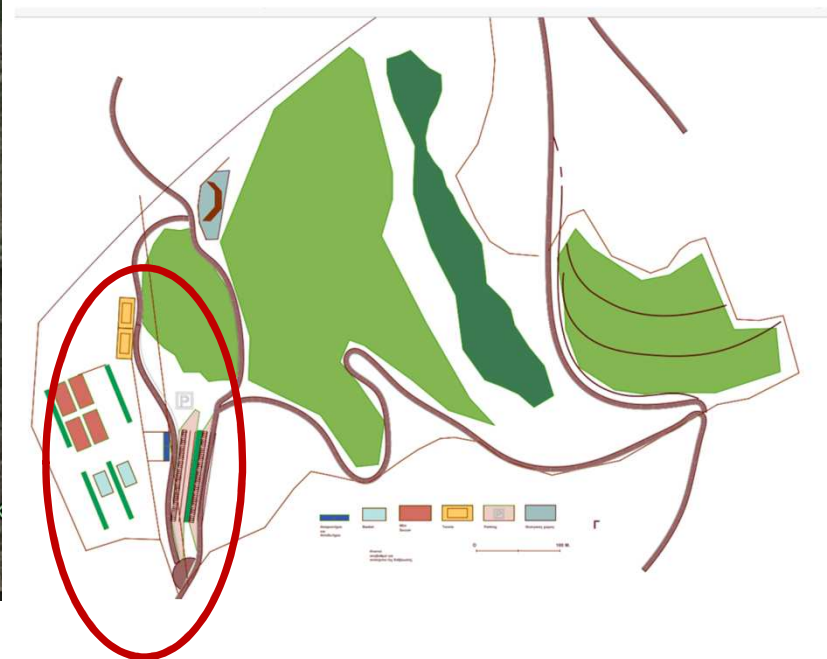
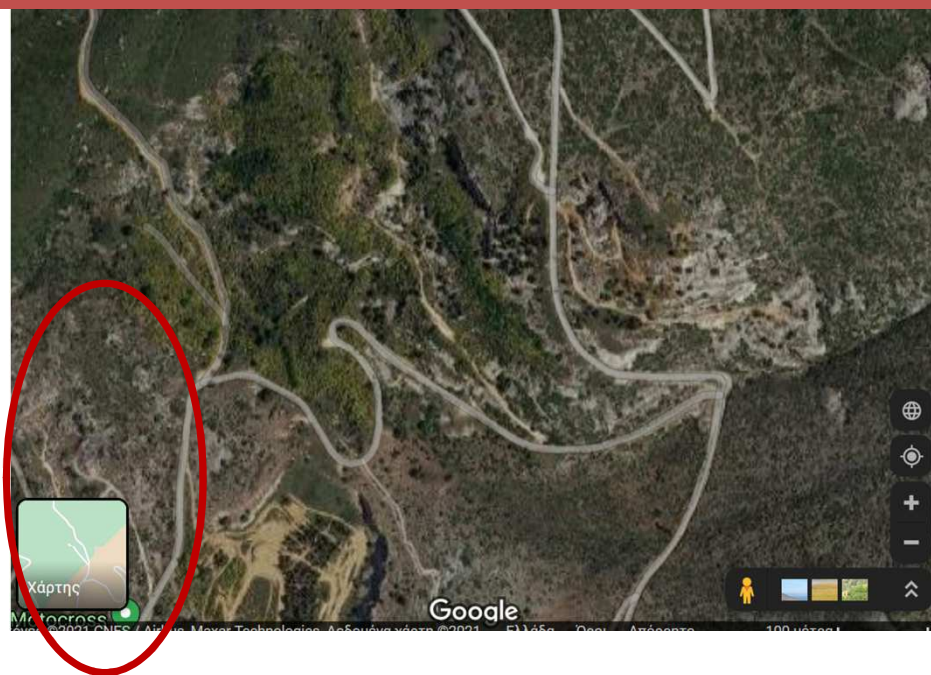

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

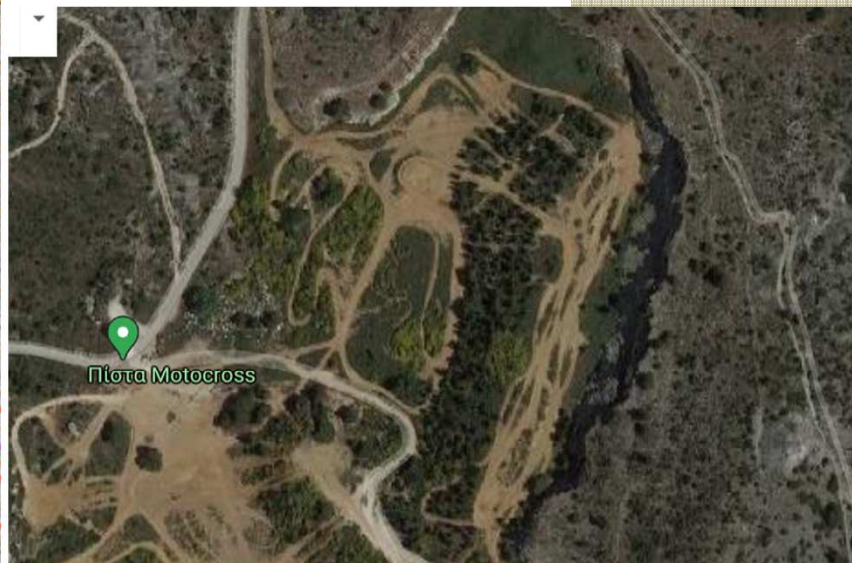
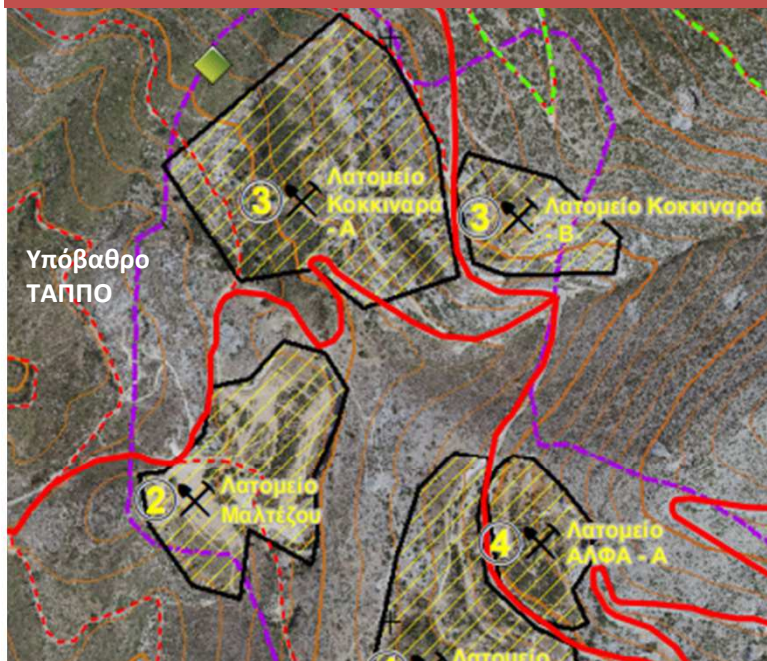

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομεία Κοκκιναρά

Λατομείο Μαλτέζου

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

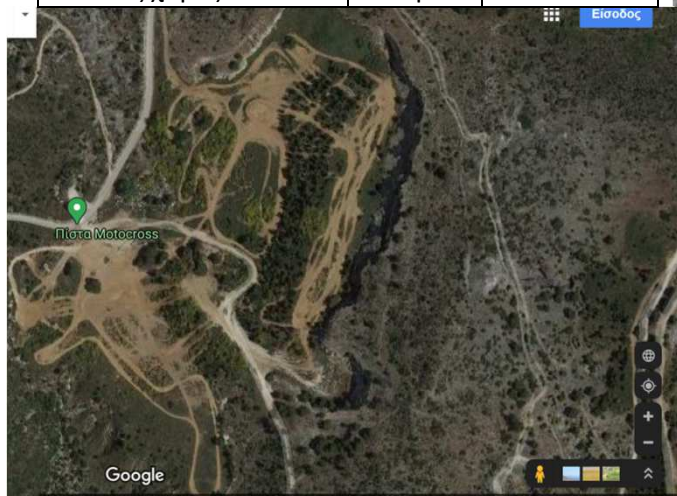
Υπόβαθρο: Google earth

Σύμφωνα με ΤΑΠΠΟ

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

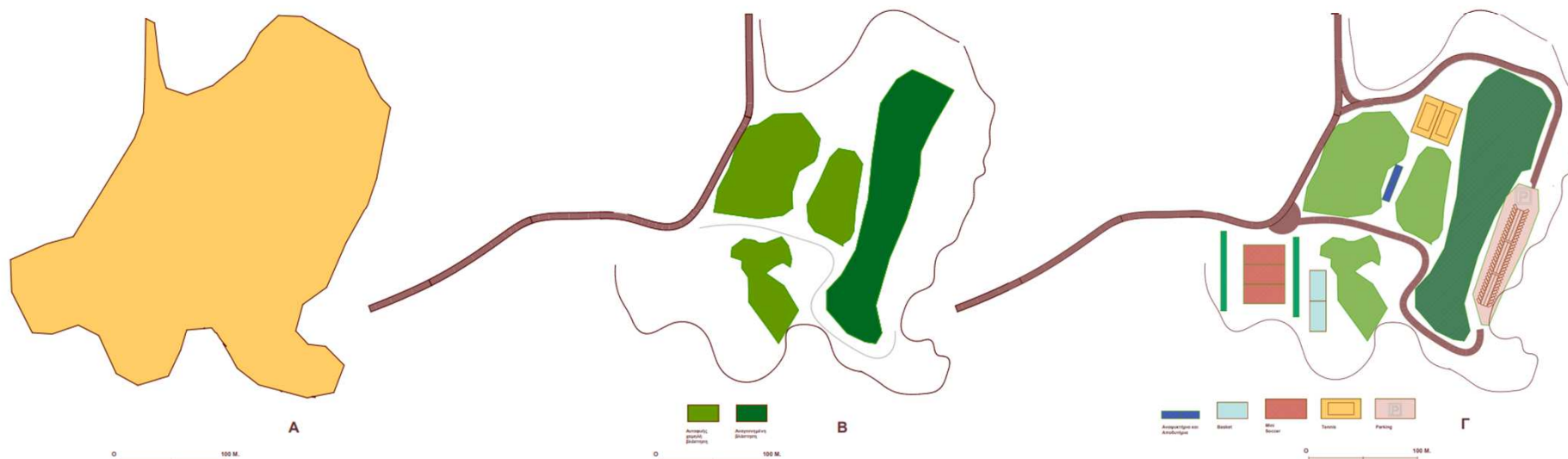
ΕΡΓΑ-ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΜΟΝΑΔΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ
Τοίχοι αντιστήριξης από ξερολιθοδομή	κ.μ.	250
Διαμόρφωση των χώρων	στρ.	30
Πλακοστρώσεις	τ.μ.	1.500
Λίθινα παγκάκια	τεμ.	40
Φυτεύσεις	τεμ.	2.000
Αποχωρητήριο διπλό (5 θέσεων)	τεμ.	3
Γήπεδο ποδοσφαίρου	τεμ.	1
Γήπεδο καλαθόσφαιρας	τεμ.	4
Γήπεδο πετόσφαιρας	τεμ.	4
Αναψυκτήριο ξύλινο	τεμ.	3
Ξύλινο στέγαστρο	τεμ.	4
Παιδικές χαρές	τεμ.	2

Υπόβαθρο: Google earth

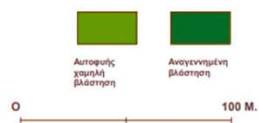
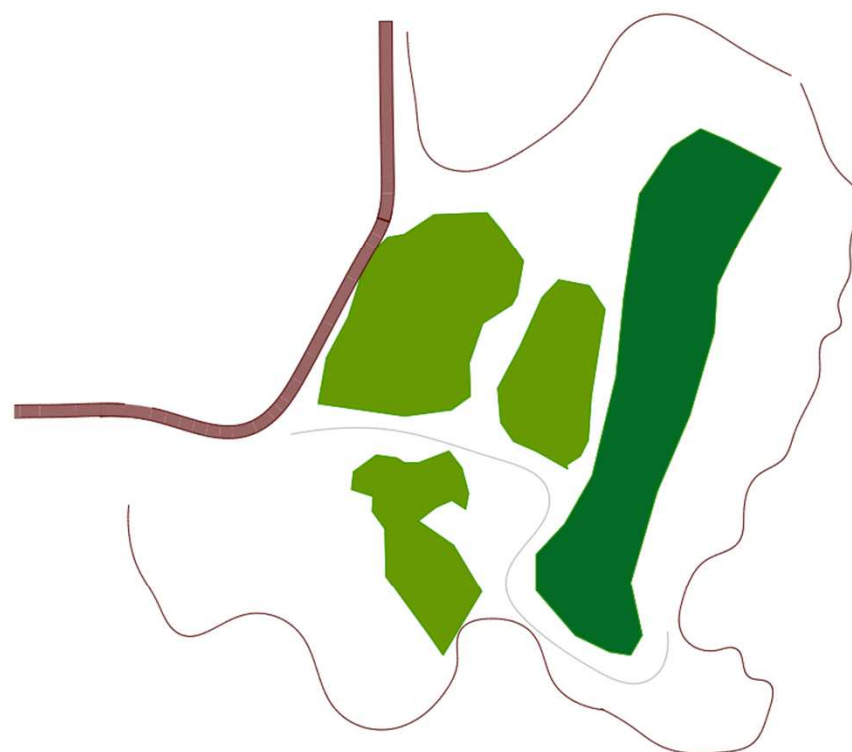
Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομείο Μαλτέζου

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομείο Μαλτέζου

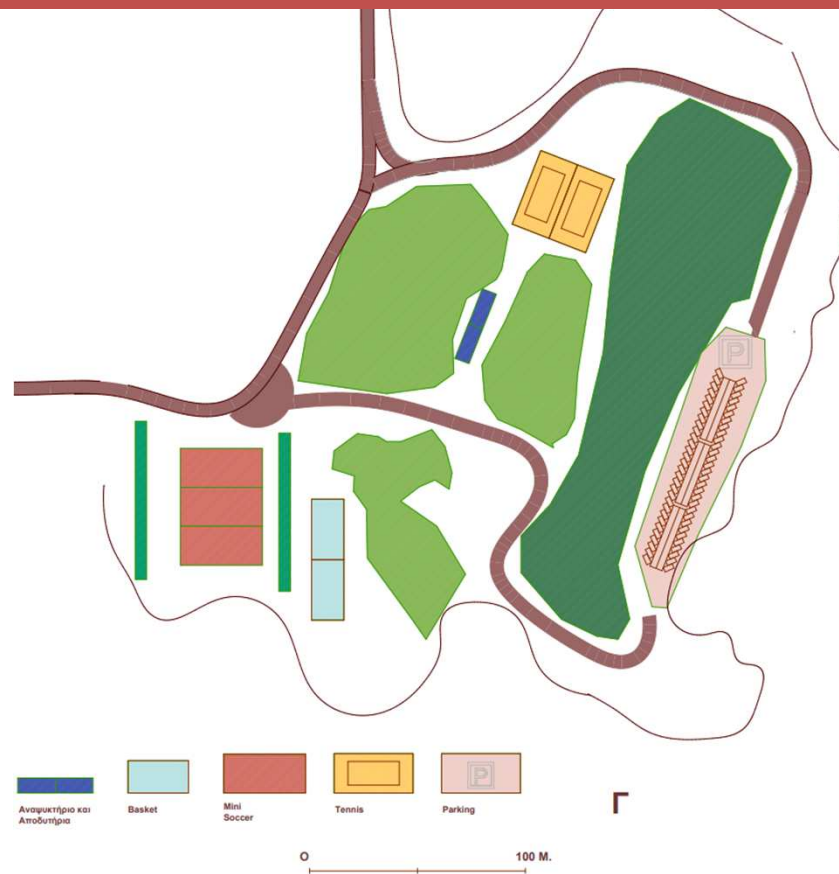
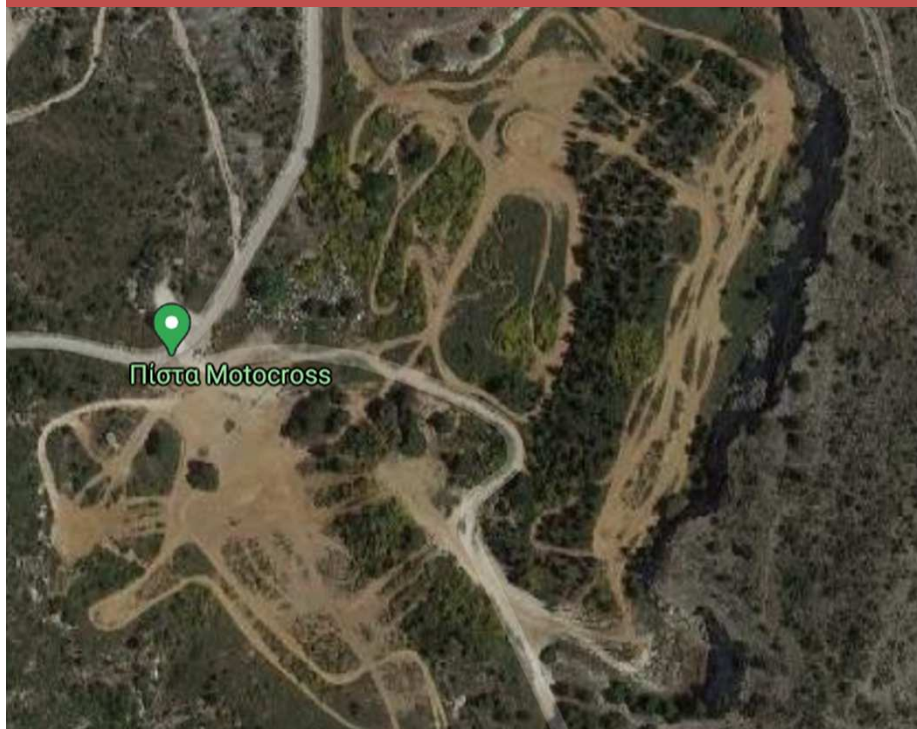
Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομείο Μαλτέζου

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομείο Μαλτέζου

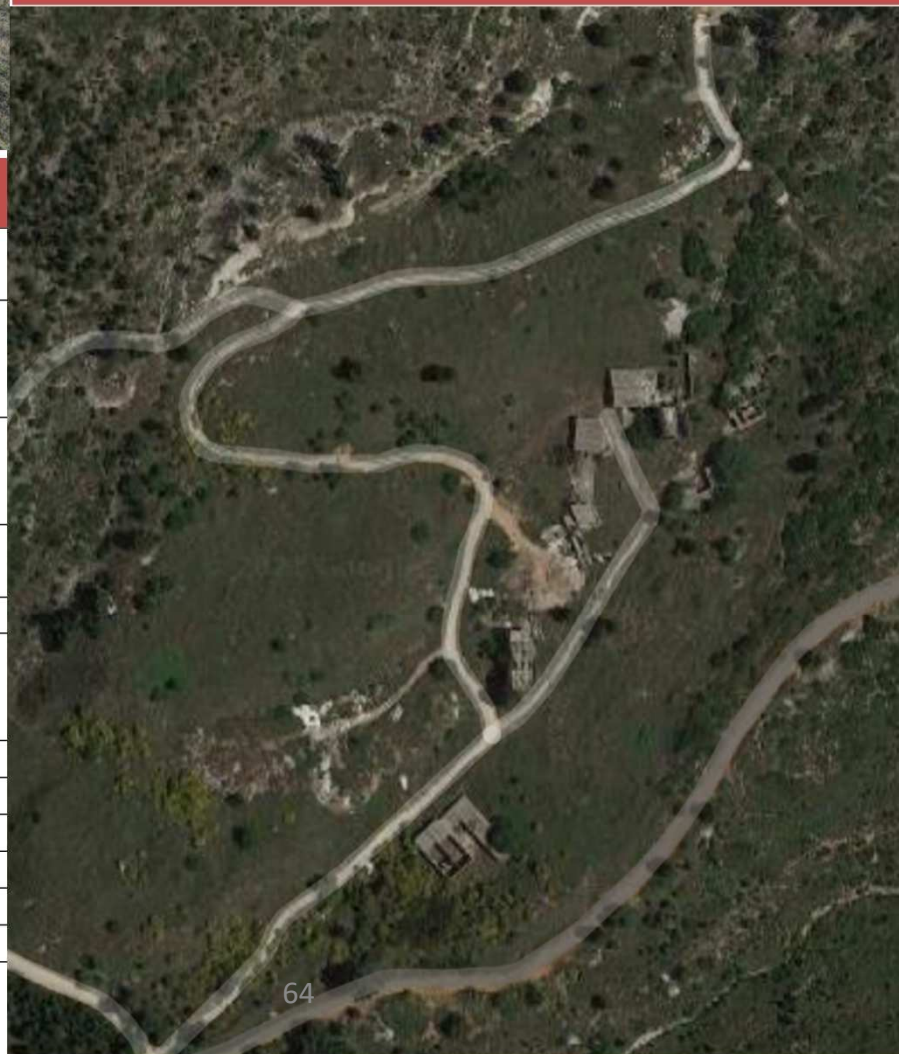

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομείο Μουζάκη

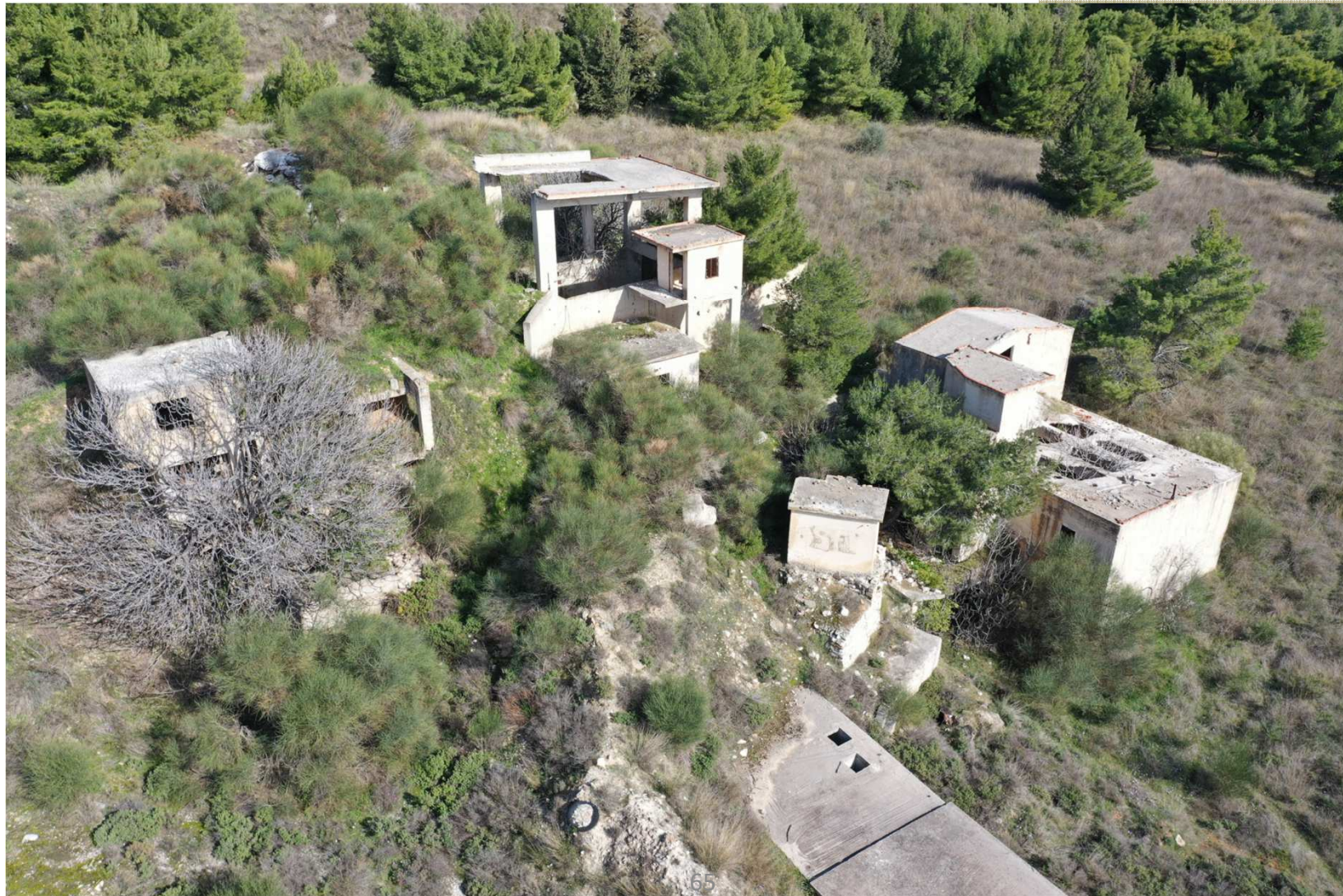
ΤΑΠΠΟ

Διαμορφώσεις των χώρων	στρέμμα	200
Καθαρισμός από σκουπίδια και μπάζα	στρέμμα	250
Καθαιρέσεις αντιαισθητικών κατασκευών		
Συντήρηση Κατασκευών που θα παραμείνουν		
Λίθινα παγκάκια	τεμ.	40
Γήπεδο καλαθόσφαιρας- πετόσφαιρας	τεμ.	1
Γήπεδο αντισφαίρισης	τεμ.	6
Αναψυκτήριο πέτρινο	τεμ.	2
Πλακοστρώσεις	τεμ.	2.000
Αποχωρητήριο διπλό	τεμ.	6
Παιδική χαρά	τεμ.	2
Μουσείο μαρμάρου	τεμ.	1

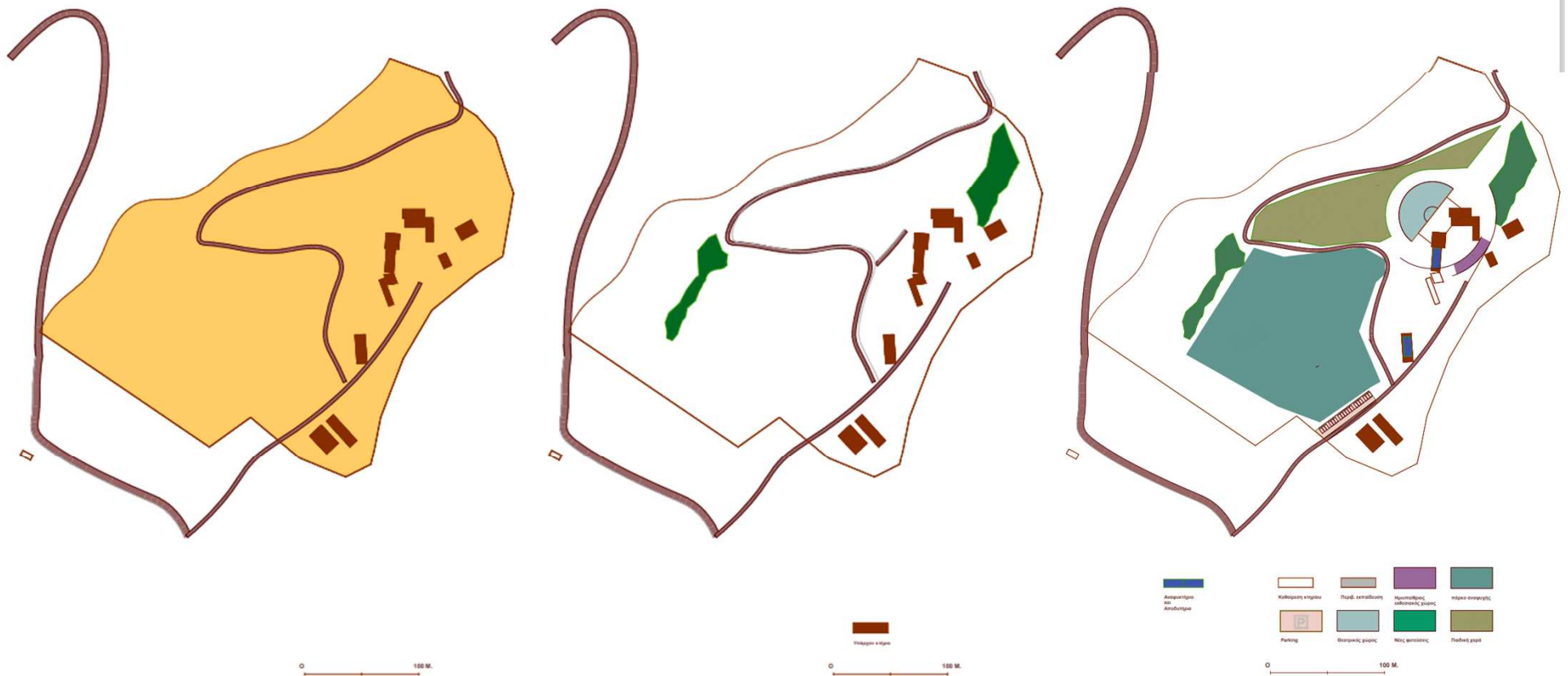
Υπόβαθρο: Google earth

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομείο Μουζάκη

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομείο Μουζάκη

Ανεμοκίνητο
και
Αποδυτήριο

Καθαριστική κτιρίου

Παρελ. εγκατάσταση

Ημιεπιπλέον
επίπλοοι χώρος

Πάρκο αναψυχής

Parking

Θεατρικός χώρος

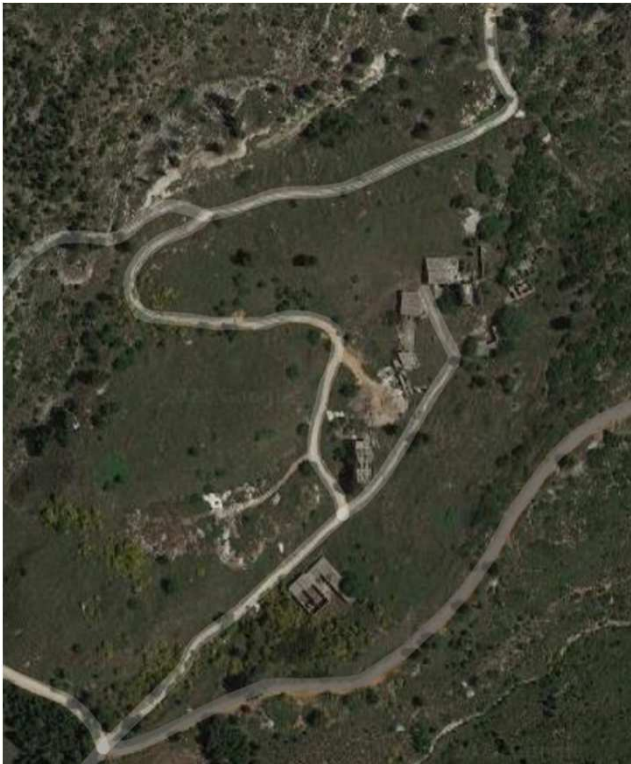
Νέος φυσικός

Παλιό κατά

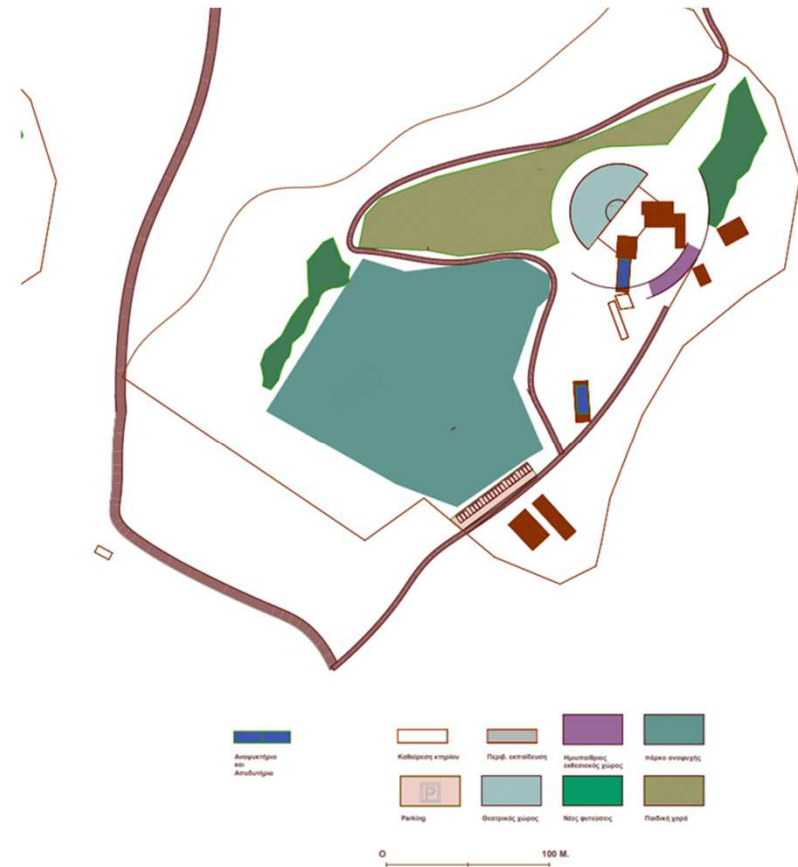
0 100 M.

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομείο Μουζάκη

Υπόβαθρο: Google earth

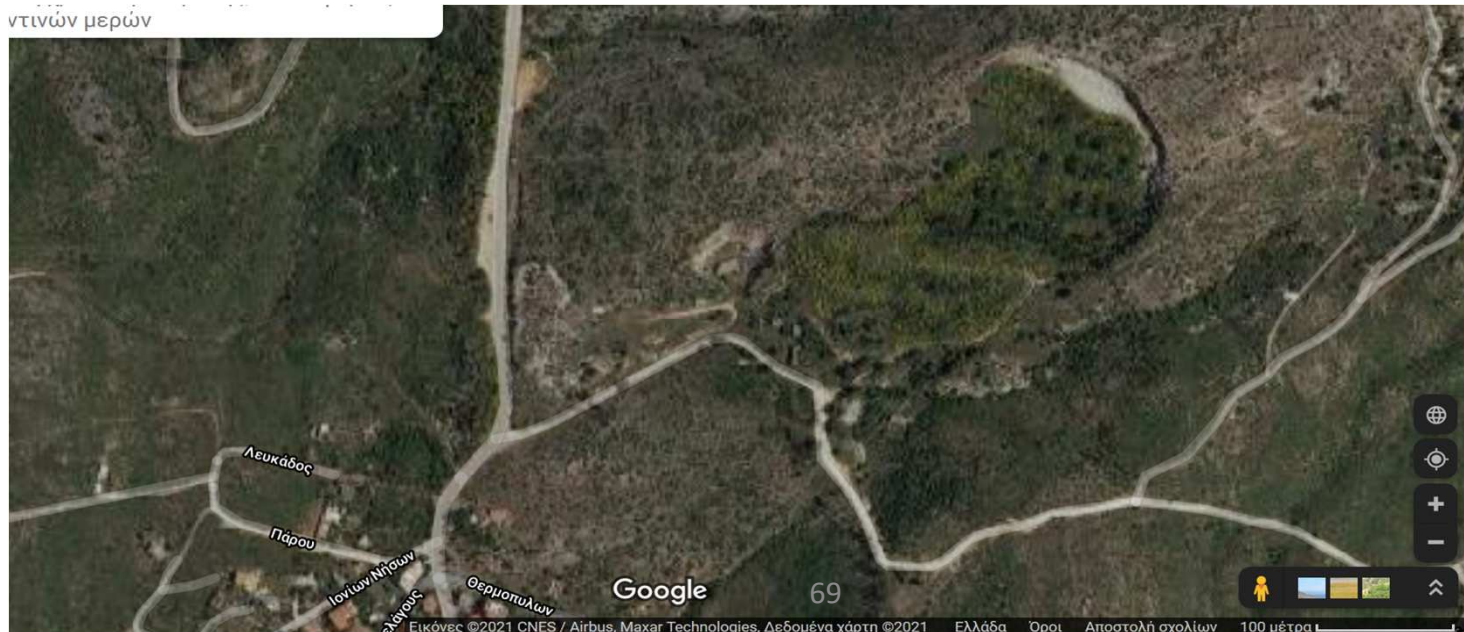

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομείο Ραΐκου

ντινών μερών

Υπόβαθρο: Google earth

Λατομείο Ραΐκου

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Υπόβαθρο: Google earth

Λατομείο Ραΐκου

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

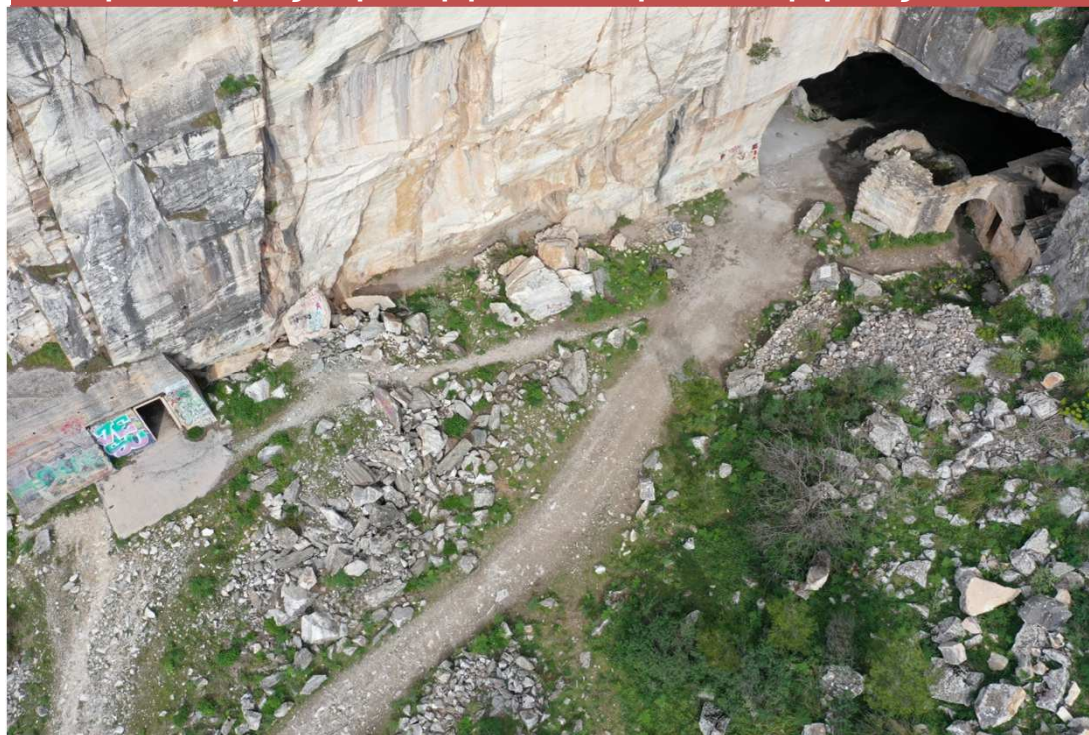

Σύνδεση δράσεων Master Plan με την πράξη με τίτλο «Ανάπλαση και αξιοποίηση του παλαιού λατομείου Ραΐκου στο Πεντελικό Όρος του Δήμου Πεντέλης» η οποία έχει ενταχθεί στον Άξονα Προτεραιότητας 14 «Διατήρηση και Προστασία του Περιβάλλοντος, Προαγωγή της αποδοτικής χρήσης των πόρων (ΤΑ)» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020».

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Τοπίο – μνημεία

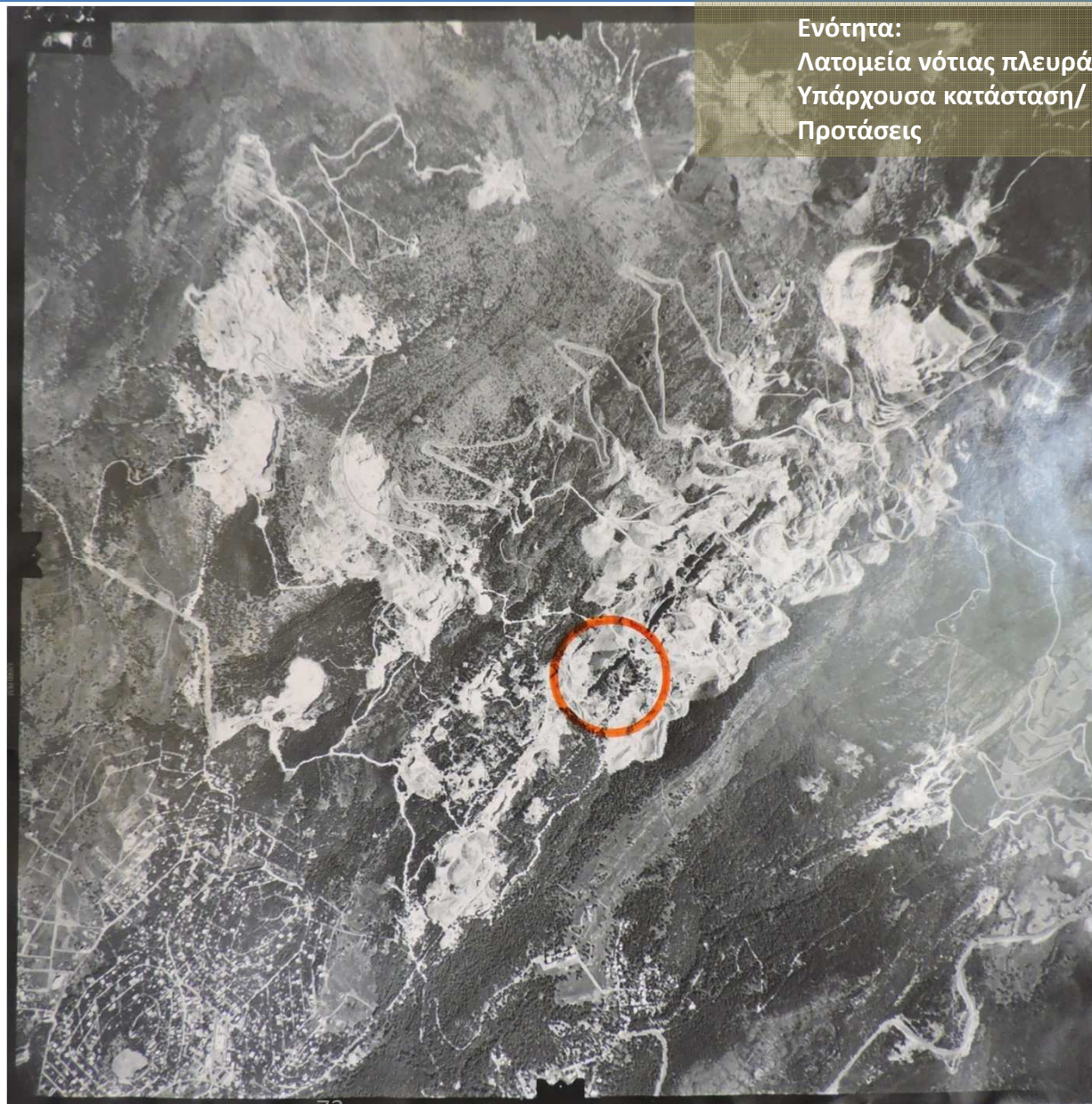
Λατομείο Σπηλιάς - Ιερό νυμφών – Λατομείο Βαθυρέματος

Λατομείο Σπηλιάς - Ιερό Νυμφών

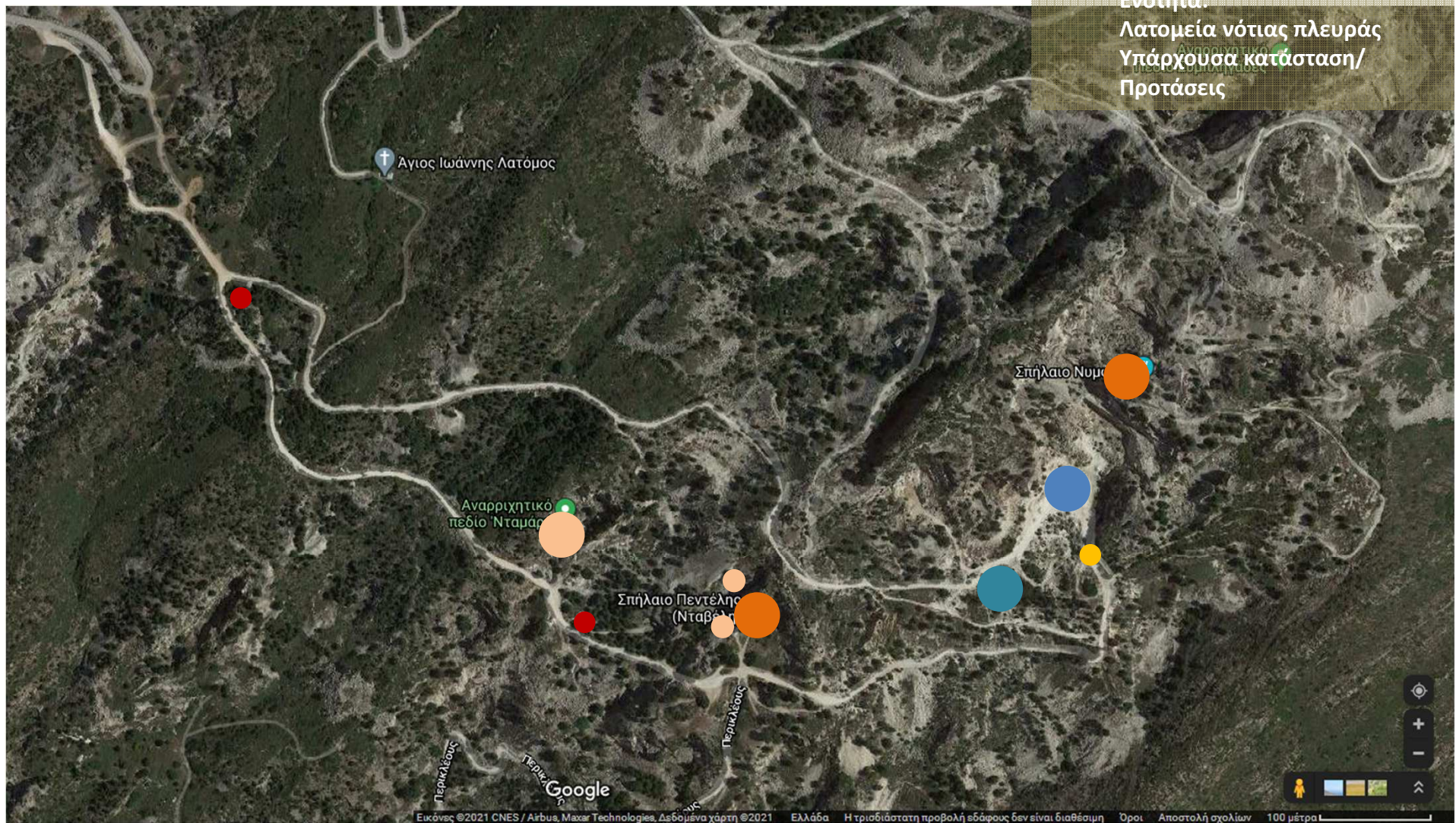
Ενότητες

1. Αρχαίο λατομείο
Σπηλιάς
2. Λατομείο Σουληνάρι
3. Σπηλιά Νταβέλη
4. Εκκλησίδα Σπηλιάς
5. Οδός Λιθαγωγίας
6. Σπήλαιο Νυμφών
7. Λατομεία Περάκη

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Υπόβαθρο: Google earth

PARKING 500μ
από Σπηλιά
ΦΥΛΑΚΙΟ

ΣΠΗΛΙΑ

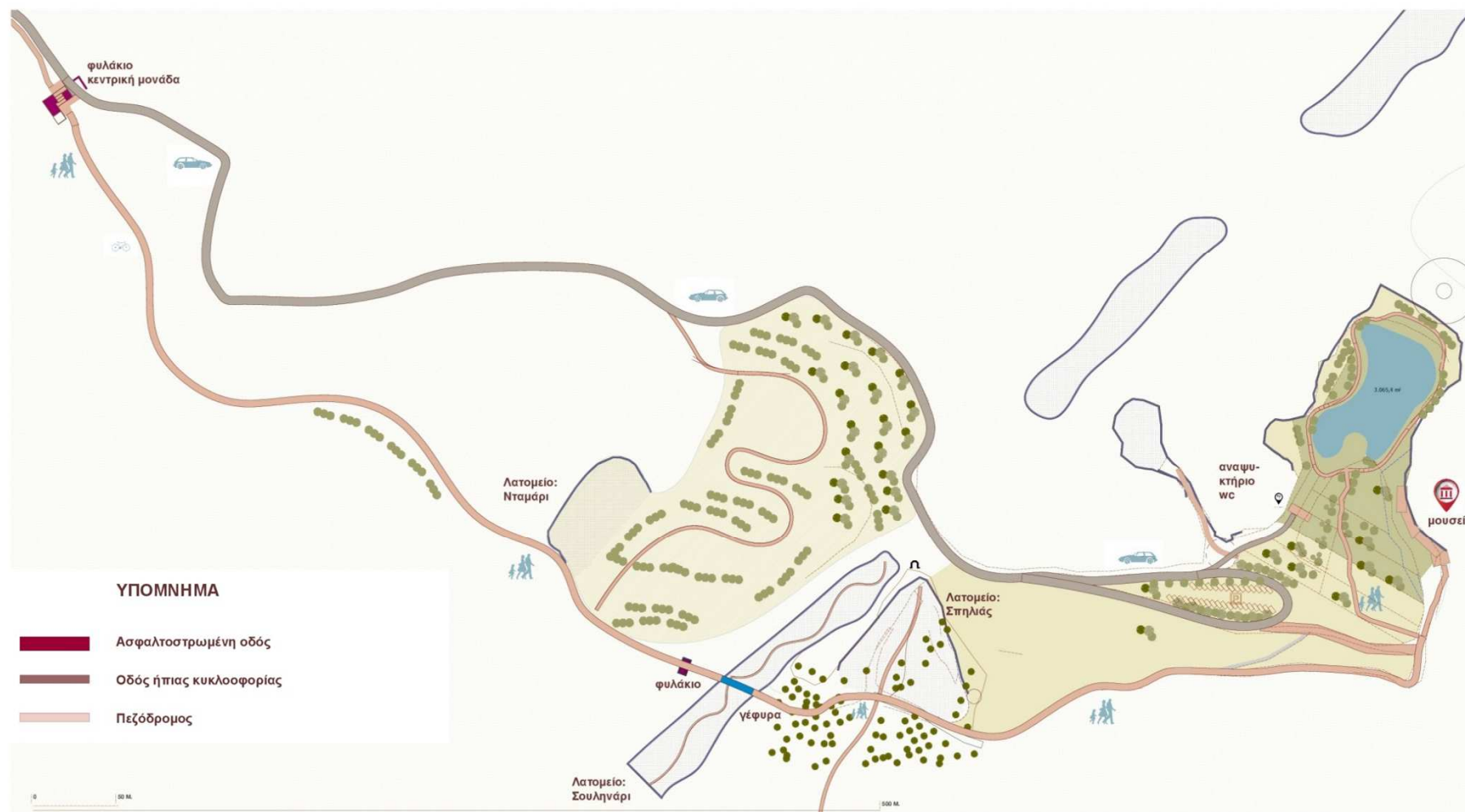
ΛΙΜΝΗ ΝΥΜΦΩΝ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΤΗΡΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ ΠΕΝΤΕΛΙΚΟΥ ΟΡΟΥΣ

ΑΝΑΡΡΙΧΗΣΗ

Τοπίο – μνημεία : Λατομείο Σπηλιάς - Ιερό νυμφών – Λατομείο Σουληνάρι

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/

Τοπίο – μνημεία : Λατομείο Σπηλιάς - Ιερό νυμφών – Λατομείο Σουληνάρι

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Τοπίο – μνημεία : Λατομείο Σπηλιάς - Ιερό νυμφών – Λατομείο Σουληνάρι

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

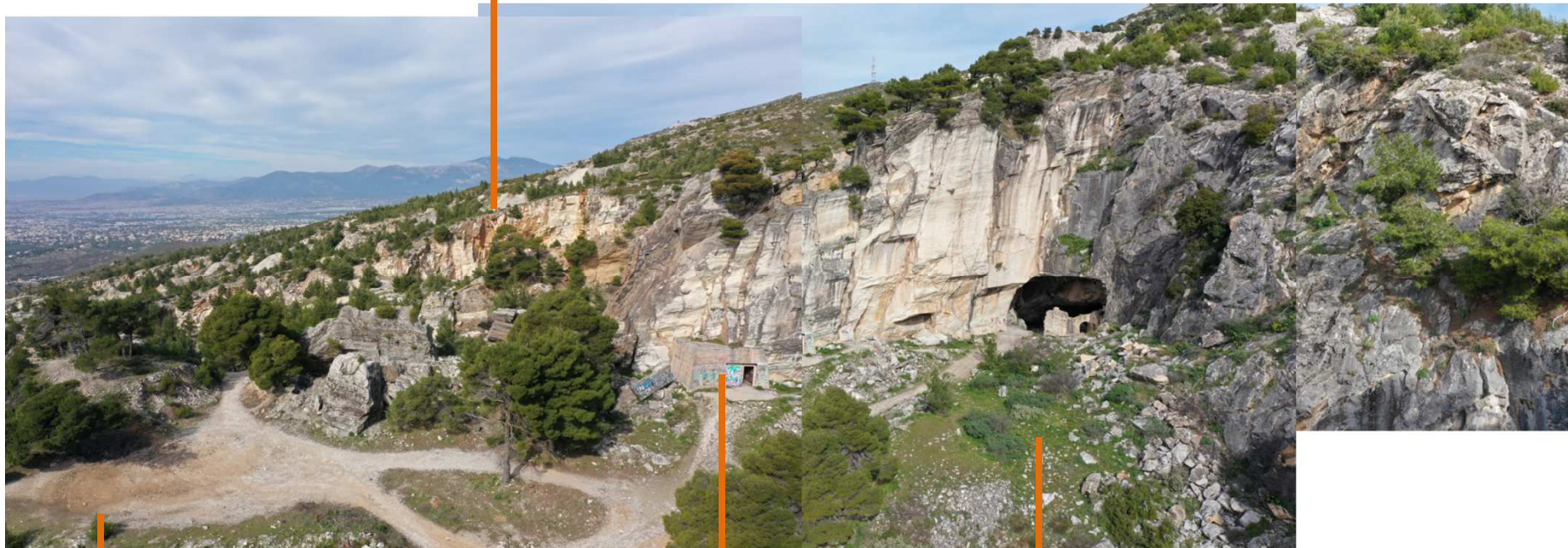

Σπήλαιο Νυμφών

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Αρχαίο λατομείο Σπηλιάς

ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΧΩΡΟΥ
ΥΠΟΔΟΧΗΣ
ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ

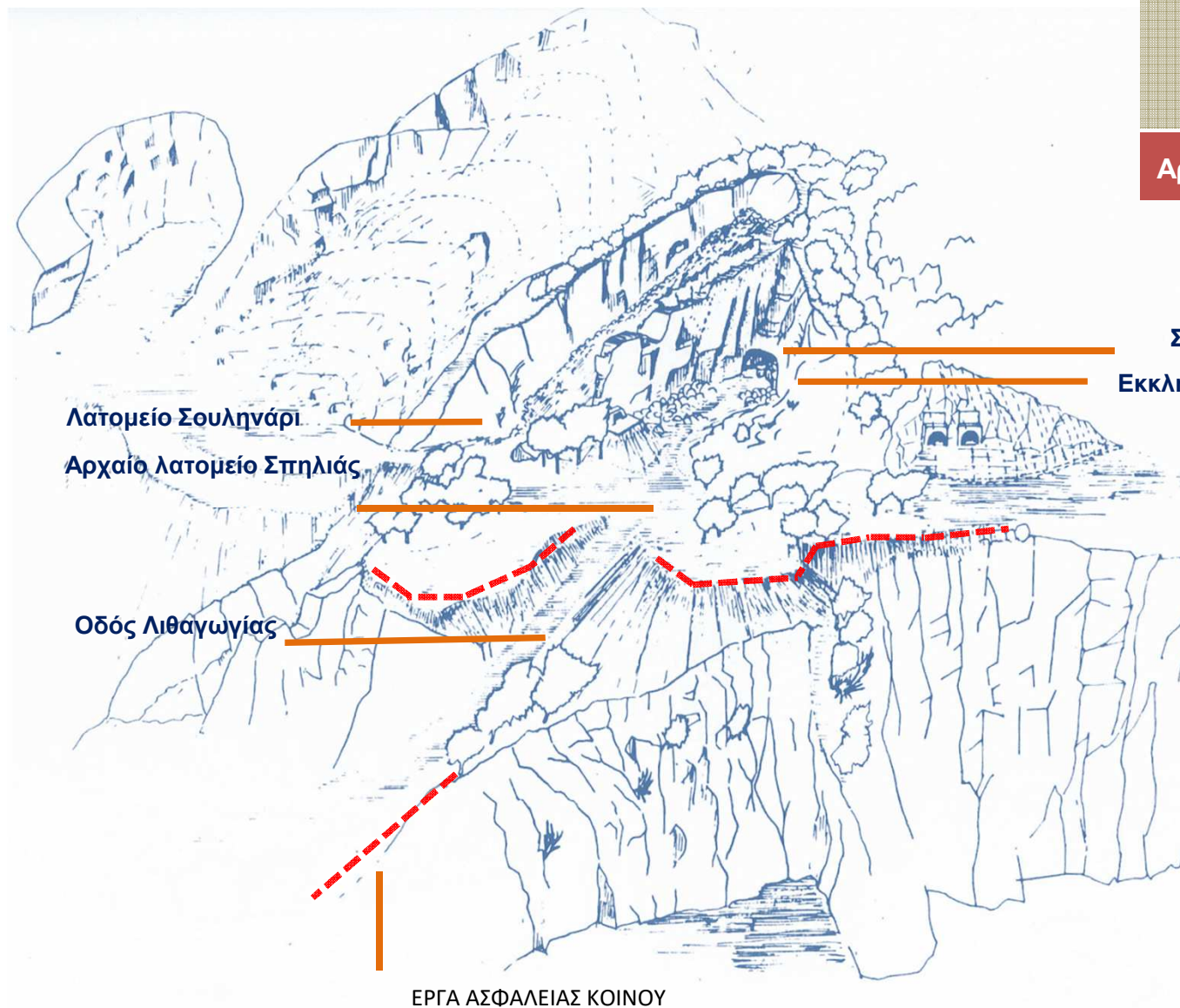

ΟΔΟΣ ΛΙΘΑΓΩΓΙΑΣ
ΒΑΤΟΤΗΤΑ ΔΥΣΧΕΡΗΣ / ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ
ΒΑΤΟΤΗΤΑΣ
ΒΑΣΙΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ
ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΟΙΝΟΥ

ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ
ΝΕΟΤΕΡΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ

ΑΡΧΑΙΑ ΛΑΤΥΓΗ

ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ
1. ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ
2. ΛΙΘΙΝΑ ΑΝΑΛΗΜΜΑΤΑ
ΛΙΘΟΣΤΡΩΤΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ
3. ΦΩΤΣΙΜΟΣ

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Αρχαίο λατομείο Σπηλιάς

Σπηλιά Νταβέλη
Εκκλησίδα Σπηλιάς

ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ /ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΛΙΘΟΣΩΡΩΝ
ΦΥΛΑΚΙΑ
ΧΩΡΟΣ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ
ΛΙΘΙΝΑ ΑΝΑΛΗΜΜΑΤΑ
ΛΙΘΟΣΤΡΩΤΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ
ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΘΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΡΓΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΟΙΝΟΥ
ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΦΥΛΑΞΗΣ ΧΩΡΟΥ
(ΚΑΜΕΡΕΣ, ΜΕΓΑΦΩΝΑ)
ΕΡΓΑ ΣΗΜΑΝΣΗΣ ΧΩΡΟΥ
ΦΩΤΣΙΜΟΣ

ΥΠΟΔΟΜΗ
ΓΙΑ ΦΩΤΙΣΜΟ
ΛΑΤΟΜΙΚΟΥ
ΤΟΙΧΟΥ
ΜΝΗΜΕΙΟΥ

ΕΡΓΟ
ΣΤΡΑΤΟΥ

INFO
PLACE

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ
ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΥ
ΤΟΙΧΩΜΑΤΟΣ

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Αρχαίο λατομείο Σπηλιάς

ΟΔΟΣ ΓΙΑ ΤΟ
ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΟΔΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ
ΣΤΡΑΤΟΥ 80

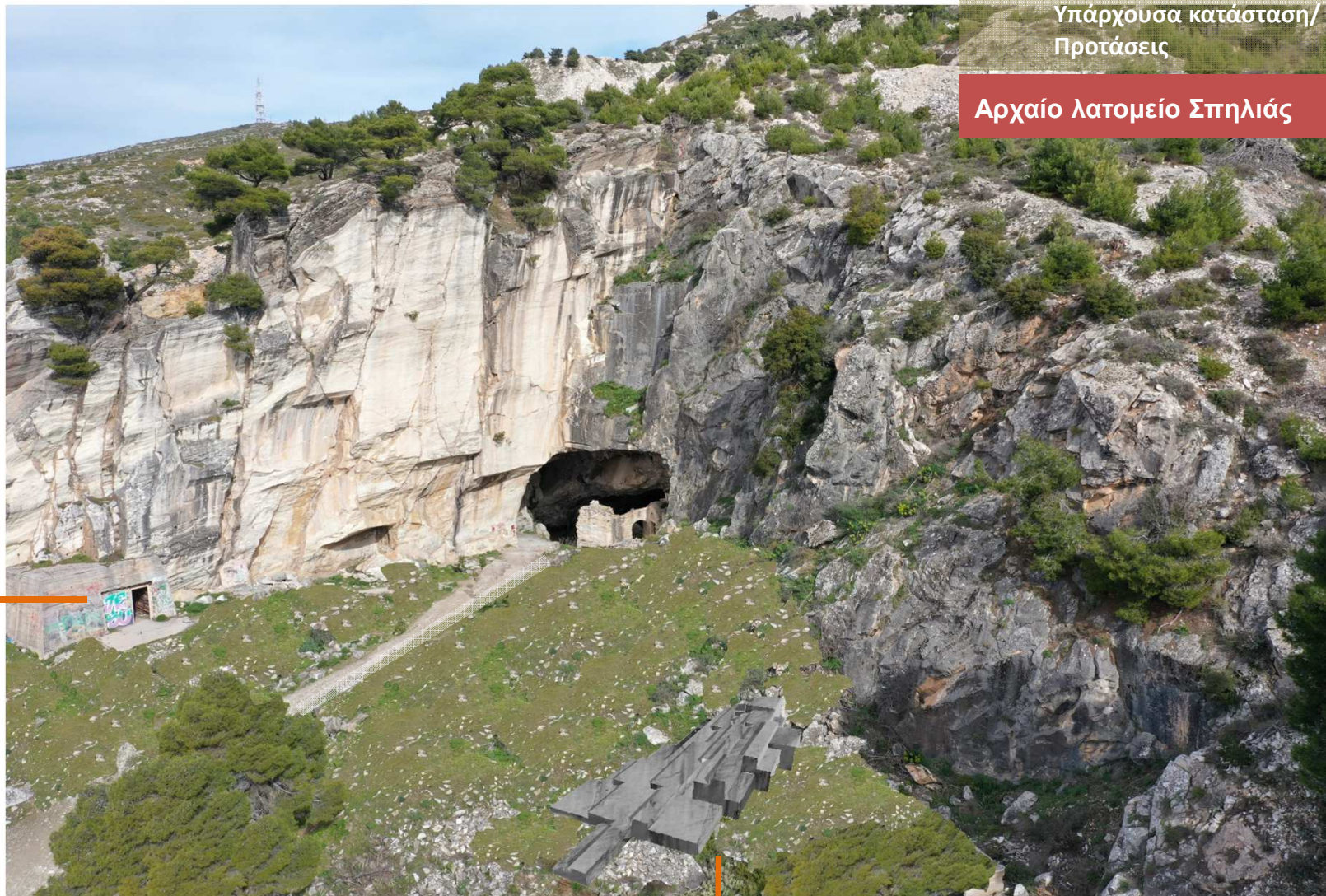
ΜΠΑΖΑ ΑΠΟ ΕΡΓΟ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ ΒΡΑΧΩΝ /
ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΗ ΧΩΡΟΥ

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Αρχαίο λατομείο Σπηλιάς

INFO
PLACE

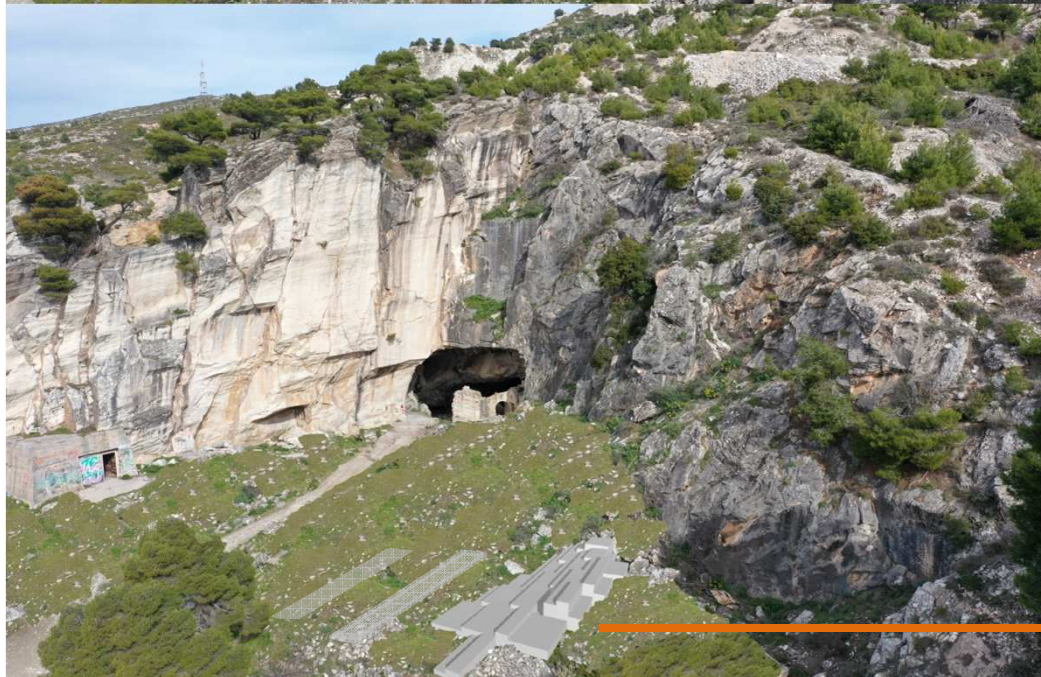
MASTER PLAN ΠΕΝΤΕΛΙΚΟΥ ΟΡΟΥΣ

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Αρχαίο λατομείο Σπηλιάς

ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ ΒΡΑΧΩΝ

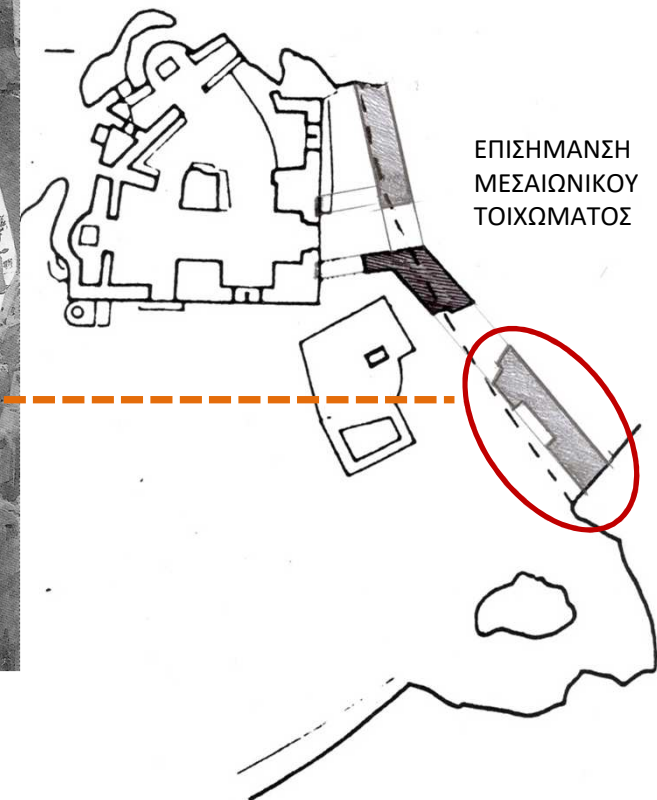
ΚΑΘΙΣΤΙΚΟ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Αρχαίο λατομείο Σπηλιάς

Κατάσταση πριν τα έργα
1835 L.Lange,
Steinbruch zu Penteli
Μ. Κορρές, Από την Πεντέλη στον Παρθενώνα, Αθήνα 1993, 117, σχ.39

Υπόβαθρο: Bilis-Magnisali, Byzantine
Athens, Davelis Cave Chapels, Athens
2016

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Αρχαίο Λατομείο Σουληνάρι

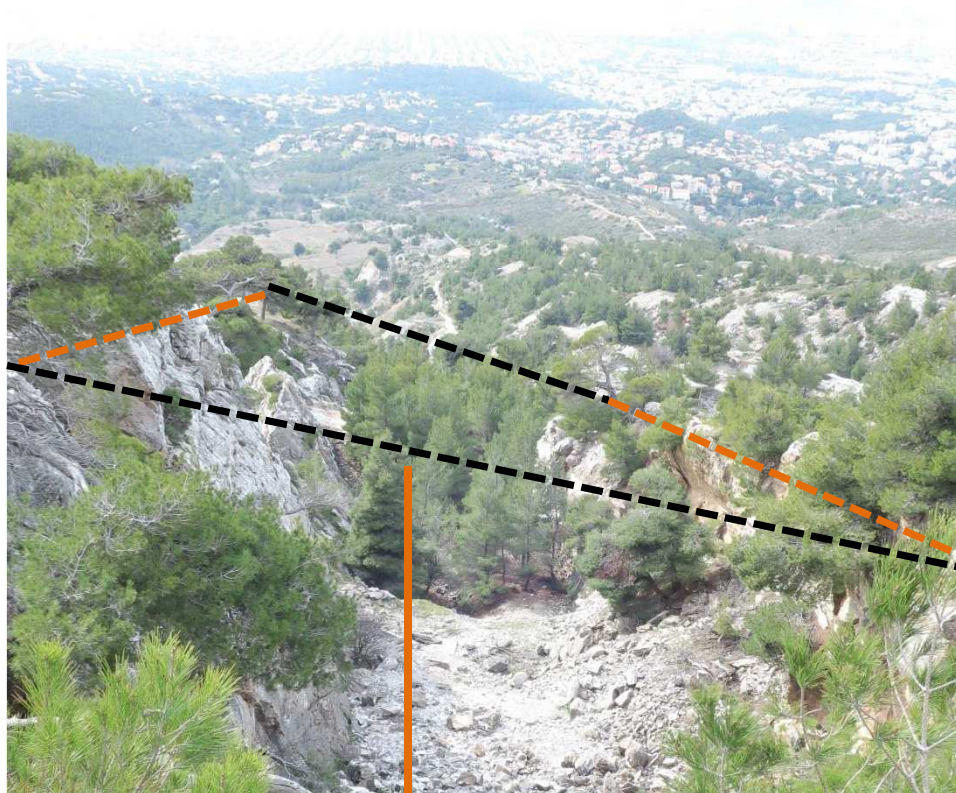
ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

1. ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ ΑΠΟ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΧΩΣΕΙΣ
2. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΚΣΚΑΦΩΝ ΑΡΧΑΙΑΣ ΛΑΤΥΠΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΑΝΑΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
3. ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΠΙΣΚΗΠΤΩΝ ΓΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ
4. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΕΖΟΓΕΦΥΡΑΣ ΣΕ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΙΧΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ ΤΟΥ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ ΣΠΗΛΙΑΣ
5. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ *ΔΥΟ ΚΛΙΜΑΚΟΣΤΑΣΙΑ

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομείο Σουληνάρι

ΛΑΤΟΜΙΚΟΙ ΤΟΙΧΟΙ
ΜΕ ΙΧΝΗ
ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

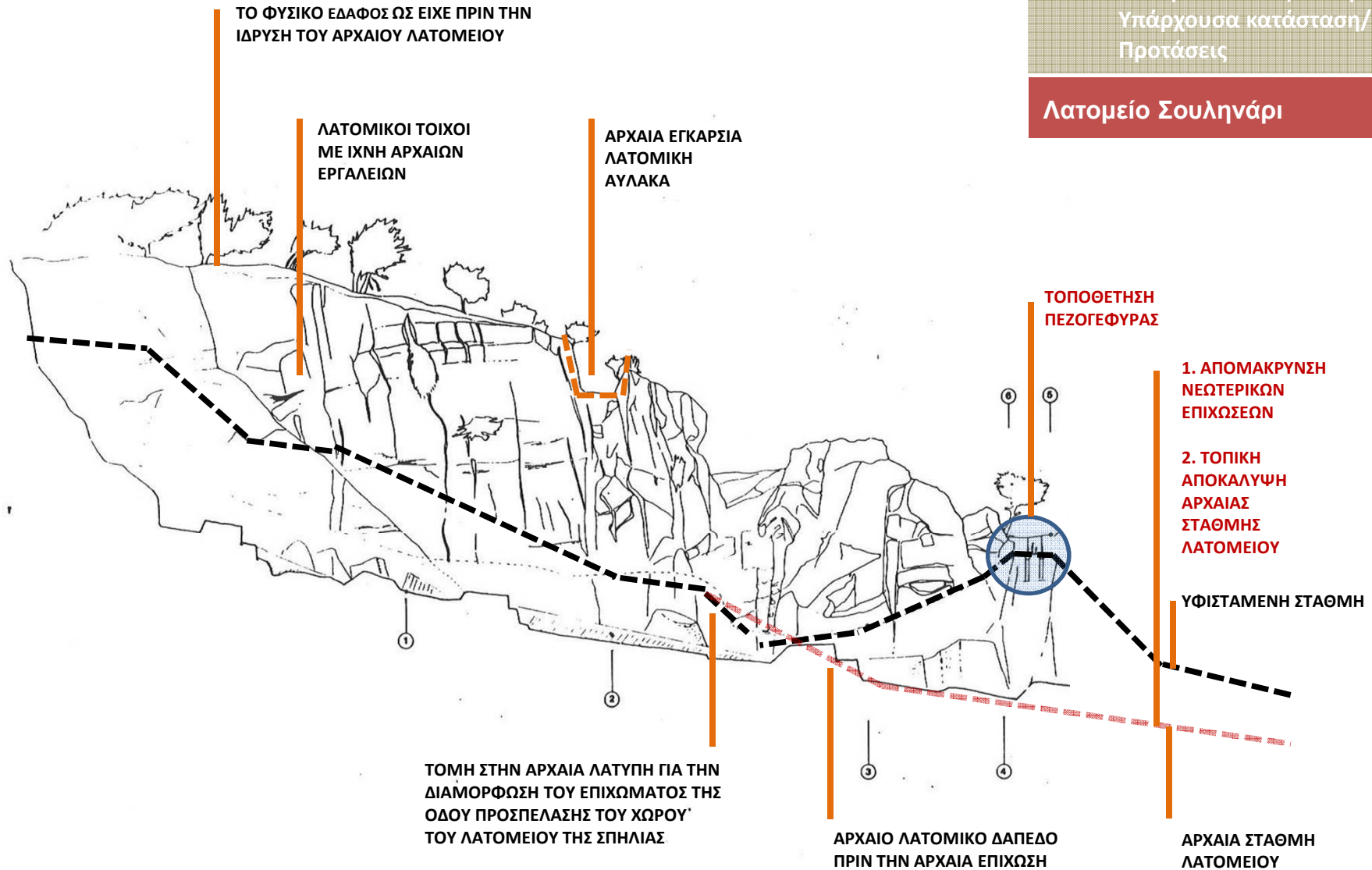
ΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΕΔΑΦΟΣ ΩΣ ΕΙΧΕ ΠΡΙΝ
ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ
ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ

ΤΟΜΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΛΑΤΥΠΗ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ
ΕΠΙΧΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΟΔΟΥ
ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ
ΤΟΥ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ ΤΗΣ ΣΠΗΛΙΑΣ

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομείο Σουληνάρι

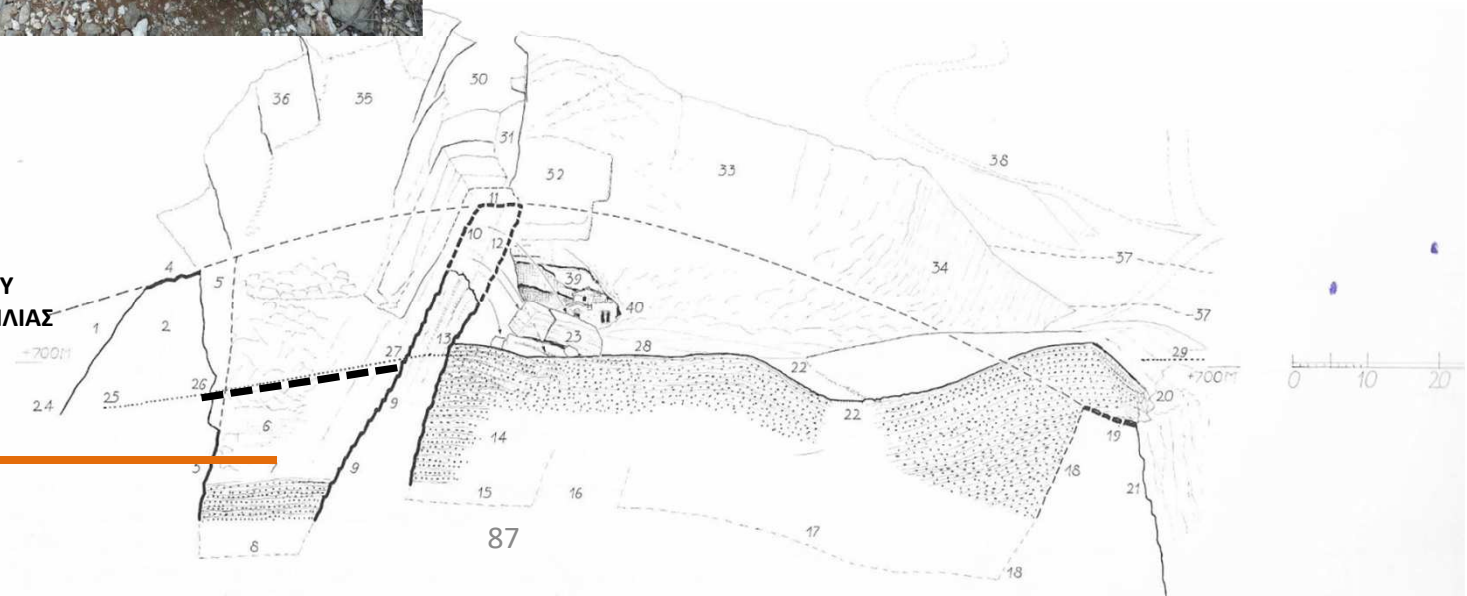

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομείο Σουληγάρι

ΝΕΩΤΕΡΙΚΟ
ΕΠΙΧΩΜΑ ΤΗΣ ΟΔΟΥ
ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ
ΤΟΥ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ ΤΗΣ ΣΠΗΛΙΑΣ
ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΜΠΑΖΑ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΜΕΝΗ
ΑΡΧΑΙΑ ΛΑΤΥΠΗ

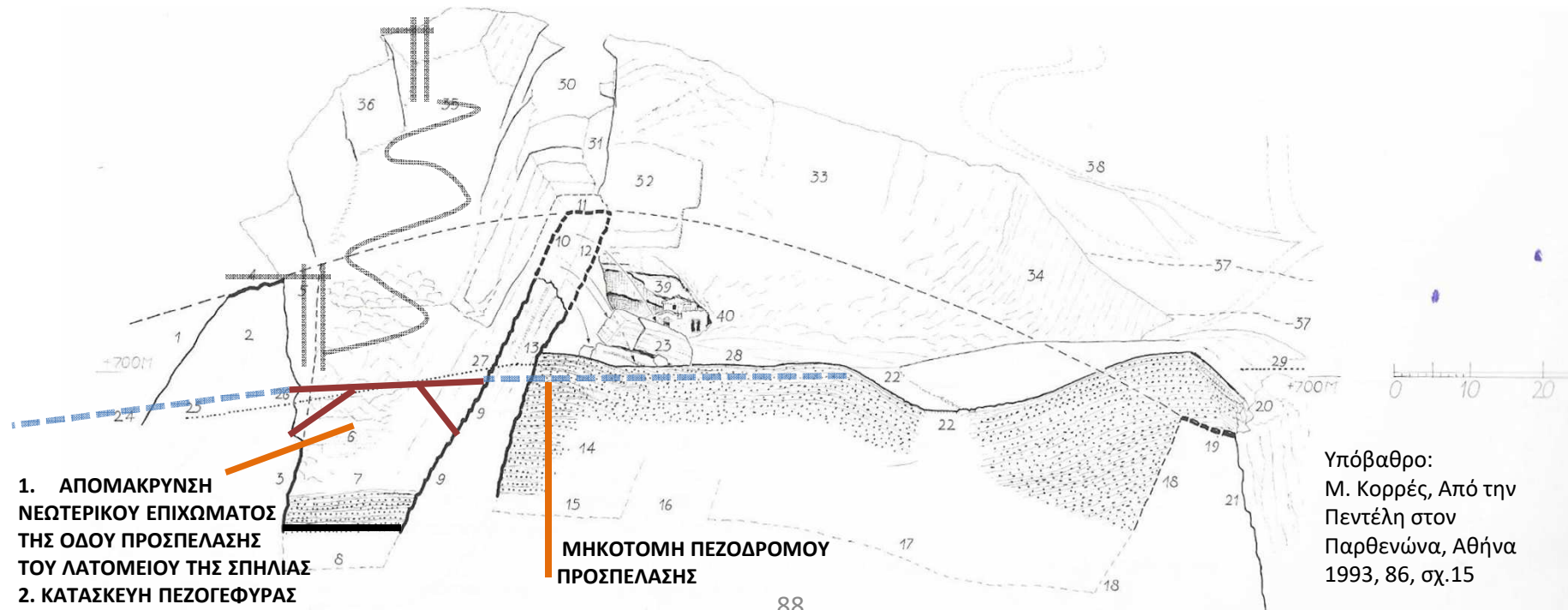

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

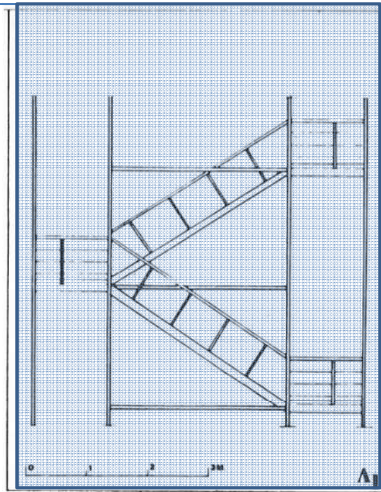
Λατομείο Σουληγάρι

Υπόβαθρο:
Μ. Μαγνήσαλη – Θ. Μπιλής,
Αποκατάσταση Αρχαίων
Λατομείων και Ναυδρίου
Πεντέλης, αδ. διπλ.εργασία
τμήμα Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ,
Αθήνα 1991

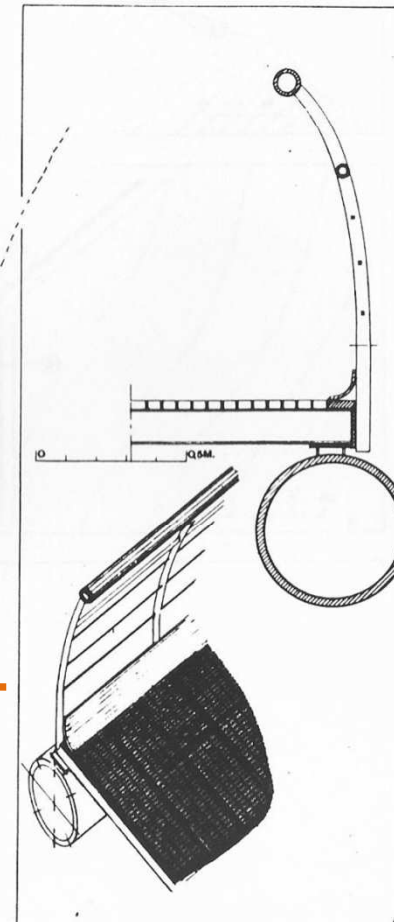
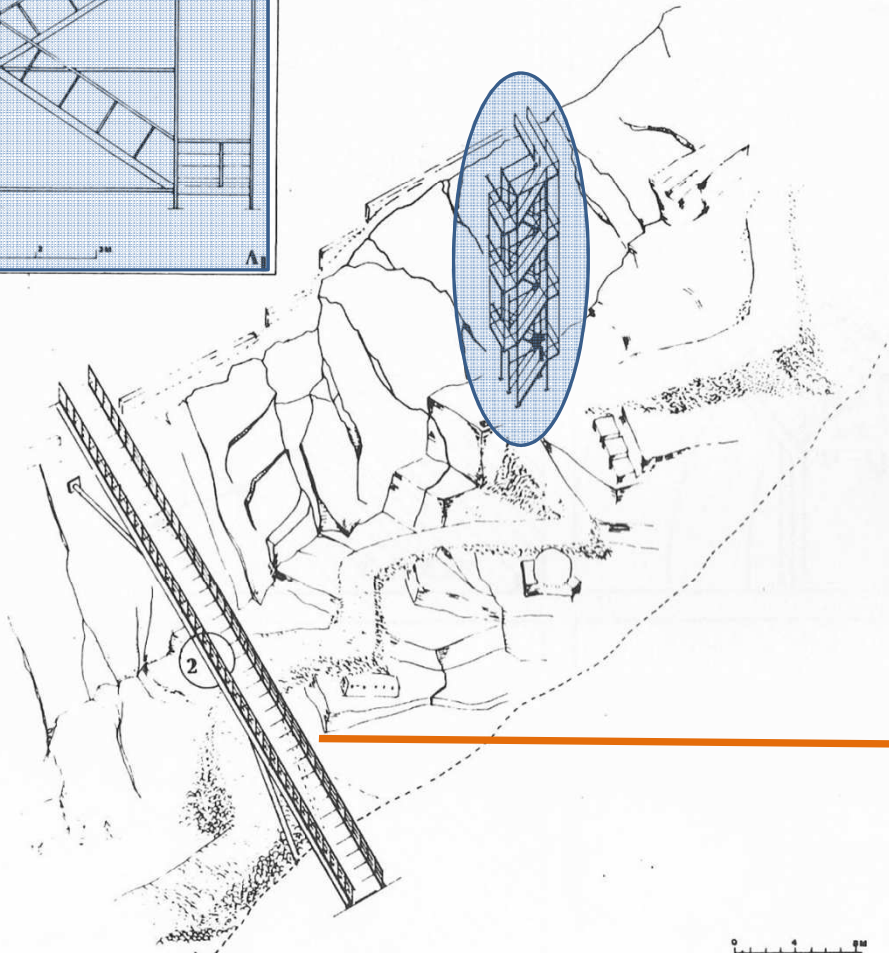

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομείο Σουληνάρι

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ
ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ
/ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ
ΚΛΙΜΑΚΟΣΤΑΣΙΩΝ

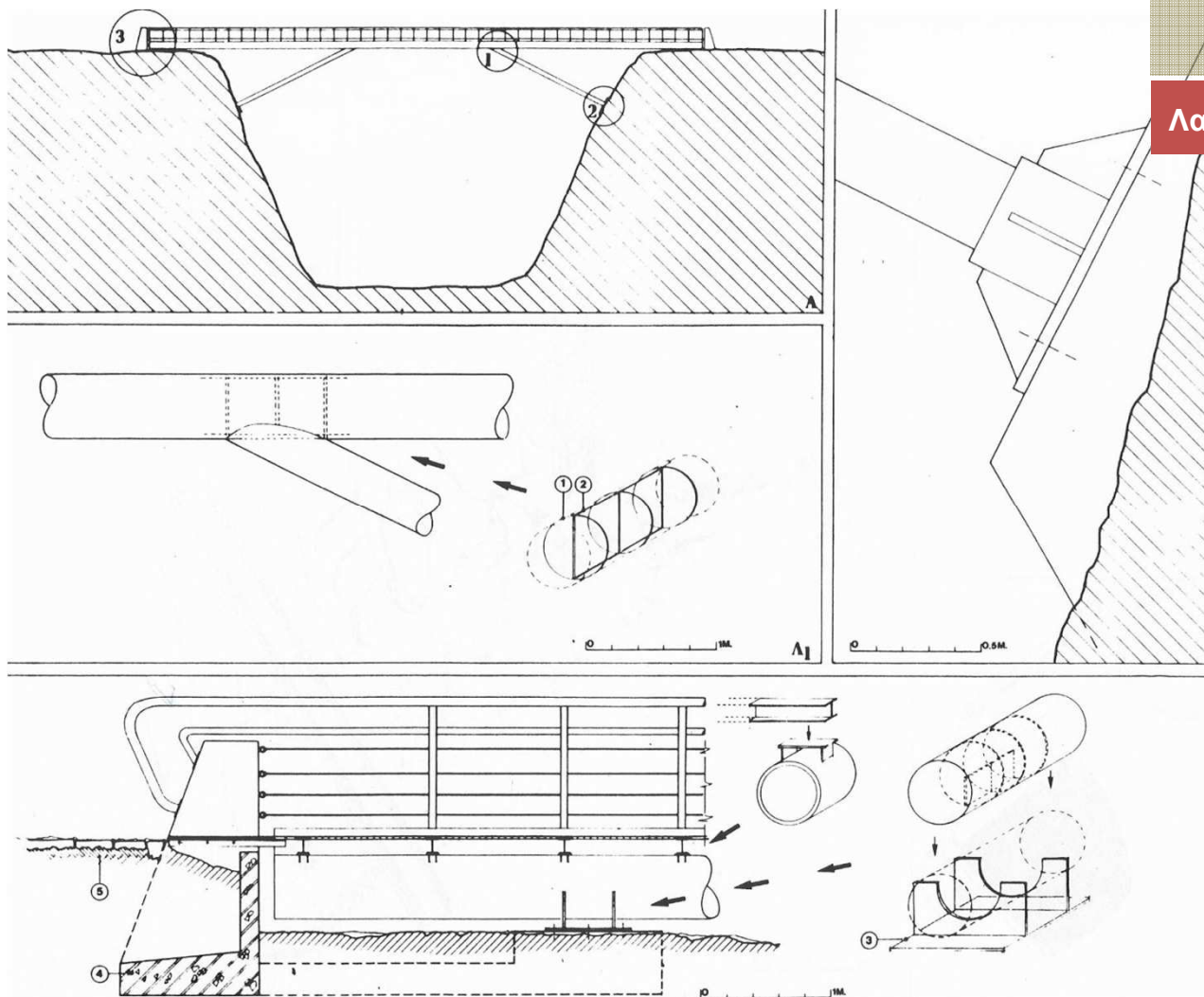

Υπόβαθρο:
Μ. Μαγνήσαλη – Θ. Μπιλής,
Αποκατάσταση Αρχαίων
Λατομείων και Ναυδρίου
Πεντέλης, αδ. διπλ.εργασία
τμήμα Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ,
Αθήνα 1991

1. ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ ΕΠΙΧΩΜΑΤΟΣ
ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ
ΤΟΥ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ ΤΗΣ ΣΠΗΛΙΑΣ
2. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΕΖΟΓΕΦΥΡΑΣ

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομείο Σουληνάρι

Υπόβαθρο:
Μ. Μαγνήσαλη – Θ. Μπιλής,
Αποκατάσταση Αρχαίων
Λατομείων και Ναυδρίου
Πεντέλης, αδ. διπλ.εργασία
τμήμα Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ,
Αθήνα 1991

1. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΕΖΟΓΕΦΥΡΑΣ

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Σπηλιά «Νταβέλη»

www.iranon.gr

Φωτογραφία της σπηλιάς από την D.
B. Thompson, με ημερομηνίες λήψης
06/07/1924

Σπηλιά «Νταβέλη»

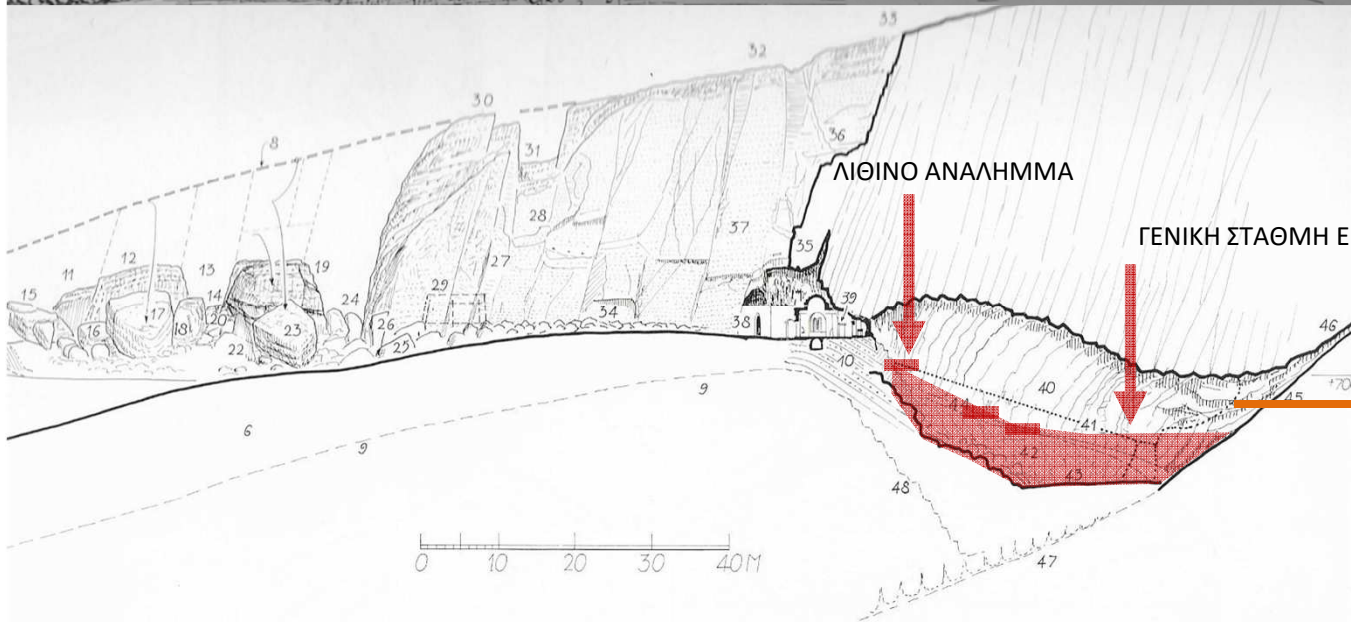
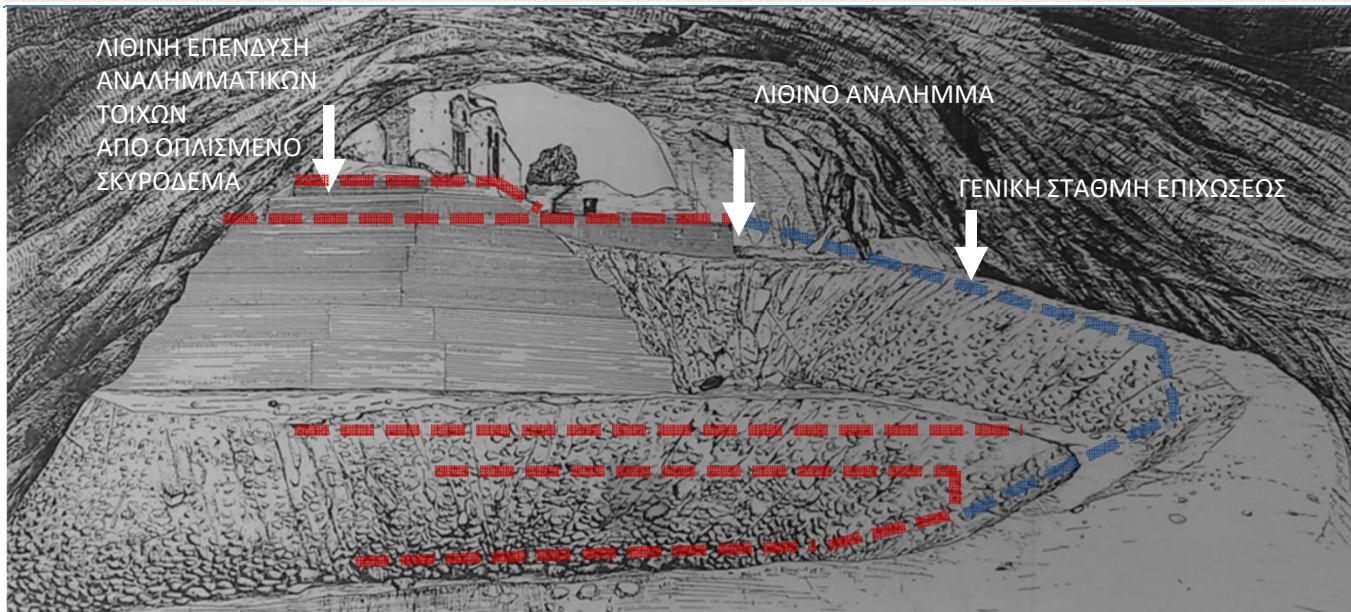
Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Κατάσταση πριν τα έργα
1835 L.Lange,
Steinbruch zu Penteli
Μ. Κορρές, Από την Πεντέλη
στον Παρθενώνα, Αθήνα
1993, 117, σχ.39

Υπόβαθρο:
Μ. Κορρές, Από την Πεντέλη
στον Παρθενώνα, Αθήνα 1993,
87, σχ.16

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Σπηλιά «Νταβέλη»

ΕΠΙΧΩΣΗΣ ΤΗΣ ΣΠΗΛΙΑΣ ΝΤΑΒΕΛΗ

Υπόβαθρο:
Μ. Μαγνήσαλη – Θ. Μπιλής,
Αποκατάσταση Αρχαίων
Λατομείων και Ναυδρίου
Πεντέλης, αδ. διπλ.εργασία
τμήμα Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ,
Αθήνα 1991, 87, σχ.16

ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

1. ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΧΩΣΗ
2. ΛΙΘΙΝΑ ΑΝΑΛΗΜΜΑΤΑ
3. ΦΩΤΣΙΜΟΣ

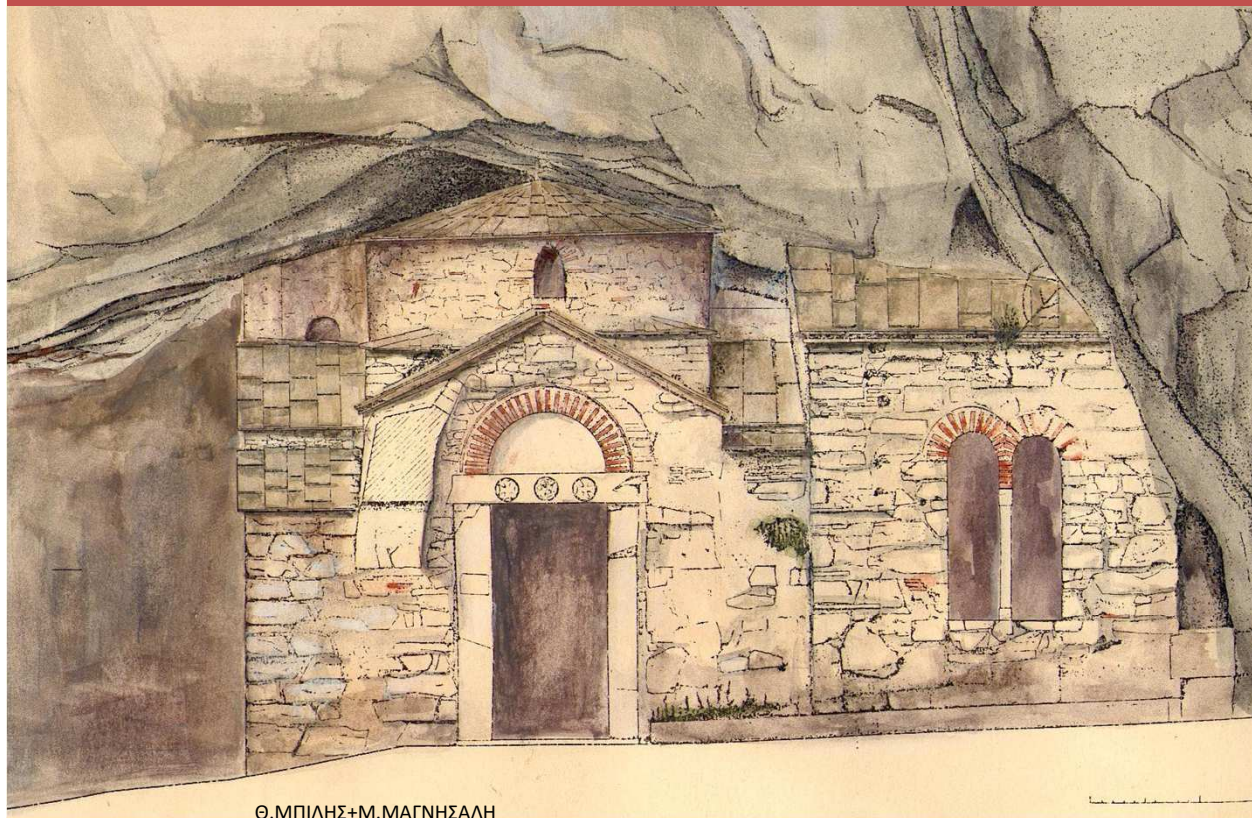
Υπόβαθρο:
Μ. Κορρές, Από την Πεντέλη
στον Παρθενώνα, Αθήνα 1993,
87, σχ.16

ΠΡΟΤΑΣΗ

- 1. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΑΝΔΑΛΙΣΜΩΝ**
- 2. ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΑΝΤΙΓΡΑΦΩΝ**
ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΔΙΑΚΟΣΜΟΥ
- 3. ΦΩΤΙΣΜΟΣ**

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Εκκλησίδα στην Σπηλιά Νταβέλη

Υφιστάμενη κατάσταση

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

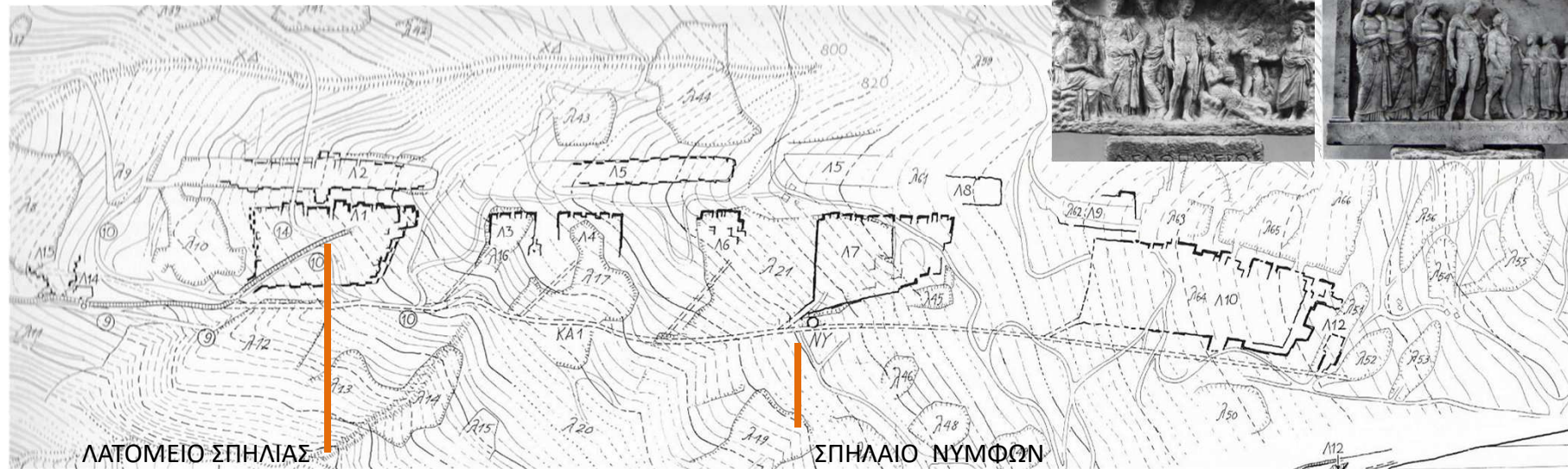
Σπήλαιο Νυμφών

ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ
ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΤΟΥ ΣΠΗΛΑΙΟΥ

1. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ
ΑΝΤΙΓΡΑΦΩΝ
ΑΝΑΓΛΥΦΩΝ ΠΛΑΚΩΝ

Κατάσταση κατά την ανασκαφή J. Travlos,
Bildlexikon zur Topographie des Antiken
Attika, Tübingen 1988, XVI

Υφιστάμενη κατάσταση (Google maps photos)

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Οδός Λιθαγωγίας

ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

1. ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ
2. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΙΘΟΣΤΡΩΤΟΥ
3. ΕΡΓΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΟΙΝΟΥ
4. ΣΗΜΑΝΣΗ
5. ΕΡΓΟ ΑΝΤΙΠΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
6. ΦΩΤΙΣΜΟΣ

ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΒΑΤΟΤΗΤΑΣ -ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ
ΟΔΟΥ ΛΙΘΑΓΩΓΙΑΣ
ΕΡΓΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΟΙΝΟΥ
ΦΩΤΙΣΜΟΣ

ΕΛΕΓΧΟΣ ΒΛΑΣΤΗΣΗΣ
ΑΜΕΣΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομείο Περάκη

Λατομείο Σπηλιάς

Σπήλαιο
Νυμφών

Πηγή: Google earth

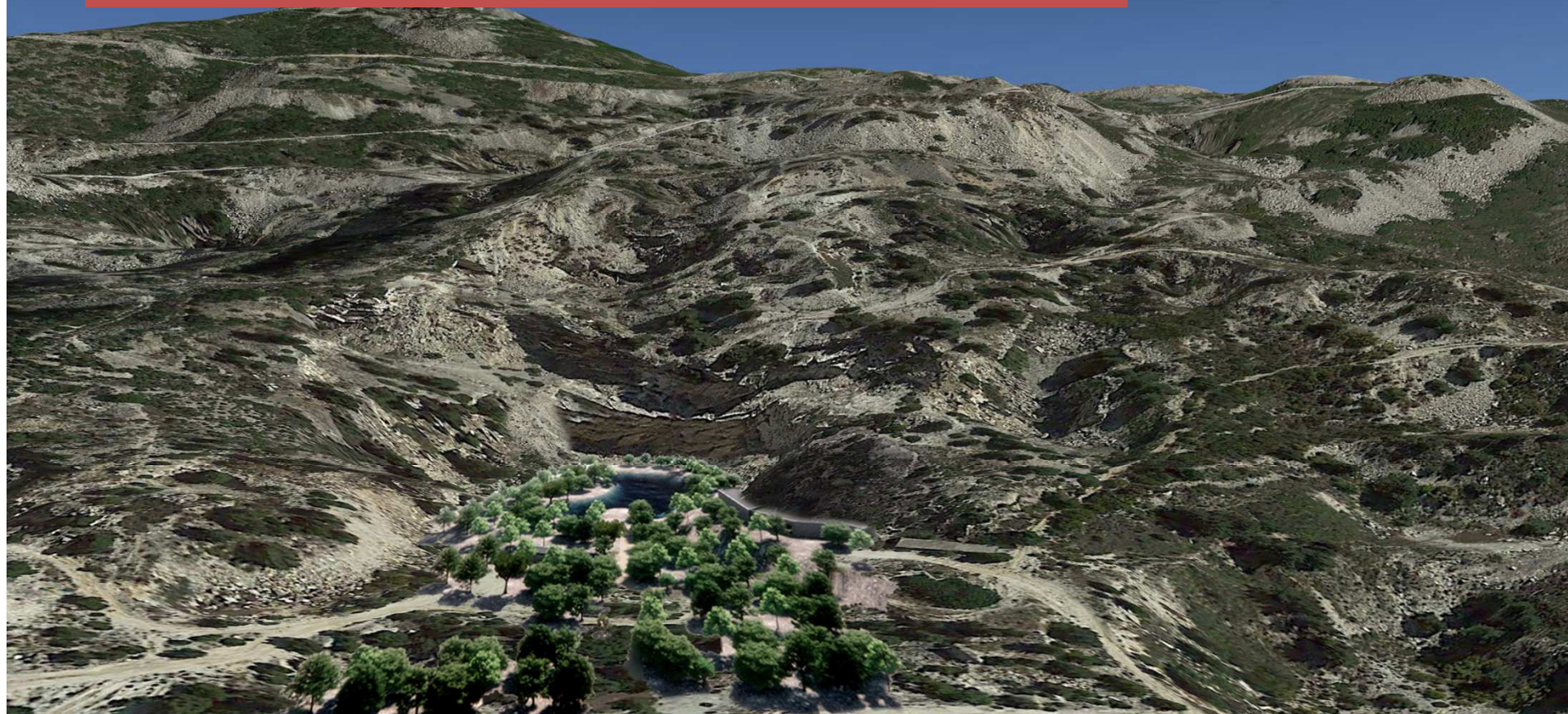
Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομείο Περάκη

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομείο Περάκη

Πάρκο Σπηλιάς : Τεχνητή λίμνη στο λατομείο Περάκη – Αναγέννηση της φύσης

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομείο Περάκη

Πάρκο Σπηλιάς : Τεχνητή λίμνη στο λατομείο Περάκη – Αναγέννηση της φύσης

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Πάρκο Σπηλιάς / Λατομείο Περάκη

Πάρκο Σπηλιάς : Τεχνητή λίμνη στο
λατομείο Περάκη

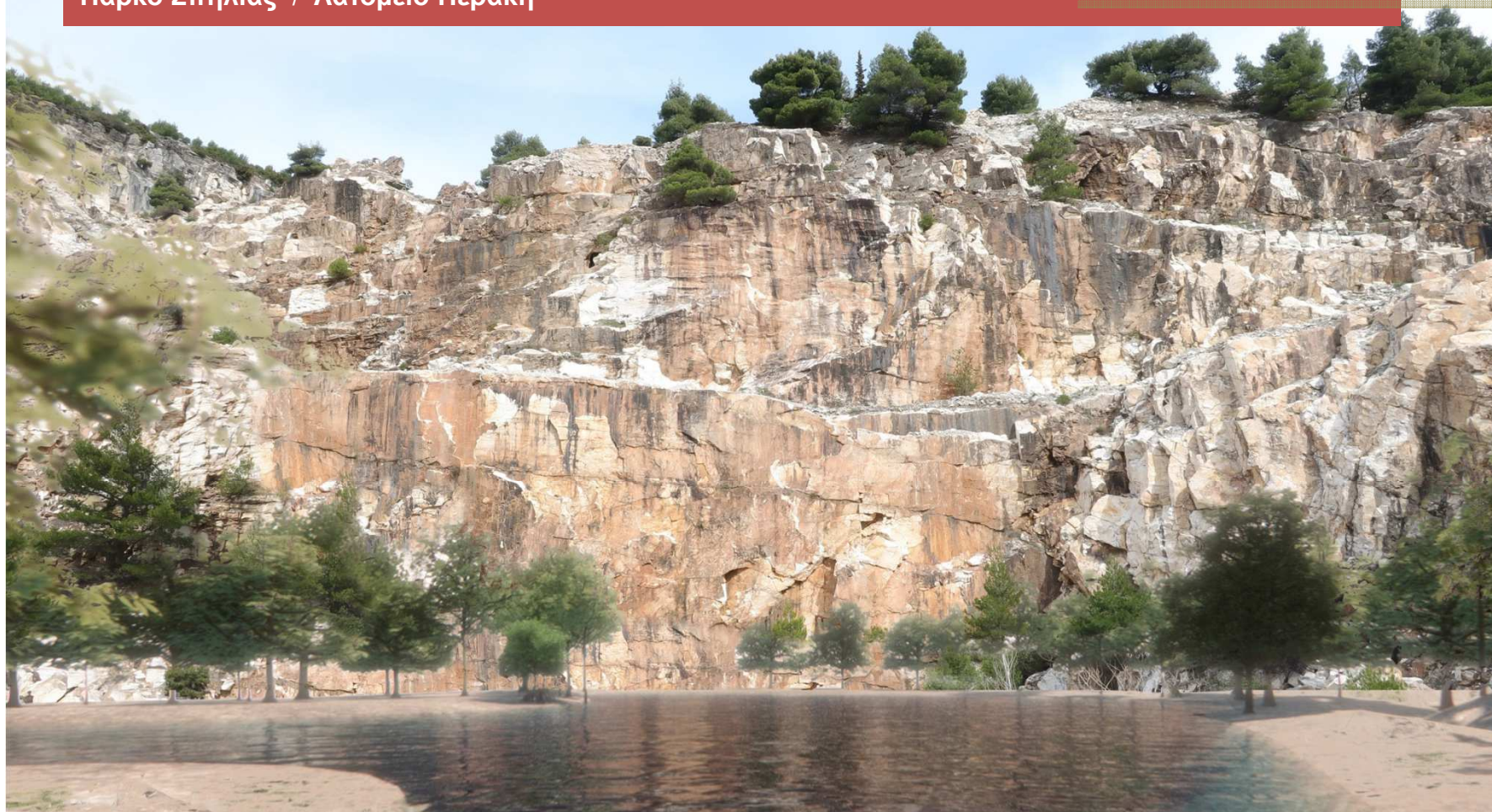
Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Λατομείο Περάκη

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Πάρκο Σπηλιάς / Λατομείο Περάκη

Πάρκο Σπηλιάς : Τεχνητή λίμνη στο λατομείο Περάκη

Παράλληλα παραδείγματα

Τεχνητός κολυμβητικός
υγρότοπος
Lenggries Γερμανίας
Συνολική έκταση 3190μ2
κολυμβητική έκταση 1650μ2
Βάθος max 2,5μ

Πηγή:

Α. Παπαδοπούλου, Τεχνητοί Αστικοί και κολυμβητικοί
υγροβιότοποι, ΑΠΘ, Μετ. Εργ. Αρχιτεκτονική Τοπίου
Θεσσαλονίκη 2013

Τεχνητή Λίμνη στο Ωραιόκαστρο,
στην παλαιά χωματερή
νερό για πότισμα του πάρκου
Έκταση λίμνης 10000μ2

Πηγή: Google earth

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Τεχνητή λίμνη και χώρος εκδηλώσεων,
Dalhalla – Σουηδία
Χώρος εκδηλώσεων 4000 θεατών
Λατομείο 70.000μ2
Τεχνητή λίμνη 4000μ2

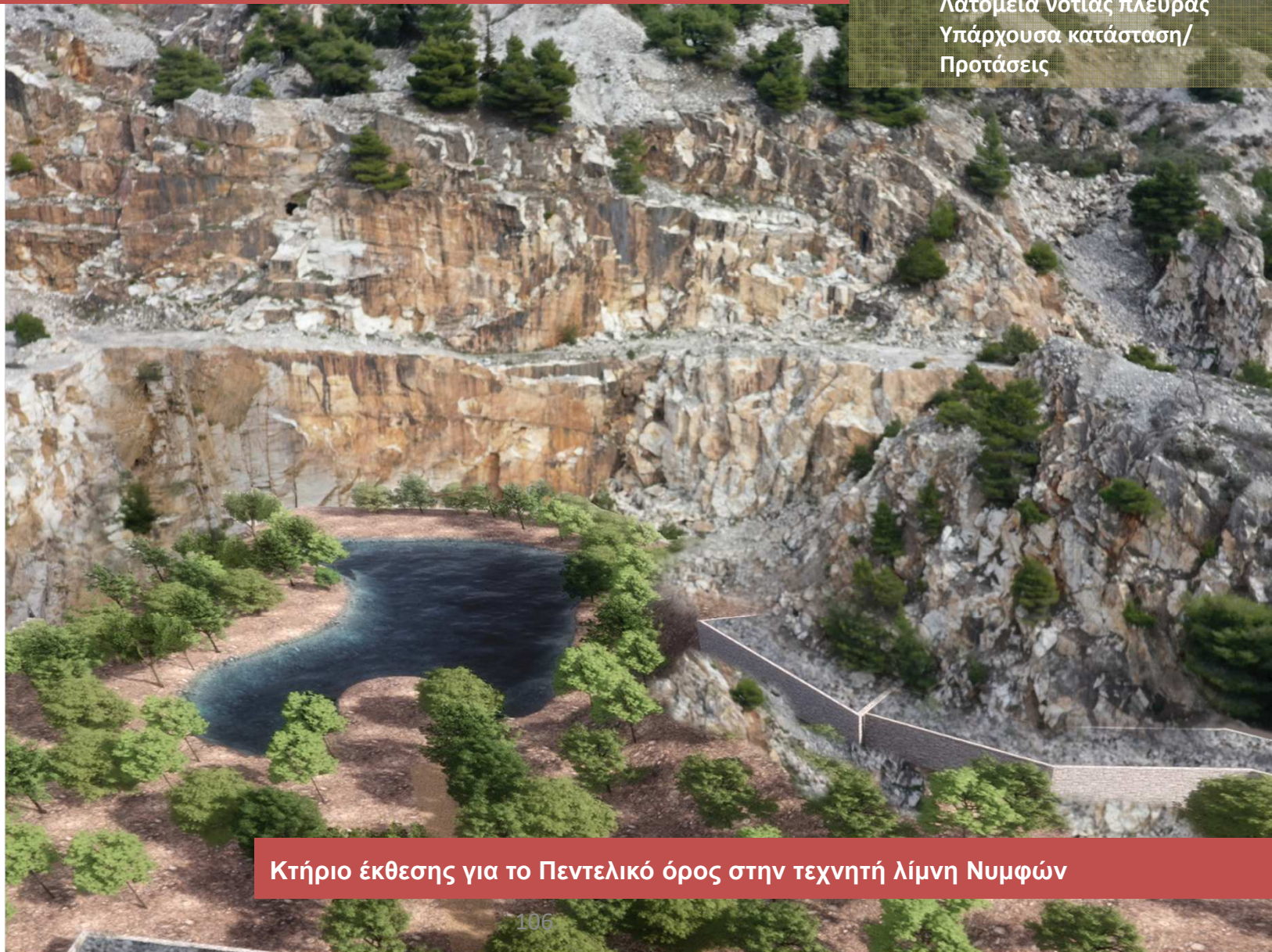

Πηγή: Google earth

Παράλληλα παραδείγματα

Λατομείο Περάκη

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

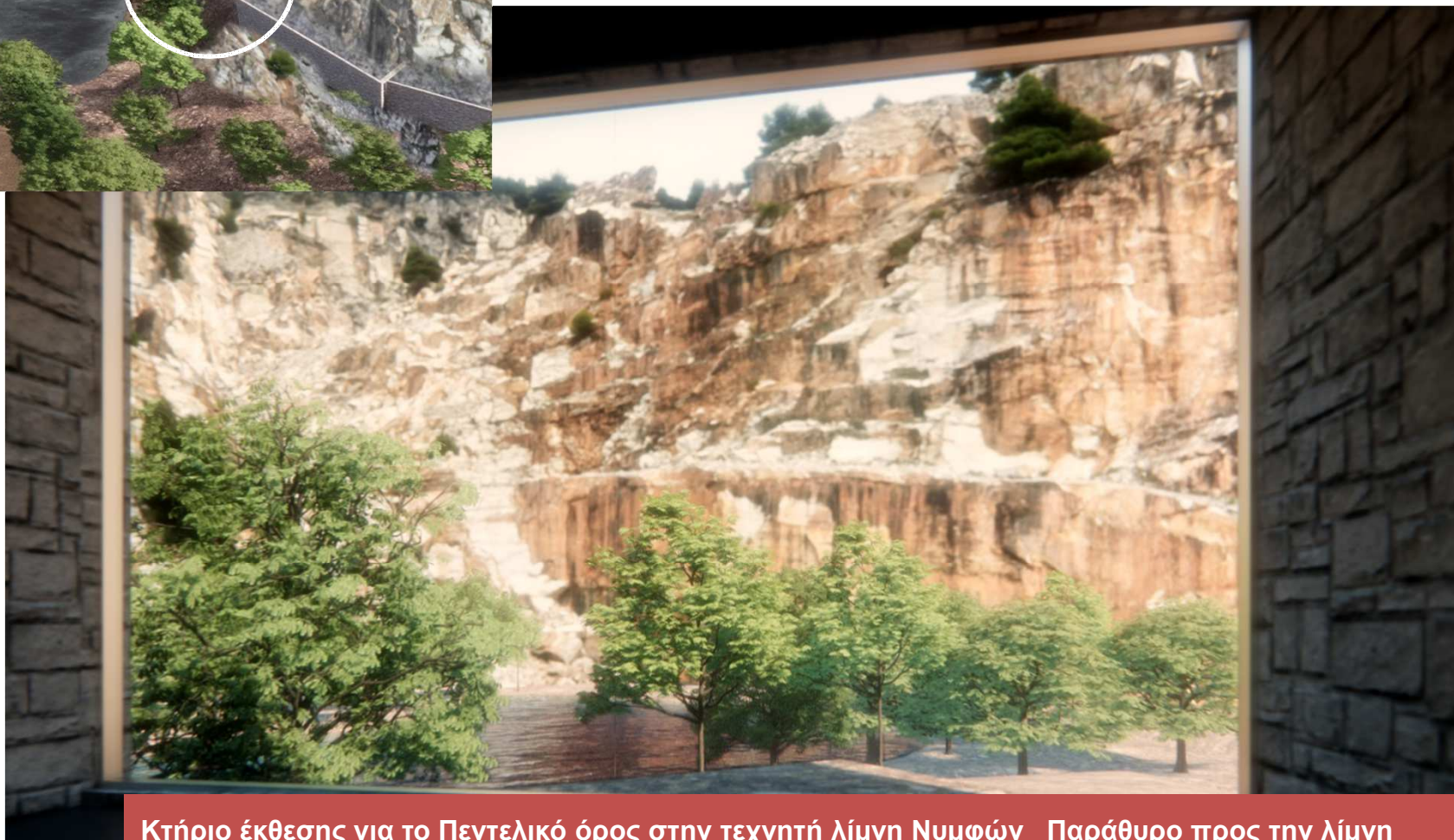

Κτήριο έκθεσης για το Πεντελικό όρος στην τεχνητή λίμνη Νυμφών

Λατομείο Περάκη

Ενότητα:
Λατομεία νότιας πλευράς
Υπάρχουσα κατάσταση/
Προτάσεις

Κτήριο έκθεσης για το Πεντελικό όρος στην τεχνητή λίμνη Νυμφών Παράθυρο προς την λίμνη